

Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Møteinnkalling

Utvalg: Verneområdestyret for SVR

Møtested: Straand Hotell, 3853 Vrådal,

Dato: 15.10.2026

Tidspunkt: 08:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til en av verneområdeforvalterne. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 32/26	Godkjenning av innkalling og saksliste		
ST 33/26	Val av en representant til å skrive under møteprotokollen saman med styreleiar		
ST 34/26	Orienteringer		
ST 35/26	Referatsaker		
ST 36/26	Saksframlegg - Søknad om dispensasjon til oppsetjing av skilt langs Kjeragstien i Frafjordheiane landskapsvernområde - Sandnes kommune - Lysefjorden Utvikling AS		2026/10845
ST 37/26	Uttale til søknad om dispensasjon - selvbetjent hytte Kvernafjellet 222/1 - Sandnes kommune		2026/10409
ST 38/26	Tilråding frå arbeidet med reduksjon av motorferdsla i verneområda.		2026/2220
ST 39/26	Søknad om løyve til maskinpreparering og merking av skiløyper i verneområda. Sloaros, Storenos 1, Storenos 2 og Vidmyr. Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane Landskapsvernområde og Vidmyr naturreservat. Hovden Hytteservice. Bykle kommune		2018/1426
ST 40/26	Møteplan for 2027 - Verneområdestyret for SVR		2026/11546
RS 101/26	Delvis innvilga - Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Bygland 4/1 - Langeid - Gaukhei turisthytte - motorferdsel - helikopter - DNT Sør		2026/9881
RS 102/26	Innvilga - Frafjordheiane landskapsvernområde - Sandnes 222/1 - Langavatn turisthytte - motorferdsel - helikopter - DNT Stavanger og omegn		2026/10412
RS 103/26	Innvilga - justert dispensasjon - Frafjordheiane landskapsvernområde - Sandnes 222/1 - Langavatn turisthytte - motorferdsel - helikopter - DNT Stavanger og omegn		2026/10412
RS 104/26	Delvis innvilga - Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Hægebostad 106/4 - 102/4 - helikopter og ATV med belte - Roy Ove Eiesland		2026/10106
RS 105/26	Innvilga - Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde - Bykle - snøstasjon 21.127 Breidvatn - motorferdsel - minigravar - oppgradering av snøvekt - Norges vassdrags- og energidirektorat		2026/10357

Arkivsaksnummer: 2026/10845

Saksbehandlar: Cecilie Haraldstad Moen

Dato: 06.10.2026

Utval	Utvalsak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	36/26	15.10.2026

Søknad om dispensasjon til oppsetjing av skilt langs Kjeragstien i Frafjordheiane landskapsvernområde - Sandnes kommune - Lysefjorden Utvikling AS

Vedlegg

- 1 Søknad - skiltplan - Frafjordheiane landskapsvernområde - Sandnes - Kjerag - Kjeragstien - oppsetjing av skilt langs sti til bolten - Lysefjorden Utvikling
- 2 Skiltplan Kjerag 2026-v3.pdf

Forvaltar si innstilling

Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane gjev Lysefjorden Utvikling AS, dispensasjon til å sette opp skilt langs med Kjeragstien og ved Kjeragbolten i tråd med innsendt skiltplan. Vedtaket er fatta etter i medhald av §2, §3 punkt 1.1 og §3 punkt 1.3 bokstav d i Forskrift om vern av Frafjordheiane landskapsvernområde. Dispensasjonen omfattar oppsetjing av fem nye skiltpunkt, oppsetjing av informasjonsskilt på fem eksisterande skiltstolpar, oppsetjing av sesongbaserte skilt om sårbar vegetasjon ved behov, samt fjerning av to eksisterande skiltstolpar.

Løyve blir gjeve med desse vilkåra:

- Oppsettinga av skilt og stolper skal gjerast i tråd med innsendt skiltplan - versjon 3. For ankomstskiltet ved Kjeragbolten blir det gjeve løyve til baa dei alternative løysingane som kjem fram av skiltplanen. Verneområdestyret vurderer at alternativ 2 vil ha minst innverknad på landskapet sin karakter. Samstundes kan alternativ 1 bidra til betre formidling av viktig tryggleiksinformasjon, og styret ser det derfor som akseptabelt at søkjar vel mellom dei to løysingane.
- Oppsettinga av skiltstolpar og skilt må skje så skånsamt som råd og med minimal påverknad av naturomgjevnadane.
- Alt avfall frå bygginga må kjeldesortrast og fjernast frå verneområdet, og skal handterast etter gjeldande reglar og standardar.

Som grunngeving for løyvet legg verneområdestyret vekt på at tiltaket i liten grad medfører nye inngrep, samtidig som tiltaket kan betre tryggleiken for dei mange besøkande til Kjeragbolten og redusera talet på redningsaksjonar i området.

I samband med oppsetjing av skilt og stolper må søkjar sjølv sørge for å hente inn naudsynte dispensasjonar og løyver frå Sandnes kommune samt samtykke frå påverka grunneigarare.
--- slutt på innstilling ---

Saksopplysningar

Bakgrunn for søknaden

Syner til søknad med oppdatert skiltplan datert 25.08.2026 samt skriftleg og munnleg kommunikasjon i saka. Lysefjorden Utvikling AS søker om dispensasjon til oppsetjing av skilt langs Kjeragstien i Frafjordheiane landskapsvernområde. Skiltplanen vedlagt søknaden er revidert etter tilbakemelding frå forvaltar.

Føremålet med skilta er å styrkje tryggleiken for dei besøkande, kanalisere ferdsla til den etablerte stien, samt redusere risikoen for feilnavigering og redningsaksjonar.

Oppsummert ynskjer ein følgande tiltak ved stien frå Øygardsdalen til Kjeragbolten:

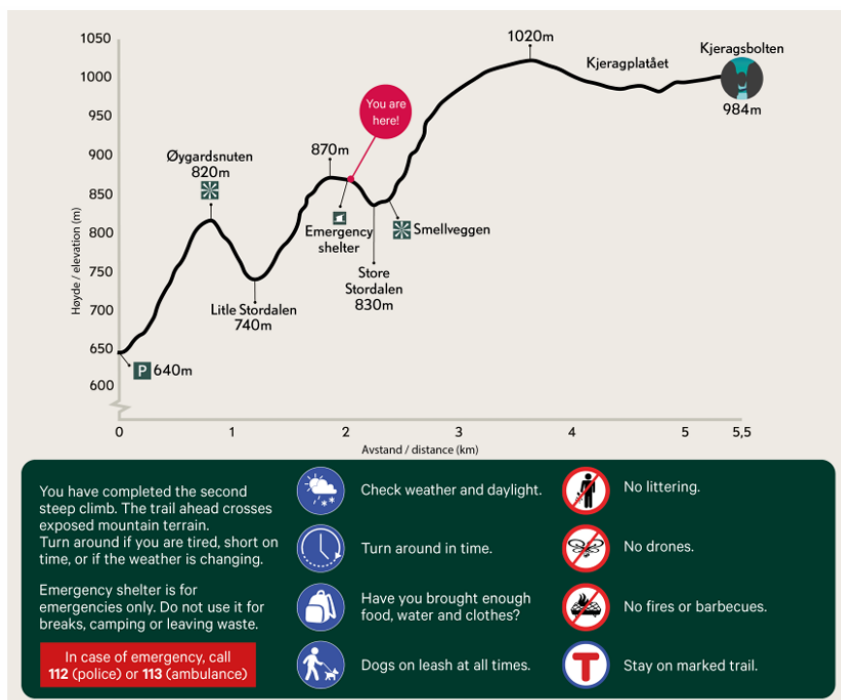
- To nye skiltpunkt høvesvis ved Kjeragplatået aust og Nesatindane. Dette er stader langs med stien kor mange i tåke og krevjande vær går feil. Det er og behov for å kanalisere ferdsla og stadfeste målet for dei som ønskjer å gå til Nesatindane.
- Eit nytt skiltpunkt nordaust for Kjeragbolten for å hindre feilnavigering i farleg terreng frå Nesatindane ned til Kjeragbolten.
- Eit nytt ankomstskilt ved Kjeragbolten. Søknaden omfattar to alternative løysingar for dette skiltet. Sjå ytterlegare omtale seinare i vedtaket.
- To skilt med høgdeprofil høvesvis ved naudbua og Smellryggen. Båe stader er naturlege snupunkt ved tåke eller krevjande forhold. Høgdeprofilskiltet ved Nødbua er tenkt montert på vegg til naudbua.
- Totalt sju informasjonsskilt om «bandtvang, forsøpling og droneforbod» på eksisterande skiltstolpar langs stien. To av skilta er planlagd plassert utanfor verneområdet.
- To informasjonsskilt om sårbar vegetasjon høvesvis ved Øygardsnuten og Smellryggen. Skilta er tenkt kombinert med stolper og tau, og skal berre stå ut i sesong og ved behov. Skiltet ved Øygardsnuten vil stå utanfor verneområdet.
- To eksisterande skiltstolpar skal fjernast. Det gjeld skiltstolper ved Little Stordalen og naudbua.

Som ein del av tiltaket ynskjer ein og å skifte ut alle trestolper med stålstolper, som er meir solide og gjer det enklare å rette skilta meir nøyaktig. Det er og planlagt oppsetjing av nye skilt ved parkeringsplassen og start av stien, men desse ligg utanfor verneområdet og er difor ikkje omfatta av søknaden.

Bilete av skilta:

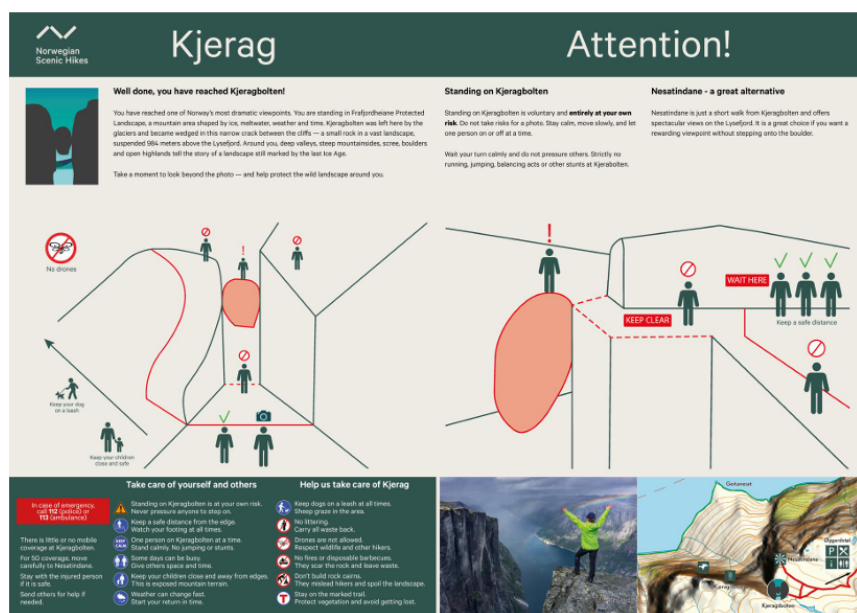

Figur 1 og 2: Syner skilt om båndtvang, droner og forsøpling samt skilt om sårbar vegetasjon. Kjelde: Skiltplan Kjerag – søknad 2026.

Figur 3: Syner skilt med høydeprofil og instruksjoner. Målet med skiltet er blant annet å få folk til å snu i tide og redusere antall redningsaksjoner
Kjelde: Skiltplan Kjerag – søknad 2026.

Når det gjelder ankomstskilt ved Kjeragbolten, er det i skiltplanen foreslått to alternative løsninger. Alternativ 1 er utforma etter malen for Nasjonale turiststier (Miljødirektoratet), med grafisk framstilt informasjon, og har eit format på 1 189 x 841 mm. Alternativ 2 består av eit ordinært toppskilt kombinert med eit informasjonsskilt i A3-format med informasjon og instruksjoner til dei besøkande. Det kjem fram av søknaden at mange besøkande føretrekk grafisk framstilt informasjon og ein alt har gode erfaringar med denne typen skilt frå Preikestolen, men det er fordeler og ulemper med både alternativa.

Figur 4: Skiltforslag 1 ved Kjeragbolten. Kjelde: Skiltplan Kjerag – søknad 2026.

Figur 5: Skiltforslag 2 ved Kjeragbolten. Kjelde: Skiltplan Kjerag – søknad 2026.

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Frafjordheiane landskapsvernområde av 30.01.2004.
- Forvaltningsplan for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane, godkjent 2015.
- Naturmangfaldlova.

Heimelsgrunnlag

Frafjordheiane landskapsvernområde og dei tilgrensande naturreservata Ørestø og Migaren vart oppretta ved Kronprinsregenten sin resolusjon 19.12.2003. Direktoratet for naturforvaltning vedtok 30.01.2004 ei mindre endring i verneforskrifta.

Føremålet med opprettinga av Frafjordheiane landskapsvernområde er etter §2 mellom anna:

- å ta vare på eit representativt, særprega og vakkert landskap, med bratte fjord- og dalsider via lågheiar opp til glattskurt høgfjell.
- å ta vare på vatn og vassdrag, viktige leveområde for eit særmerkt plante- og dyreliv, geologiske landskapsformer, samt beite- og stølslandskap med automatisk freda og nyare tids kulturminne.

Vidare heter det at "Allmenta skal ha høve til naturoppleving gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med lita grad av teknisk tilrettelegging".

Oppsetting av skilt og andre tilretteleggingstiltak på merka turstiar, blir regulert av verneforskrifta §3, punkt 1.1 og i høve til forskrifta må det ikkje gjerast inngrep som vesentleg kan endra eller verka inn på landskapet sin art eller karakter. Vidare står det at med dei unntak som følgjer av forskrifta pkt. 1.2 og 1.3, er det forbod mot inngrep som:

"oppføring og ombygging av bygningar, anlegg og faste innretingar, framføring av røyr, luft- og jordleidningar, bygging av vegar og rasteplassar, oppsetting av autovern, drenering og anna form for tørlegging, graving og påfylling av masse, bakkeplanering, sprenging og boring, bryting av steinar, mineral og fossil, fjerning av større steinar og blokker,

bergverksdrift, vassdragsregulering, gjødsling, sprøyting med kjemiske middel, nydyrking, planting, såing, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stiar, løyper o.l. Kulturminne skal ikkje skadast eller øydeleggjast. Opplistinga er ikkje uttømmmande”.

I verneføreskrifta sin §3, punkt 1.3 vert det lista opp ein del byggetiltak som forvaltningsstyresmakta kan gje løyve til etter søknad. Under bokstav d finn ein tiltaket «*Opparbeiding, merking og sikring av nye turstiar og løyper*». Etter forvaltningsstyresmakta sitt syn, vil skilt langs med stien til Kjeragbolten kome inn under denne formuleringa i verneføreskrifta. Det omsøkte tiltaket må difor ha dispensasjon etter §3, punkt 1.3, bokstav d for å kunne gjennomførast.

Vurdering

Forvaltningsmyndigheita skal ved utøving av offentleg myndigheit og handsaming av tiltak som vedkjem naturmangfaldet alltid vurdere søknaden etter dei miljørettslege prinsippa i §§ 8 til 12 i Naturmangfaldlova.

NML § 8 Kunnskapsgrunnlaget

Stien frå parkeringa ved Øygardsdalen til Kjeragbolten er om lag 5,5 kilometer lang, og store deler av stien ligger i Frafjordheiane landskapsvernområde. Naturen langs stien til Kjeragbolten består av mykje fjell i dagen og flekkar med skrinn vegetasjon. Hovudsakleg lav, mose og grasartar.

Denne delen av Frafjordheiane blir i liten grad brukt av villreinen og den låge bruken har vore mønsteret ei tid. Dette blir og stadfesta av resultata frå NINA sitt GPS-merkeprosjekt (NINA rapport 694/2011). Her er det dokumentert at ingen av dei ni simlene som har nytta sørområdet har vore i nærleiken av tiltaksområdet den tida dei hadde sendar. Heller ikkje nyare GPS data frå www.dyreposisjoner.no har registrert plott frå området. I Norsk Villreinsenters rapport Kartlegging av villreinens arealbruk i Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei (NVS rapport 6/2010) er det ikkje registrert villreintrekk i dette området.

Kunnskap om naturmangfaldet i området baserer seg og på Miljødirektoratet sin naturdatabase med innsyn til sensitiv informasjon (www.naturbase.no) og tilsvarande informasjon frå Temakart Rogaland. Her er det registrert ein hekkelokalitet for Tårnfalk i den bratte fjellveggen om lag 400 m frå toppen av Kjerag. Tårnfalk er i oppført som livskraftig i den nasjonale raudlista, men arten er svært sårbar for forstyrringar i nærleiken av reirplassen. Dette gjelder særleg for perioden for egglegging og ruging frå slutten av mai og ut juni.

Så langt forvaltningsstyresmakta kjenner til etter søk i Naturbase, er det ikkje registrert informasjon om prioriterte arter, trua eller nær trua arter på Norsk raudliste for arter 2025 eller andre verdifulle arter. Det er heller ikkje registrert informasjon om utvalde naturtypar, trua eller nær trua naturtypar på Norsk raudliste for naturtypar 2018 eller andre verdifulle naturtypar. Det er heller ikkje komme fram andre opplysningar som tyder på at det finns slike arter og/eller naturtypar i det aktuelle område. I følgje Fylkesmannen i Rogaland (2001) er områda rundt Kjerag gjennomgåande artsfattige.

Kunnskapsgrunnlaget (§8) som ligg føre for å vurdere det omsøkte tiltaka si innverknad på verneverdiar og verneføremål, må derfor vurderast som tilstrekkeleg til at forvaltningsstyresmakta kan fatte vedtak i saka. §9 om "Føre var prinsippet" vil derfor bli tillagt mindre vekt i dei følgjande vurderingane.

NML § 10 Økosystemtilnærming og samla belastning

Det er omfattande fotturisme til Kjerag og anslagsvis var det 65 000–70 000 menneske til Kjeragbolten i perioden mai-oktober 2026. Stien til Kjeragbolten er i dag merka med røde markeringar, vardar og skilt. Det er og set opp kjetting langs dei brattaste og mest utsette partia.

Utover ei naudbu og den merka turstien, er det ingen permanente større tekniske installasjonar i området Øygardsdalen til Kjeragbolten. Det er gitt løyve til helikoptertransport til Kjerag i samband med «Heliboogie 2027» og omfattar 200 helikopterturar. Det er og gitt løyve til sette opp ein mellombels installasjon ved uthoppstad under arrangementet.

Det store talet fotturistar, som oftast er utanlandske turistar og ikkje er vand til å ferdsel i fjellet, fører årleg til 5-10 redningsaksjonar i området. Orsakar til at folk må hentast ut er typisk feilberekning av eigen innsats eller at ein har gått seg vill i tåka. Tala kan tyde på at det er behov for betre informasjon og merking på utvalde punkt langs stien, samt behov for å åtvare folk om å snu i tide. Generelt er området sterkt påverka av store mengda menneske som går i området, og enkelte plasser spreier fotturistar seg utover området slik at fotavtrykket ikkje berre er langs med stien, men dannar mange stiar rundt omkring i området. Kart frå Strava heatmap underbygger dette.

Frafjordheiane er eit viktig beiteområde for sau og kvart år er det turgåarar som ikkje overheld regelen om bandtvang, som igjen fører til skadde og daude sauer. Det er såleis eit behov for å minne folk på bandtvang. Det same ser ein i høve til bruk av drone og forsøpling i området. Dagens skilt er ei blanding av norsk og engelsk og det er behov for å rydde opp i skiltbruken og repetere budskapet om bandtvang, forsøpling og droneforbod.

Tiltaket vil i verneområdet medføre oppsetjing av totalt fem ny skiltstolper med tilhøyrande skilt, fem eksisterande stolper som blir meir dominerande med fleir skilt pluss eit skilt som står ute berre i sesong. Tiltaket vil såleis ha ein viss negativ innverknad på verneområdet og verke inn på landskapet sin karakter.

Når det gjeld skiltet ved Kjeragbolten vurderer vernemyndigheita at alternativ 2, er det tiltaket som vil ha minst innverknad på landskapet sin karakter. Samstundes ser ein at skiltet med grafisk utforming kan appellere til fleire og auke tryggleiken ved Kjeragbolten, og såleis er eit godt alternativ. Alternativ 1 med grafisk framstilling er og i høve til Nasjonale turiststiar, og eit alternativ mange har gode erfaringar med. På denne bakgrunnen vurderer verneområdestyresmakta at begge alternativa kan akseptast innanfor ramma av verneforskrifta.

NML § 11 og § 12 Kostnadane ved miljøforringing og Miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar

Slik forvaltningsstyresmakta vurderer det er det dokumentert at det er behov for å ei betre skilting langs med stien til Kjeragbolten og Nesatindane. Tiltakshavar er fullt og heilt ansvarleg for ei miljømessig god løysing. Det er i løyvet stilt krav om god avfallshandtering og skånsam utføring slik at det påverknaden på naturomgjevnadane er minimale.

Konklusjon

Etter forvaltningsstyresmakta si vurdering vil tiltaket innebere ei viss auke i teknisk tilrettelegging og ha noko negativ verknad på landskapet sin karakter. Samstundes er inngrepa av avgrensa omfang, og fleire av tiltaka erstattar eller byggjer vidare på eksisterande infrastruktur. Det er vidare dokumentert behov for betre kanalisering av ferdsla og formidling av tryggleiksinformasjon til eit svært høgt tal besøkande. Samla sett vurderer

forvaltningsstyresmakta at tiltaket ikkje er i strid med verneføremålet, og at vilkåra for løyve etter verneforskrifta § 3 punkt 1.3 bokstav d er oppfylte.

Når det gjeld ankomstskiltet ved Kjeragbolten, er begge dei omsøkte alternativa vurderte som akseptable. Det er lagt vekt på at alternativ 2 vil ha minst innverknad på landskapet sin karakter, medan alternativ 1 kan ha større verdi som tryggleiks- og informasjonstiltak for dei besøkande.

Fra: Johannes Cornelis Apon[johannes@lysefjorden365.no]
Sendt: 25.08.2026 12:55:11
Til: Odden, Alf; Moen, Cecilie Haraldstad[alf.odden@statsforvalteren.no; cecilie.moen@statsforvalteren.no]
Kopi: Haug, Jørn Trygve[jorn.haug@statsforvalteren.no]; Eirik Mihle Strand[eirik@preikestolen365.no]; Helge Kjellebold[helge@lysefjorden365.no];
Tittel: Søknad skiltplan Kjeragstien

Hei!

Se vedlagt skiltplan for Kjeragstien, som samtidig er ment som søknad til SVR om dispensasjon / godkjenning til å sette opp nevnte skilt i tråd med denne planen. Skiltplanen og søknaden er nå oppdatert etter deres innspill.

Oppsummert:

- Vi foreslår å fjerne 2 eksisterende stolper
 - Little Stordalen
 - Nødbua (her kan det monteres høydeprofil på veggen til nødbua heller)
- Vi søker om etablering av 5 nye skilt
 - Øygardsnuten (høydeprofil)
 - Kjeragplatået Øst
 - Nesatindane
 - Farlig snarvei Kjerag
 - Ankomstskilt Kjerag

Totalt sett 5 nye minus 2 fjernet = netto 3 nye skiltpunkter

Skilting om båndtvang, droner og forsøpling skal ikke medføre montering av nye stolper: dette skal samordnes på turstolper.

I tillegg sesongbasert skilting om sårbar vegetasjon:

1. I bakken opp Smellveggen. Dette settes opp ved sesongstart og fjernes ved sesongslutt.
2. i bakken opp Øygardsnuten (utenfor verneområdet)

Nedenfor svarer vi i tillegg ut spørsmålene som ble stilt per epost.

Hvis dere trenger flere opplysninger for å kunne behandle søknaden, er det bare å ta kontakt. Ellers hører vi gjerne om dere har en indikasjon på behandlingstid på søknaden.

Takk for hjelpen!

- *Ein kommentar frå synfaring er bruken av vakter som jobba på parkeringa og tok turar på stien. Seier dei ifrå om dei ser hundar utan band, dronar eller nokon som kaster søppel i naturen?*

SVAR: Ja, vertene på parkeringsvakten snakker så langt det lar seg gjøre med alle turgåere, og særlig de som går med hund og de som virker å ha planer om å ha med seg drone. Vår erfaring er at dette er effektivt, så lenge det bekreftes av både skilt ved parkeringen og gjentakelser i stien. Tiltakene styrker hverandres legitimitet, og står svakere uten hverandre. I tillegg har verter gått i stien sommeren 2026 og her er erfaringen både at noen turgåere (bevisst) ignorerer instruksjoner/skilt, samtidig som det er lettere å gi de «tilsnakk» når en kan vise til skilting i området. En trenger en «pakke» av tiltak.

- *Ny stolpe med skilt på Øygardsnuten: Skiltet er på kartet markert i verneområdet og det er forslått både skilt med høydeprofil og stolpe med stadnamn og avstandar.*

Skiltplanen syner at det her blir dobbelt opp med instruksjonar, namn og avstandar. Foreslår å fjerne en stolpe. Fortrinnsvis skiltstolpe med stadnamn og avstandar.

SVAR: Vi er enig og har oppdatert skiltplanen tilsvarende: kun høydeprofil på Øygardsnuten - ikke skiltstolpe.

- Ny stolpe med skilt på Kjæragplatet øst: I høve til plan er det av sikkerhetsgrunner behov for skilt her. Kan ein i staden vurdere betre merking av stien med T-ar?*

SVAR: de siste 10 årene er det i flere omganger utført mye arbeid med varding og T-merking i dette området. Det har hatt effekt, samtidig som en sitter igjen med en gruppe som allikevel går feil. Av erfaring har vi lært at mange utenlandske turister ikke alltid forstår hvilken funksjon vardene har, heller ikke hva T-ene betyr (selv om vi opplyser om dette hvor vi kan). Vardene og T-ene kan være snødekket om våren også. Dette er et punkt relativt mange fortsatt går feil (se Strava heat map). I tåke medfører dette logistikkmessig kompliserte leteaksjoner, der det heller ikke er forhold til å benytte helikopter. En enkel turstolpe tror vi blir lettest å legge merke til og kjenne igjen for utenlandske turister, og et effektivt grep for å unngå uheldige situasjoner.

- Platåsvingen. Behalde/fjerne/ny? I høve til planen er det uklart kva som er tenkt. Ser behov for betre merking her. Kan ein i staden vurdere betre merking av stien med T-ar?*

SVAR: noen turgåere går feil her. Stolpen var kun tenkt for å få flere til å følge stien istedenfor snarveien rett frem. Det medfører ikke stor fare, så vi er enig i at akkurat denne stolpen kan utebli.

- Ny stolpe nord-øst for bolten med merking om farleg veg, verker unødvendig, men om det av på grunn av sikkerheits er heilt nødvendig, må den kanskje opp. Har det vært ulykker? Syner tilbakemeldingar at mange har gått feil her? Folk må tenke sjølv.*

SVAR: Det skulle virke unødvendig, men både vi og guider som opererer i området ser en økning i antall personer (særlig de siste 2 årene) som kommer fra Nesatindane, ser Kjeragbolten og tror dette er den mest direkte og naturlige stien ned dit. Faren blir først tydelig når en står opp i den farlige skråningen ned mot og øst for Kjeragbolten. Folk må tenke selv, men vår erfaring er også at det alltid er en del blant 65.000 turister som ikke har forutsetninger eller erfaring for å gjøre gode veivalgvurderinger. Og det er nesten ingen som gjenbesøker Kjerag: beslutninger tas på et førsteinntrykk. Trenden er altså at et økende antall går inn i et åpenbart farlig område, og vi opplever det som nødvendig og hensiktsmessig å skilte dette for å unngå uheldige situasjoner og redningsaksjoner.

- Skilt ved ankomst Kjeragbolten verker unødvendig. I det tilfelle det «må» vere eit skilt her, bør ein gå for alternativ 2. Ein bør og vurdere om nokre/fleire av instruksjonane kan fjernast, slik at ein får eit mindre dominerande skilt.*

SVAR: Dette er i utgangspunkt et krav fra Nasjonale Turiststier (Miljødirektoratet), og i tråd med praksis om at en skal skilte at en har kommet frem til et turmål. I tillegg er hensiktsmessig å skilte akkurat her, siden dette er stedet turgåere oppholder seg lengst. Et skilt her er med andre ord mest effektivt når en skal gjenta viktige budskap om 1) sikkerhet og 2) hensyn til naturen. Vi er enig i at alternativ 1 er mest omfattende, men det er nettopp dette alternativet som er i tråd med Nasjonale Turiststier. Vi følger oss forpliktet til å søke om en gjennomføring i tråd med dette. Basert på erfaringene med liknende skilting på Preikestolen, ser vi at mange vil heller studere et grafisk skilt som alternativ 1, og vi har gode erfaringer med at dette bidrar til høyere sikkerhet og bedre atferd. Vi ser samtidig at alternativ 2 er mye mindre «prangende», og fortsatt kan formidle de viktigste budskap. I skiltplanen har vi angitt et par budskap som kan fjernes, om det er ønskelig. Det er en fare for at alternativ 2 blir mindre lest / fulgt opp av de besøkende. Det er fordeler og ulemper med begge alternativ: vi har ikke en sterk mening om hva som er best.

Mvh,

Johannes C. Apon

Reiselivsutvikler

Lysefjorden Utvikling

+47 955 58 952

www.lysefjorden365.no

Lik oss på [Facebook](#)

LYSEFJORDEN 365

A part of
**Fjord
Norway**

**Sustainable
Destination**
Local engagement
in a long perspective

Les mer om vårt arbeid med Bærekraftig Reisemål [her](#)

Skiltplan Kjerag – søknad 2026

Lysefjorden Utvikling
Stavanger Turistforening

Innfallsportskilt Kjerag Parkering

I samråd med SVR, Nasjonale Turiststier og Stavanger Turistforening er det kommet enighet om at det settes opp 2 innfallsport skilt ved Kjerag Parkering: 1) Oppdatering av eksisterende innfallsportskilt for Kjeragstien etter Nasjonale Turiststier sin mal og 2) Nytt innfallsportskilt etter SVR sin mal om Frafjordheiane landskapsvernområde.

For å sikre en helhetlig utforming er begge skilt i samme størrelse, og blir innrammet på samme måte.

Frafjordheiane landskapsvernområde

Vakre og dramatiske landskap i Frafjordheiane landskapsvernområde

Beautiful and dramatic landscapes in Frafjordheiane Protected Landscape

I Frafjordheiane møter du den vakre og dramatiske vestlandsnaturen i konsentrert utgave. Her finn du djupe fjordar, mektige fjell, høge fossar og grøne dalar.

Frafjordheiane is home to a concentrated version of the beautiful and dramatic nature of Western Norway. Visitors will find deep fjords, magnificent mountains, high waterfalls and green valleys.

Frafjordheiane er eit høgfjellsplatå som strekk seg frå Lysefjorden i nord til Frafjord og Østfjorden i sør. Eit særpreget ved landskapet er dei markerte dalføra. Som Røssdalen med dramatiske former som Fossajuvet, Søre og Nordre Dunsen. Lysefjorden med verdskjente element som Preikestolen og Kjeragvegen, og Fjeldalen med mellom anna Minnefossen som er Rogaland's høgaste foss.

These valleys and fjord systems were formed during and after the last ice age. The glaciers' persistent work and huge amounts of meltwater have left behind deposits in the form of terraces, lateral moraines, scree and huge boulders. This has resulted in a varied landscape consisting of deep valleys that rise gradually towards more rolling highlands to the east.

Desse dal- og fjordsystema vart danna under og etter siste istid. Isbreane sitt arbeid og store mengder smeltevatn, har avsett lausmassar i form av terrassar, randmorenar og svære blokkar. Dette har gjeve eit variert landskap med djupt nedskorne dalar som stig gradvis mot meir smukupert høghel i aust.

Valuable cultural landscapes can be found in the lower-lying parts of Frafjordheiane. The landscape consists of open grazing grounds and associated buildings at summer mountain pastures and abandoned farms. This landscape is the result of long-term use in the form of grazing, logging and burning.

Kjerag

Welcome to Kjerag & Nesatindane

Kjerag rises almost 1000 metres above the Lysefjord. The trail crosses steep mountain terrain, smooth granite slabs and exposed viewpoints. The hike is spectacular, but demanding. Good preparation is essential.

Perched near the edge, Kjeragbolten rests wedged in a crevice of the mountain, a remnant from the massive ice sheet that once covered Norway 10000 years ago.

Kjerag is more than Kjeragbolten. The mountain plateau, the drop towards Lysefjorden and the view from Nesatindane are highlights of the hike.

Parking

Pay AFTER your hike, before driving to the exit barrier. Pay at the machine in front of the service building. Keep your ticket.

After payment, the ticket is valid for 15 minutes.

Parking fee revenue is used to finance daily operations and reinvest in parking facilities and trail infrastructure.

No camping at or around Kjerag Parking

Share your experience with us!

It is our goal to provide visitors with a safe, memorable and sustainable experience. You are invited to share any feedback, positive or negative.

By scanning the QR code, you will open an anonymous questionnaire.

Please fill it out AFTER your hike to Kjerag.

Thank you!

Take care of yourself and others

- Check the weather and daylight. Know your own hiking limits.
- Listen to staff advice. Turn around in time.
- Wet hiking shoes. Wet granite is very slippery.
- Bring warm and windproof clothing, food and enough water.
- Not recommended for small children or children carried in a backpack.
- Use the toilets before you start. There are no toilets along the trail.

Help us take care of Kjerag

- Keep dogs on a leash at all times. Sheep graze in the area.
- No littering. Carry all waste back.
- Drones are not allowed. Respect wildlife and other hikers.
- No fires or disposable barbecues. They scar the rock and leave waste.
- Don't build rock cairns. They mislead hikers and spoil the landscape.
- Stay on the marked trail. Protect vegetation and avoid getting lost.

Standing on Kjeragbolten

Standing on the boulder is voluntary. About half of all visitors choose to enjoy the view without stepping onto it.

Kjeragbolten is entirely at your own risk. No one has ever fallen off, but a fall would most likely be fatal.

Do not take risks for a photo. Move calmly, never jump or run, and do not pressure others to step onto the boulder.

Nesatindane, just 300 metres from Kjeragbolten, offers spectacular views of the Lysefjord and is a great alternative.

Route profile - one way

Stolper

Vi foreslår utskiftning av trestolper til stålstolper som er blitt standarden til Lysefjorden Rundt og implementert fra Høllesliheia til Songesand på nordsiden. Det er gode erfaringer mtp hvor solide de er, det estetiske, samt at enkeltskilt kan rettes mer nøyaktig.

Et eksempel til høyre. Festet i bakken er utført for å være finere, og ha mindre fotavtrykk i berg.

Stolpene får også skiltnummer basert på kommune, område og eget nr etter systemet som ellers brukes i Strand kommune og Preikestolområdet. Redningsetatene og Folkehjelpen har god erfaring med dette systemet, og anbefaler det for at folk lettere skal kunne lokaliseres og hentes ut.

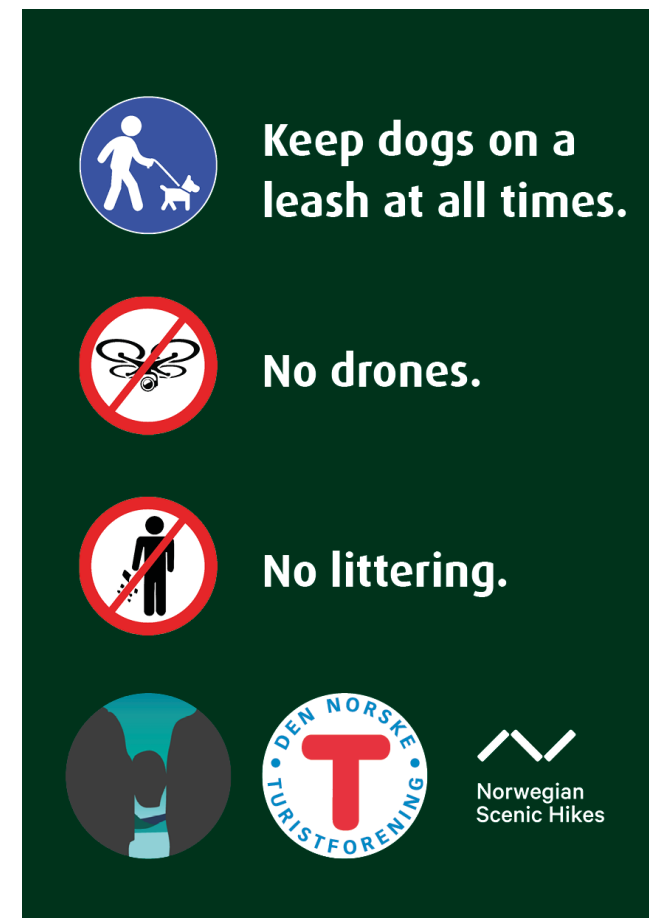

Båndtvang, droner og forsøpling

Hvert år får vi en god del klager fra sauebønder og turgåere om at en del turfolk ikke overholder båndtvang. Det må hentes ut døde sauer som er blitt jaget hvert år. Det er også en del folk som bryter droneforbudet. Forsøpling er noe vi kontinuerlig har fokus på (men et mindre problem på Kjerag).

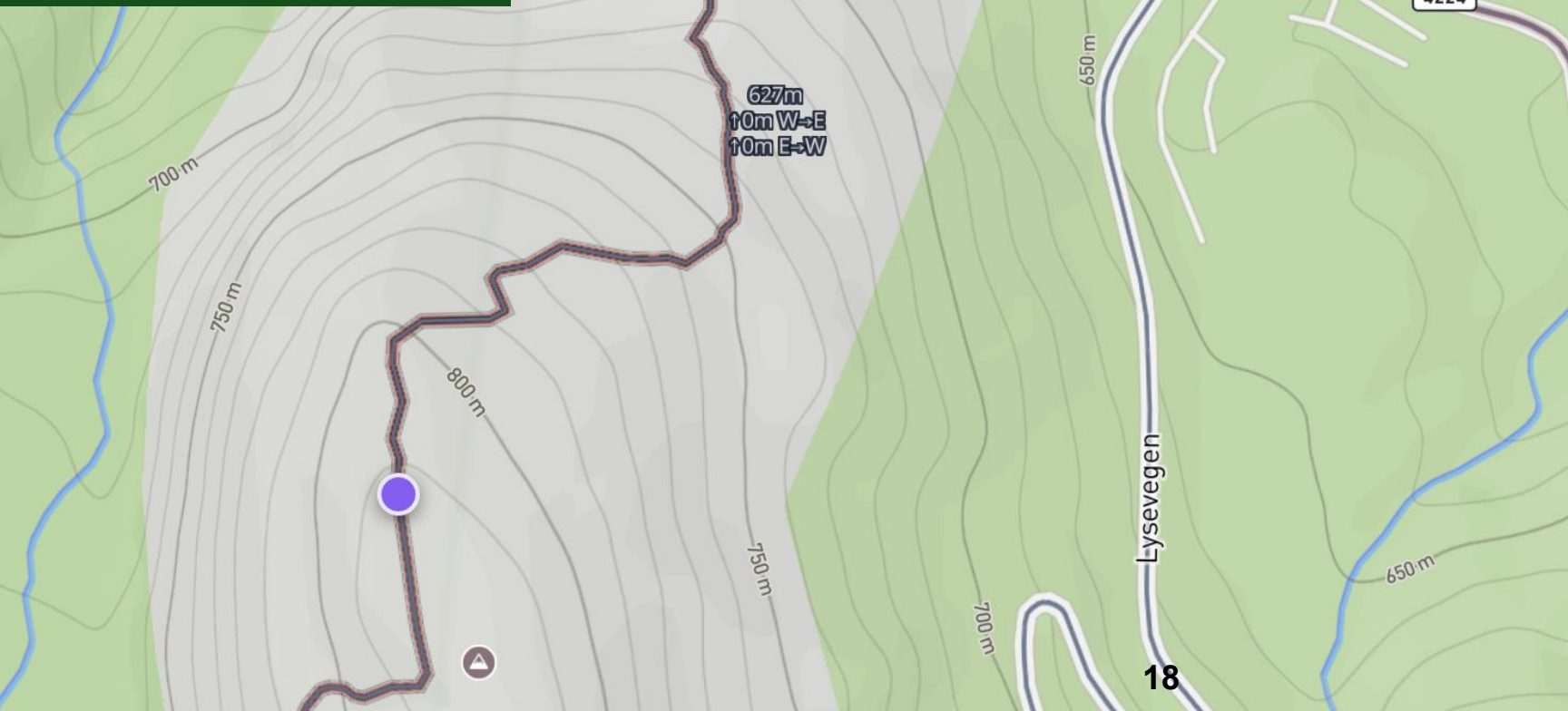
Derfor foreslår vi en nødvendig gjentakelse av disse tre viktige instruksjoner på angitte stolper, på engelsk. Stolpene dette gjelder viser dette skiltet på de neste slidene, totalt 7, hvorav 5 i og 2 utenfor verneområdets grenser. For ordens skyld: disse skal ikke monteres på egne stolper.

(per idag er det noe egne småskilt om båndtvang og søppel her og der, ofte kun på norsk)

Turstolpen i dag

Øygardstøl
640 moh.
1108-44-01-01

26 km Flørli
10,4 km Langavatn
1108-44-01-02

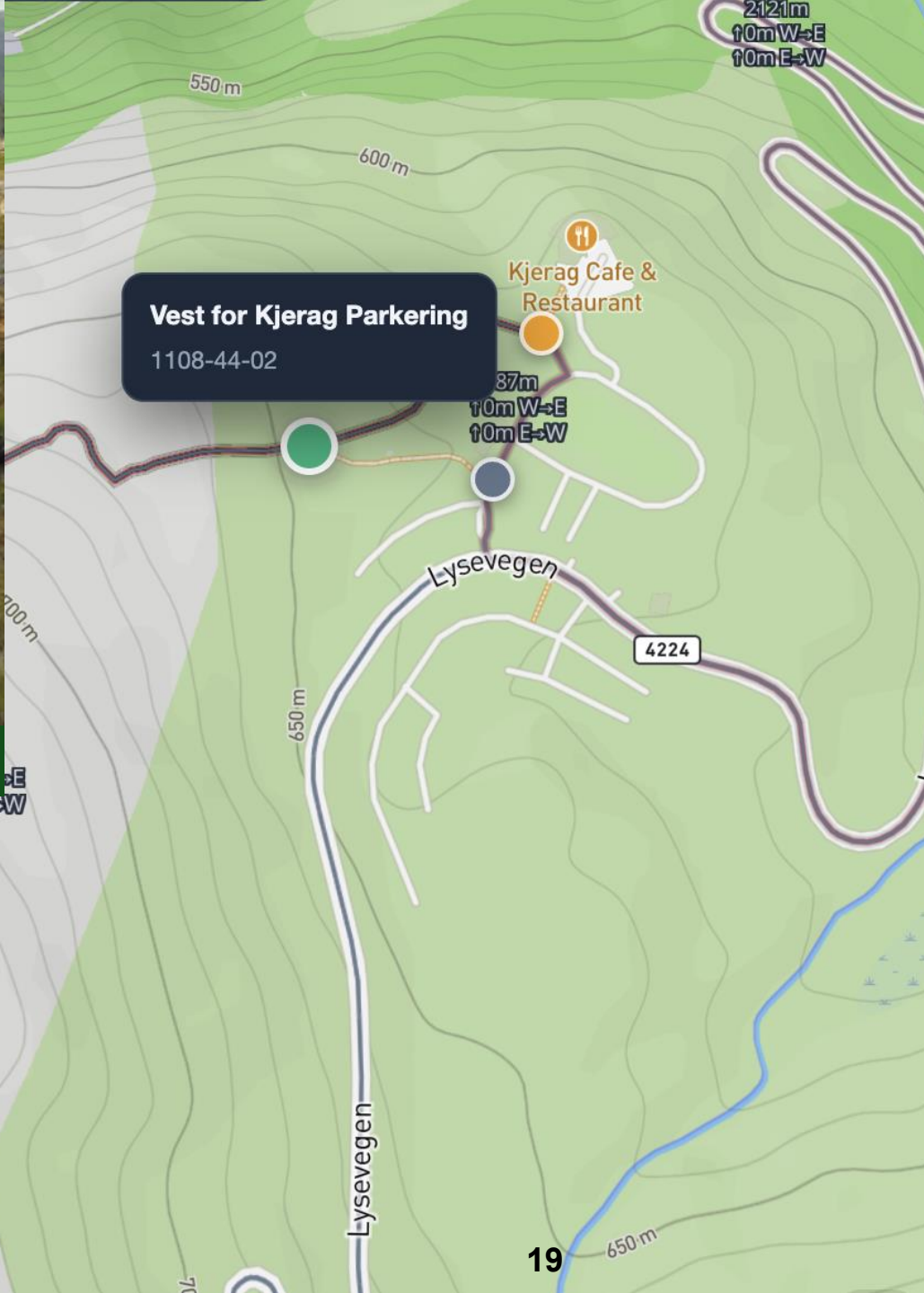
5,4 km Kjeragbolten
5,3 km Nesatindane
1108-44-01-03

Turisthytte
Lysebotn kai
6,6 km
6,8 km
1108-44-01-04

Turstolpen i dag

Erosjon og naturrestaurering

Vi har sett til bl.a. Lofotodden Nasjonalpark, og Island om god praksis rundt dette.

Per idag er det behov for bedre kanalisering særlig 1) i første bakke (Øygardsnuten) og 2) opp tredje bakke (Smellryggen).

Skiltet kan kombineres med stolper og tau som settes opp / tas ned årlig / etter behov (ikke fastmontert).

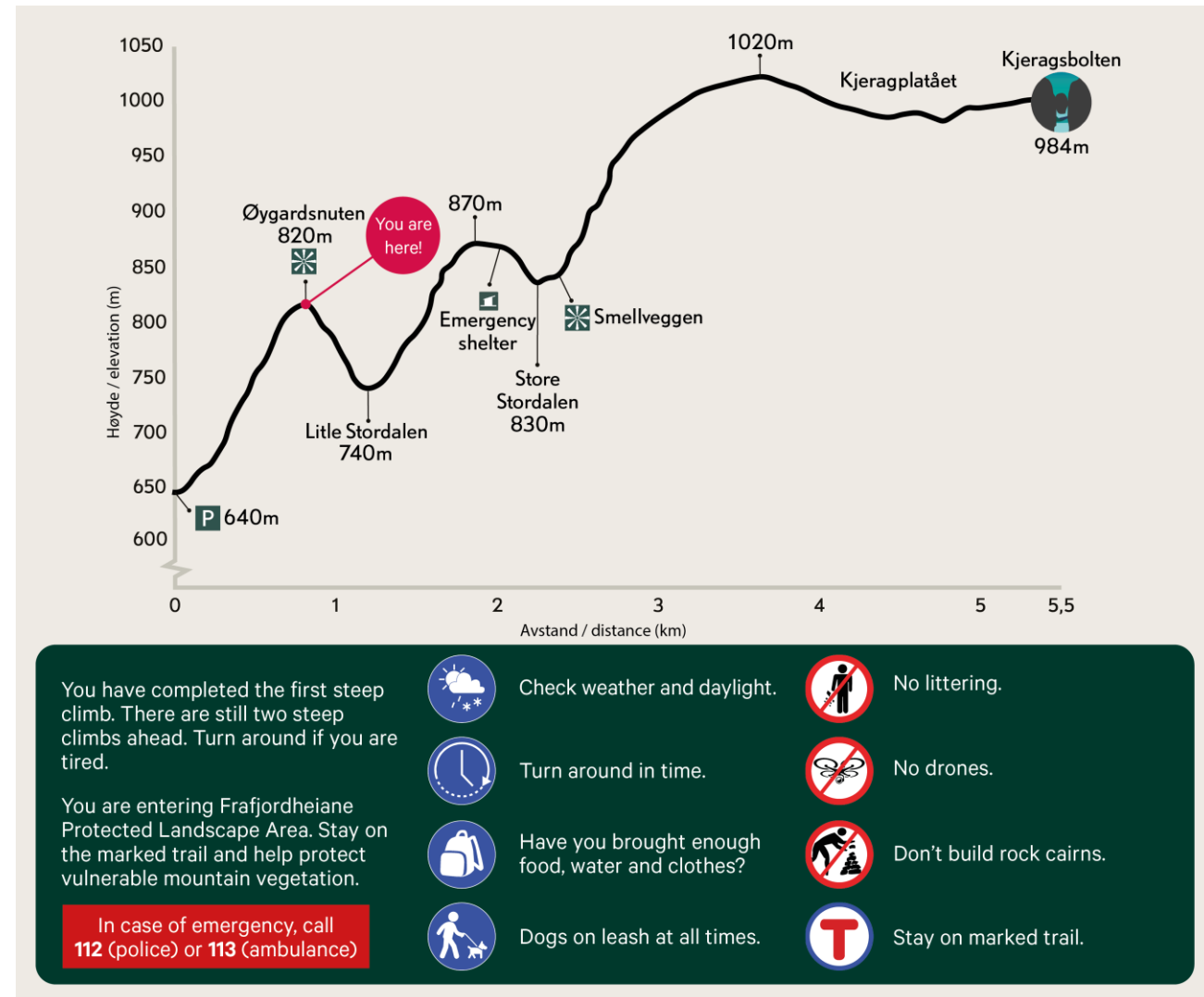
Høydeprofil

På Preikestolen har vi god erfaring med denne type skilting, som er svært etterspurt av turgåere, og kan brukes til gjentakelse av informasjon om sikkerhet, verneområder, og hensyn.

På Preikestolen har det ført til færre ulykker. Flere har snudd i tide, og det er blitt mer trivsel i stien.

Utforming følger malen til Nasjonale Turiststier. **Størrelse: 60x50cm.**

Samlokalisering med turskiltet som vist på førrige plansje.

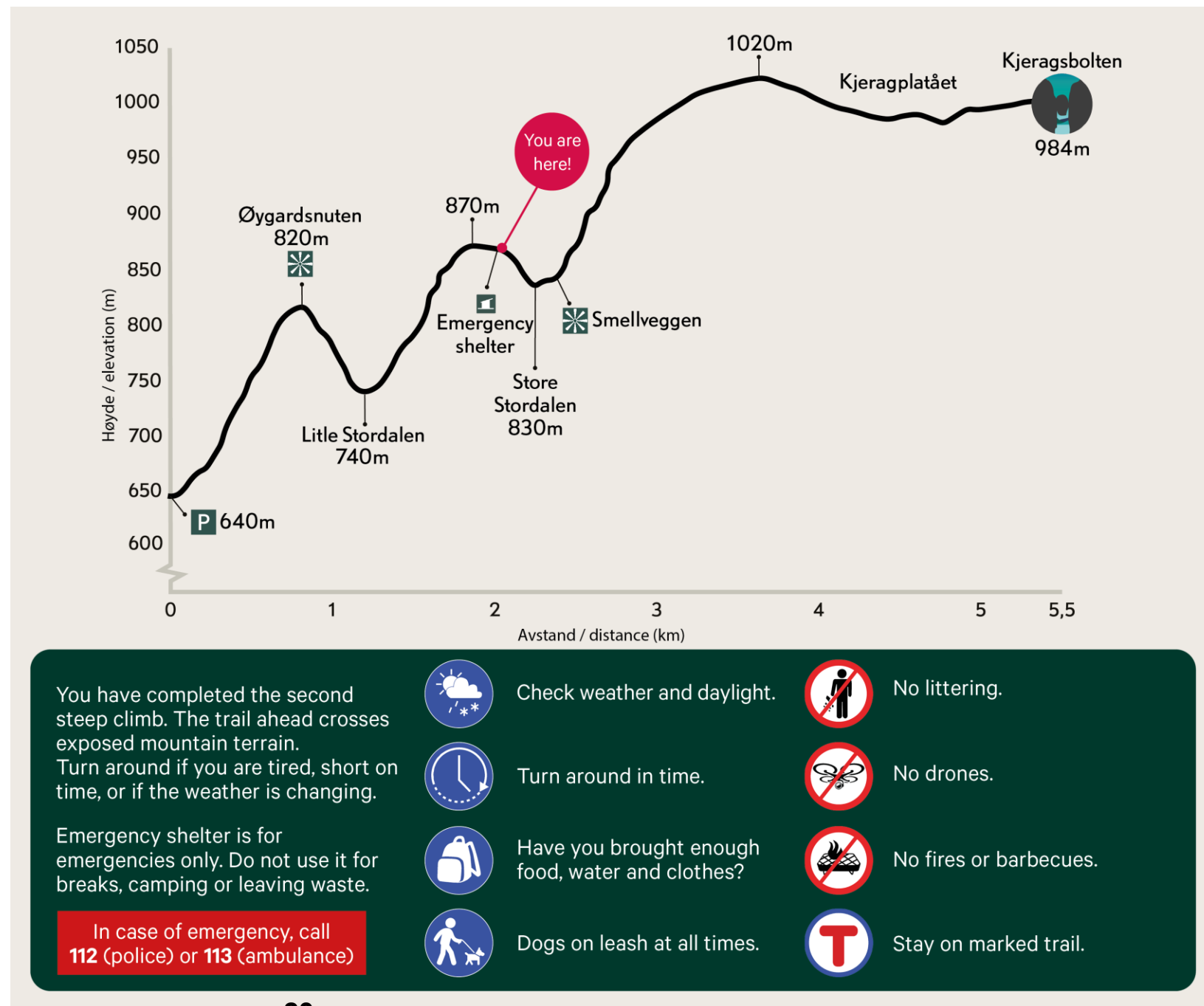
Det er ingen stikryss her, og når det kommer opp høydeprofil på Øygardsnuten, som er et mer naturlig informasjons- og orienteringspunkt, er det ikke særlig behov for skilting akkurat i Litle Stordalen.

Eksisterende skilt som vi foreslår å fjerne

Høydeprofilskiltet til Nasjonale Turiststier kan monteres på veggen til nødbua for å unngå et nytt skiltpunkt i terrenget.

Skiltet gir god anledning til å informere om nødbua, gjentakelse av sikkerhetshensyn, samt varsle for stforhold videre til Kjerag. Nødbua og Smellryggen er naturlige steder for folk å snu når det er tåke og/eller krevende forhold.

Målet er å få folk til å snu i tide og redusere antall redningsaksjoner

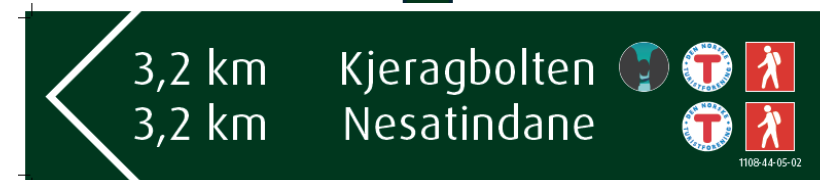
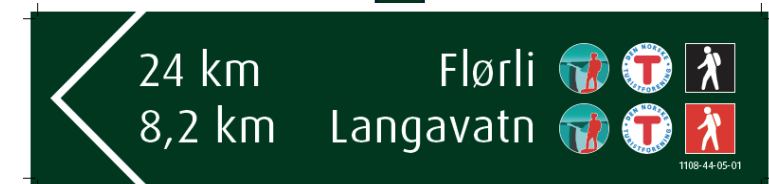

Turstolpen i dag

Vi foreslår eksisterende skiltstolpe fjernet –
men at distanseskilt skrues opp på veggen til
nødbua ved siden av høydeprofil

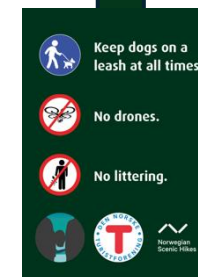
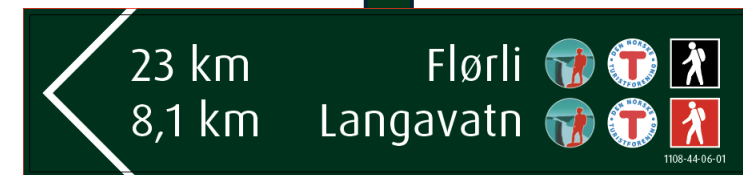
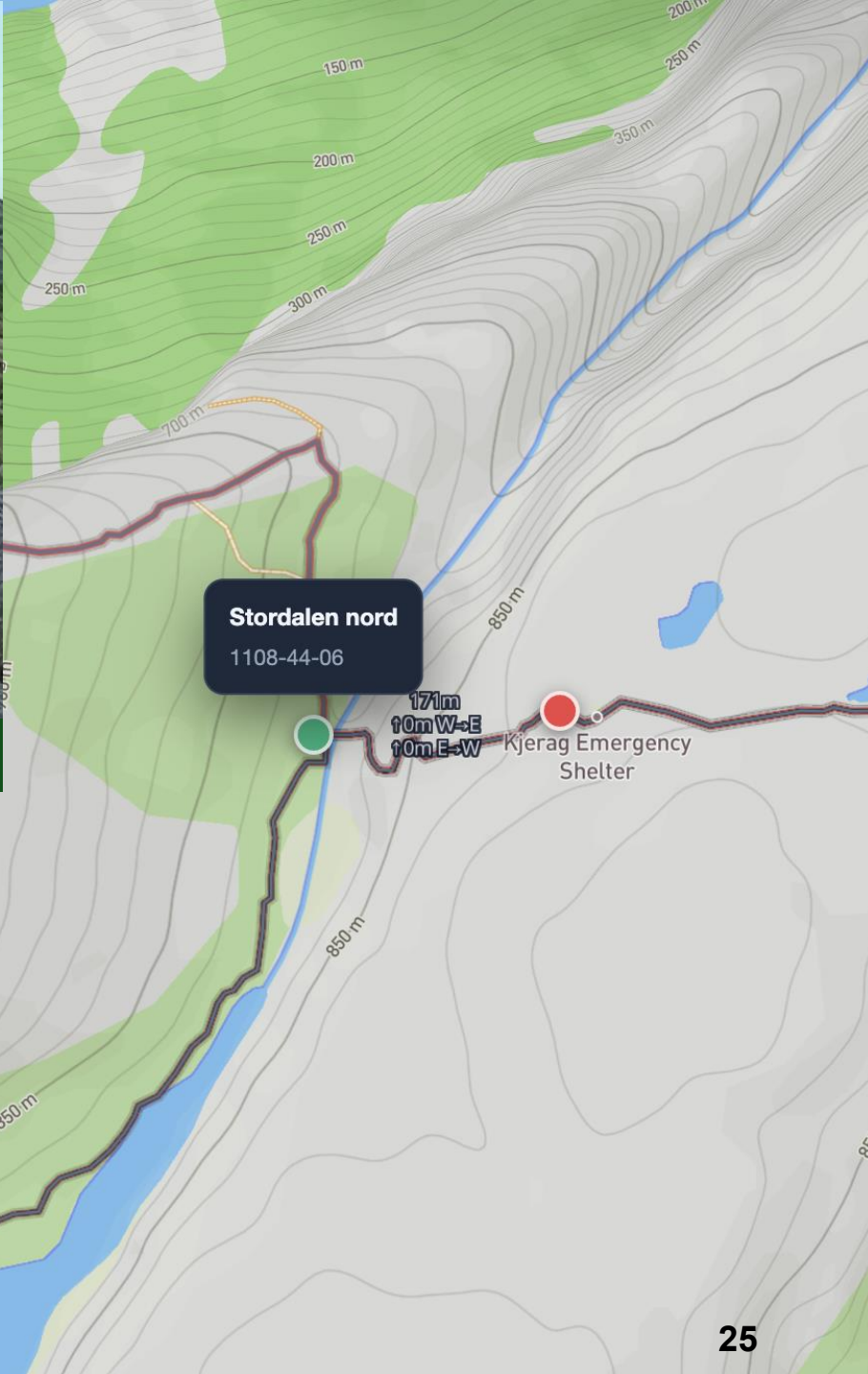

Skiltet om
nødbua kan
brukes om igjen.
Båndtvangskiltet
kan utgå her.

Turstolpen i dag

Ny stolpe

Basert på tilbakemeldinger og gps spor på Strava er dette fortsatt et typisk punkt der folk går feil (særlig ved tåke og krevende vær). Av sikkerhetsgrunner tror vi det er lurt med et ekstra turskilt akkurat her. Varder og T-merking har en god effekt her, men for mange utenlandske turister er et skilt det meste effektive tiltaket. Dette sikrer også synlighet tidlig på våren, når mange varder og T-merker er dekket av snø.

Kjeragplatået øst

1108-44-07

1174m
↑10m W→E
↑10m E→W

26

3,5 km Øygardstøl

1108-44-07-01

Kjeragbolten

1,8 km

Nesatindane

1,8 km

1108-44-07-02

Keep dogs on a leash at all times.

No drones.

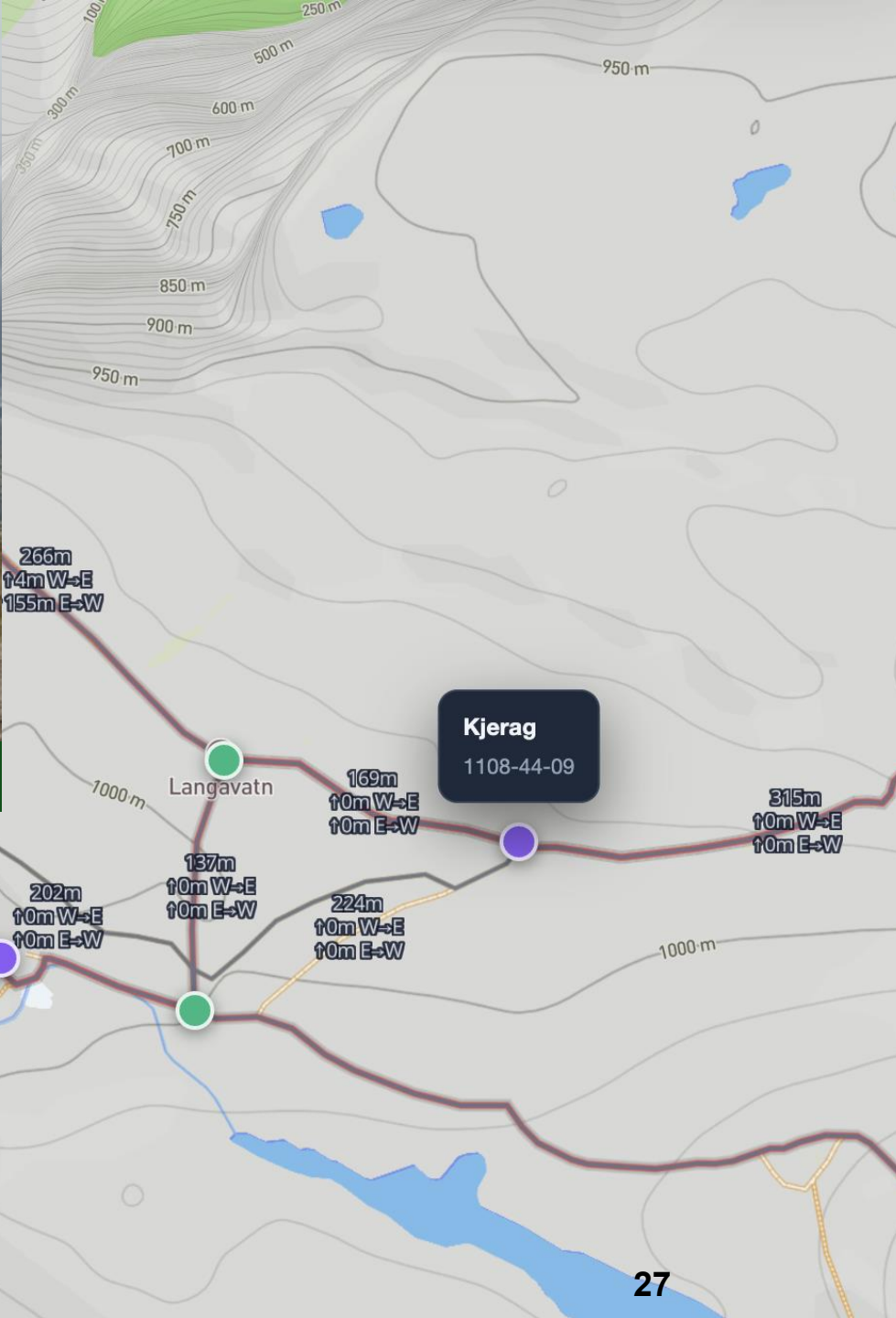

No littering.

Turstolpen i dag

Kjerag
992 moh.
1108-44-09-01

0,5 km Kjeragbolten
1108-44-09-02

24 km Flørli
8,3 km Langavatn
1108-44-09-03

   Øygardstøl 4,9 km
1108-44-09-04

  Nesatindane 0,4 km
1108-44-09-05

 Keep dogs on a leash at all times.
 No drones.
 No littering.
  Norwegian Nordic Hikes

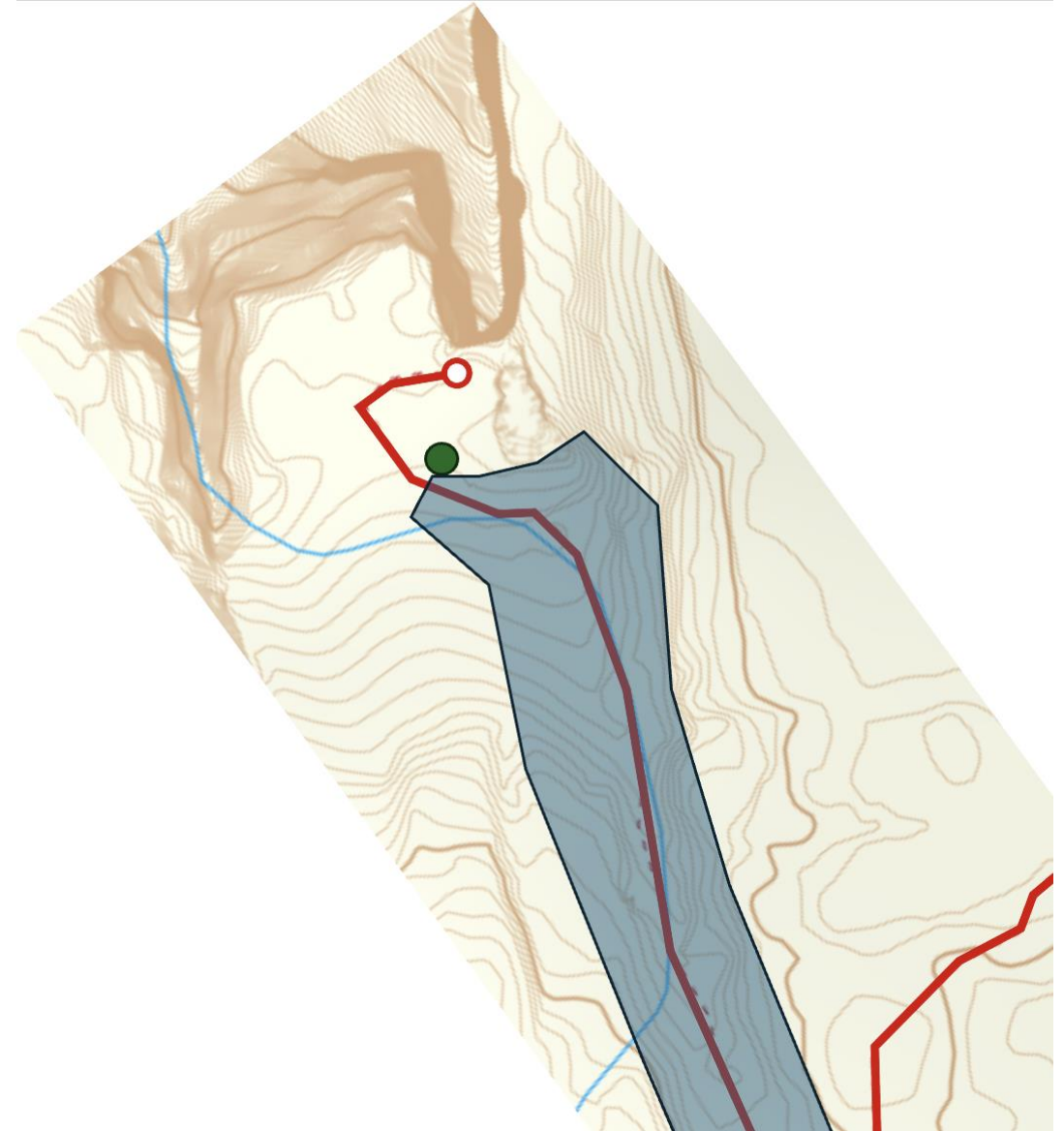
Turstolpen i dag

Ankomstskilt Kjerag

Det er mange som har «glemt» all informasjon om sikkerhet, naturhensyn, forbud, osv, som er gitt tidligere. Nasjonale Turiststier har en mal for et «ankomstskilt» som vi har fulgt (se neste plansje). Vi har lignende skilt på Preikestolen og får gode tilbakemeldinger på at turgåere setter pris på dette, og at folk tar mer hensyn.

Plasseringen er tenkt slik at den lett kan finnes av både de som nettopp har ankommet, og de som vurderer å gå ut på bolten. Den skal ikke være synlig når folk tar bilder, og samtidig være utenfor sonen der snøen bygger seg opp vinterstid.

Alternativ 1 – malen til Nasjonale Turiststier

Dimensjoner

1189 x 841 mm

Kjerag

Attention!

Well done, you have reached Kjeragbolten!

You have reached one of Norway's most dramatic viewpoints. You are standing in Frafjordheiane Protected Landscape, a mountain area shaped by ice, meltwater, weather and time. Kjeragbolten was left here by the glaciers and became wedged in this narrow crack between the cliffs — a small rock in a vast landscape, suspended 984 meters above the Lysefjord. Around you, deep valleys, steep mountainsides, scree, boulders and open highlands tell the story of a landscape still marked by the last Ice Age.

Take a moment to look beyond the photo — and help protect the wild landscape around you.

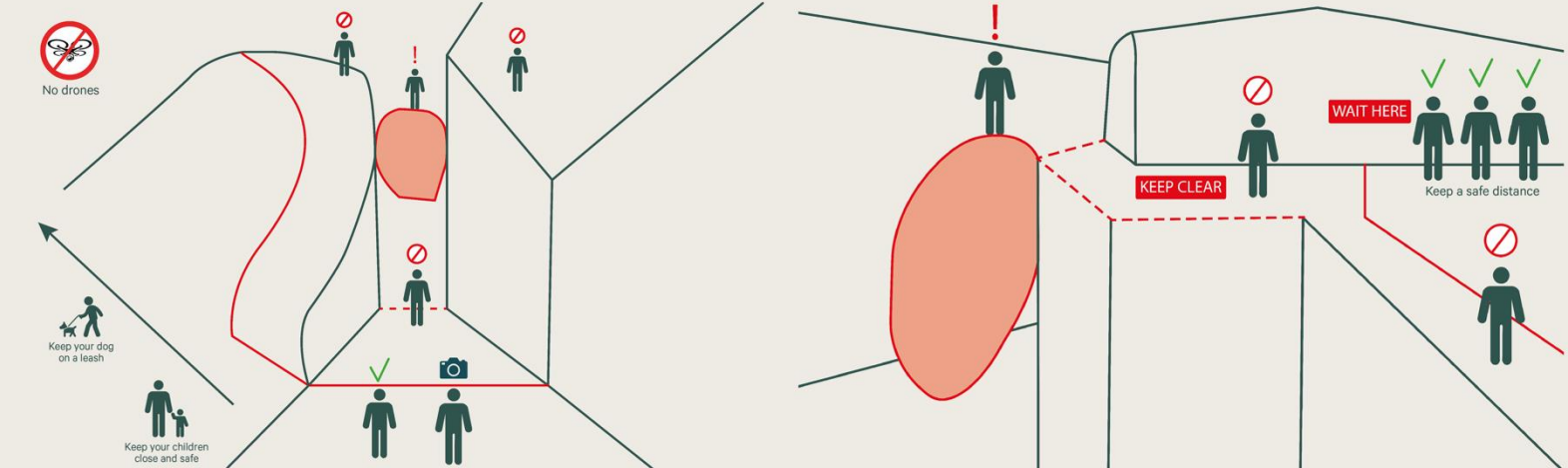
Standing on Kjeragbolten

Standing on Kjeragbolten is voluntary and **entirely at your own risk**. Do not take risks for a photo. Stay calm, move slowly, and let one person on or off at a time.

Wait your turn calmly and do not pressure others. Strictly no running, jumping, balancing acts or other stunts at Kjeragbolten.

Nesatindane - a great alternative

Nesatindane is just a short walk from Kjeragbolten and offers spectacular views on the Lysefjord. It is a great choice if you want a rewarding viewpoint without stepping onto the boulder.

Take care of yourself and others

In case of emergency, call **112** (police) or **113** (ambulance).

There is little or no mobile coverage at Kjeragbolten. For 5G coverage, move carefully to Nesatindane. Stay with the injured person if it is safe. Send others for help if needed.

- Standing on Kjeragbolten is at your own risk. Never pressure anyone to step on.
- Keep a safe distance from the edge. Watch your footing at all times.
- One person on Kjeragbolten at a time. Stand calmly. No jumping or stunts.
- Some days can be busy. Give others space and time.
- Keep your children close and away from edges. This is exposed mountain terrain.
- Weather can change fast. Start your return home.

Help us take care of Kjerag

- Keep dogs on a leash at all times. Sheep graze in the area.
- No littering. Carry all waste back.
- Drones are not allowed. Respect wildlife and other hikers.
- No fires or disposable barbecues. They scar the rock and leave waste.
- Don't build rock cairns. They mislead hikers and spoil the landscape.
- Stay on the marked trail. Protect vegetation and avoid getting lost.

Alternativ 2 – Vanlig turskilt + korte instruksjer

Dimensjoner

Vanlig topskilt
+ A3 skilt

Om det er ønskelig
å ha mindre
informasjon,
foreslår vi at
budskap merket
med oransje
bokser eventuelt
kan fjernes.

Take care of yourself and others

 Standing on Kjeragbolten is at your own risk.
Never pressure anyone to step on.

 Keep a safe distance from the edge.
Watch your footing at all times.

 One person on Kjeragbolten at a time.
Stand calmly. No jumping or stunts.

 Some days can be busy.
Give others space and time.

 Keep your children close and away from edges.
This is exposed mountain terrain.

 Weather can change fast.
Start your return in time.

Help us take care of Kjerag

 Keep dogs on a leash at all times.
Sheep graze in the area.

 No littering.
Carry all waste back.

 Drones are not allowed.
Respect wildlife and other hikers.

 No fires or disposable barbecues.
They scar the rock and leave waste.

 Don't build rock cairns.
They mislead hikers and spoil the landscape.

 Stay on the marked trail.
Protect vegetation and avoid getting lost.

In case of emergency,
call **112** (police) or
113 (ambulance)

31

Kjeragbolten
984 moh.

1108-44-12-01

Take care of yourself and others

 Standing on Kjeragbolten is at your own risk.
Never pressure anyone to step on.

 Keep a safe distance from the edge.
Watch your footing at all times.

 One person on Kjeragbolten at a time.
Stand calmly. No jumping or stunts.

 Some days can be busy.
Give others space and time.

 Keep your children close and away from edges.
This is exposed mountain terrain.

 Weather can change fast.
Start your return in time.

Help us take care of Kjerag

 Keep dogs on a leash at all times.
Sheep graze in the area.

 No littering.
Carry all waste back.

 Drones are not allowed.
Respect wildlife and other hikers.

 No fires or disposable barbecues.
They scar the rock and leave waste.

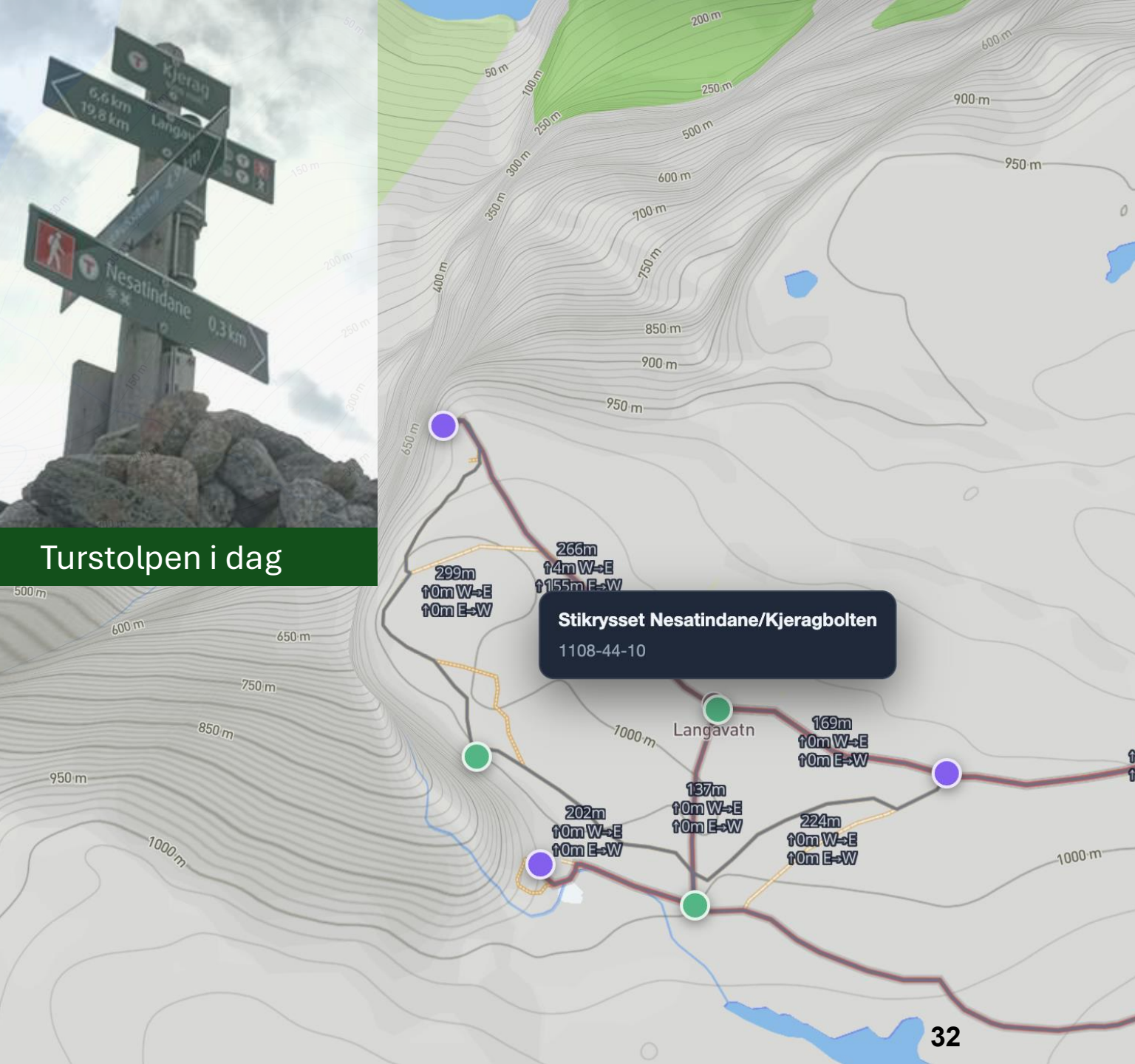
 Don't build rock cairns.
They mislead hikers and spoil the landscape.

 Stay on the marked trail.
Protect vegetation and avoid getting lost.

In case of emergency,
call **112** (police) or
113 (ambulance)

Turstolpen i dag

Ny stolpe

Nesatindane
975 moh.
1108-44-13-01

5,4 km
0,5 km

Øygaardstøl
Kjeragbolten

1108-44-13-02

Keep dogs on a leash at all times.

No drones.

No littering.

1108-44-13-02

Vi ønsker eget skilt til Nesatindane. Flere søker seg hit, og mange går langs kanter andre steder på let etter Nesatindane. Et bekreftende skilt vil virke kanaliserende.

Ny stolpe

Flere går langs kanten og det er økning i antall folk som prøver å gå rett ned til Kjeragbolten nordøstfra, noe som er svært farlig.

Arkivsaksnummer: 2026/10409

Saksbehandlar: Cecilie Haraldstad Moen

Dato: 06.10.2026

Utval	Utvalsak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	37/26	15.10.2026

Uttale til søknad om dispensasjon - sjølvbetent turisthytte på Kvernafjellet 222/1 - Sandnes kommune

Vedlegg:

- 1 Søknad om dispensasjon oversendes for uttalelse etter plan- og bygningsloven § 19-1 - Selvbettent turisthytte på Kvernafjellet, 222/1.pdf
- 2 Søknad om dispensasjon.pdf
- 3 Vurdering naturmangfold Kvernafjell.pdf

Forvaltar si innstilling

Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frافjordheiane syner til søknad om dispensasjon til oppføring av sjølvbetent turisthytte på Kvernafjellet, oversendt frå Sandnes kommune for uttale 25.08.2026.

Tiltaket er planlagt like utanfor Frافjordheiane landskapsverneområde, men vil etter verneområdestyret si vurdering kunne ha negativ innverknad på verneverdiane. Dette gjeld særleg verdiane knyt til landskapet og auka belastning på naturen frå motorferdsel og sterkt auka ferdsel. Etter naturmangfaldslova § 49 skal omsynet til verneverdiane vektleggast ved avgjerd om løyve, og verneområdestyret ber Sandnes kommune om å gjere ei grundig vurdering av korleis tiltaket kan påverke verneverdiane i Frافjordheiane landskapsverneområde.

Slik saka ligg føre i dag, tilrår verneområdestyret at det ikkje vert gjeve dispensasjon til bygging av turisthytte på Kvernafjellet. Verneområdestyret meiner det førebels er fleire uavklarte forhold som kan ha betydning for verneverdiane i området, mellom anna knytt til tilrettelegging av sti og løypenett, motorferdsel, avløpsløyser og behovet for kompenserande tiltak. Verneområdestyret kan endre si tilråding dersom det kjem på plass kompenserande tiltak som samla sett betrar moglegheitene for at villreinen på nytt kan ta i bruk områda i Frافjordheiane, og dei nemnde forholda vert nærare avklart.

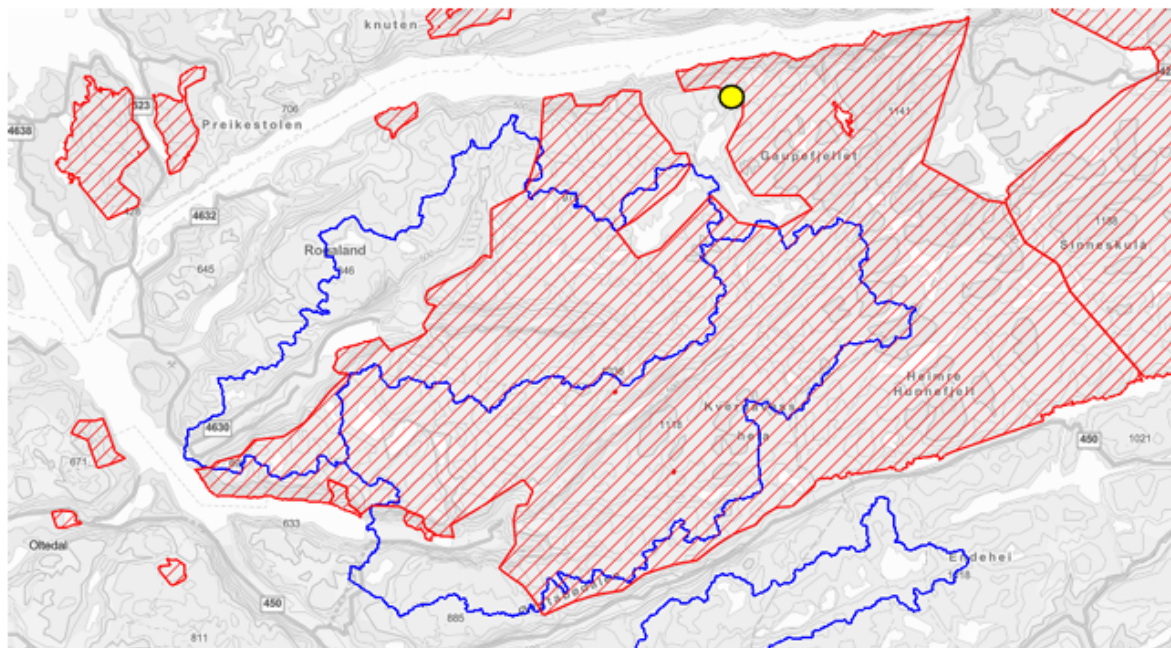
--- slutt på innstilling ---

Saksopplysningar

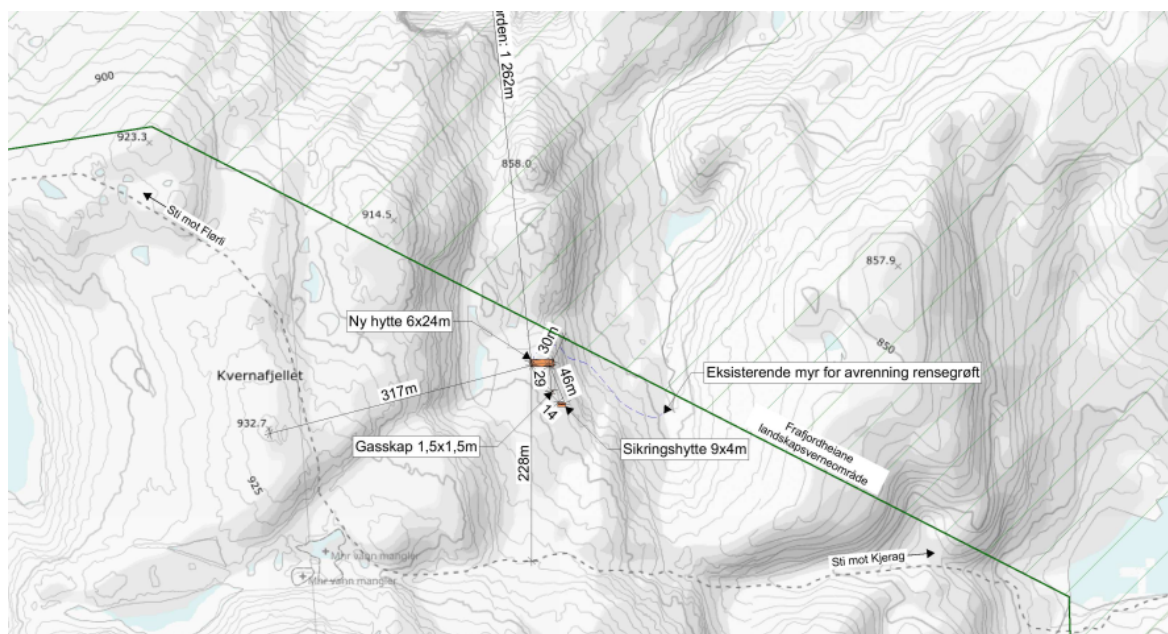
I regi av Stavanger Turistforeining (STF), no DNT Stavanger og omegn, er det søkt Sandnes kommune om dispensasjon og rammetillating for oppføring av ny sjølvbetent turisthytte ved Kvernafjellet i Frافjordheiane. Hytta er planlagt med 40 sengeplassar fordelt på hovudhytte og sikringshytte. Hovudhytta har ein storleik på 24x6 m, 165 m² (BYA), og har ei mønehøgde på snaut 8 m. Sikringshytta har ein storleik på 9x4.4 m, 52 m² (BYA), og har ei mønehøgde på snaut 5 m. Det er og plan om eit enkelt skjul for oppbevaring av gass. Anlegget vil i høve

til søknad ikkje vere synleg frå fjorden og tiltaket er planlagd med miljøløysningar som solenergi, komposteringstolett og lokal handtering/reinsing av avløpsvatn. Det er estimert omtrent 2200 overnattingsdøgn i året, og då hovudsakleg i perioden juni til september. Kapasiteten er vesentleg større.

Tiltaksområdet er regulert til landbruk, natur og friluftsliv (LNF-område) og med omsynssone for naturmangfald/villrein. Hovudhytta er tenkt plassert 30 meter frå grensa til Frafjordheiane landskapsvernområde.

Figur 1: Kart over området, kor tiltaksområdet er vist med gult punkt og Frafjordheiane verneområde er markert med raud skravur. Blå avgrensing syner vern etter vassdragsloven. Kjelde: Norconsult notat - dokumentnr.: N02 - Vurdering etter naturmangfaldlova.

Figur 2: Situasjonsplan 1:5000 vedlagt søknaden syner plassering i landskapet. Den grøne linja markerer grensa til Frafjordheiane landskapsverneområde.

I samband med bygging av sjølvbetent turisthytte vil ein gjere enkelte tilpassingar av stinett i tilknytning til hytta, samt tiltak for å redusere slitasje og erosjon på eksisterande stiar. Ettersom dagens stinett og hytter ligg slik til at avstanden er for stor for vanlege dagstureappar, er det og behov for å gjere noko med løypenettet, og ynskje om å etablere vandrerruta «Lysefjorden rundt».

Verneområdestyret mottok 25. september 2026 ein søknad frå DNT Stavanger og Omegn om omlegging av løypa frå nordenden av Låtervikvatnet, over Kjeragplatået til Kjeragbolten. Verneområdestyret vil handsame denne søknaden våren 2027, etter at det er gjennomført ei synfaring.

Vurdering etter naturmangfaldlova

Vedlagt søknaden er rapport med vurdering av naturmangfald. Rapporten framhevar at turisthytta ligg i eit område som er omsynssone for villrein og inngår i nasjonalt villreinområde, men det har vært observert svært lite villrein på sommar/haustbeite i området sidan 1990-tallet. Kraftutbygging med etablering av anleggsveggar og hyttebygging skildrast som orsakar til at villreinen no ikkje trekker til Frafjordheiane. Rapporten refererer og til Forvaltningsplanen for SVR som presiserer at det ikkje skal opnast for tiltak som kan hindre at villreinen på nytt etablerer seg i området. Så langt me kan sjå er det ikkje gjort nokon vurdering av tiltaket i høve til dette. I høve til rapporten er ikkje tiltaket i strid med vassforskrifta eller verneføremålet for landskapsvernområdet. Det er ikkje gjort kartleggingar i felt, men kunnskapsgrunnlaget er vurdert å vere tilstrekkeleg.

Historikk

STF har gjennom ei årrekkje søkt å få realisert eit overnattingsalternativ mellom Kjerag og Flørli, innanfor landskapsvernområdet. Ein dispensasjonssøknad for ei turisthytte ved Skansen vart først innvilga av verneområdestyret i 2020, men vart påklaga og vedtaket omgjort av Miljødirektoratet i 2021. Miljødirektoratet har i si klagebehandling påpekt at korkje gjeldande verneforskrift eller naturmangfaldlova § 48 gjev heimel for å oppføre turisthytta i verneområdet.

Vurdering

Tiltaket som gjeld turisthytta ved Kvernafjellet, er lokalisert like utanføre verneområdet, og tiltaket vil påverke verneverdiane i Frafjordheiane landskapsverneområde. Det følgjer av naturmangfaldlova § 49 at avgjersler etter annan lovgiving, skal vektleggje omsynet til verneverdiane. Uttala vektlegg difor korleis tiltaket vil kunne påverke verneverdiane og kva som bør vektleggast og konkretiserast i vurderinga om dispensasjon skal gjevast.

Frafjordheiane landskapsverneområde

I tråd med verneforskrifta er føremålet med Frafjordheiane landskapsvernområde mellom anna å ta vare på eit representativt og særprega landskap med tilhøyrande naturtypar samt eit rikt plante- og dyreliv. Samstundes skal området gi høve til enkelt friluftsliv med låg grad av teknisk tilrettelegging. Dette inneber at bruk og tilrettelegging ikkje skal gå på kostnad av verneverdiane eller medverke til vesentlege endringar av landskapet sitt særpreg og karakter.

Ifølgje søknaden vil hytta ikkje vere synleg frå Lysefjorden. Med ei plassering om lag 30 meter frå vernegrensa, to etasjar og eit samla areal på 199 m² BYA inkludert sikringshytte, vil anlegget likevel vere synleg frå fleire innfallsvinklar, særleg frå nord og aust. Etter vår vurdering vil tiltaket påverke opplevinga av landskapet og ha ein negativ innverknad på verneverdiane knytte til landskapskarakteren i området.

I søknaden er det lagt opp til at væske frå komposteringstoaletta skal leiast til ei reinsegrøft for biologisk reinsing før utslepp til terrenget. Norconsultrapporten vedlagt søknaden peikar

samstundes på at kort avstand til verneområdet, lite lausmassar og høg bruk av hytta kan medføre risiko for forureining dersom løysinga ikkje fungerer som føresett. Vi meiner difor at Sandnes kommune bør innhente nærare dokumentasjon som syner at den valde toalettløysinga gir tilstrekkeleg reinsing og ikkje medfører negativ påverknad på vassdrag eller verneverdiar i Frafjordheiane landskapsvernområde.

Figur 3: Illustrasjon vedlagt søknaden som syner utforming av turisthytta.

Villrein og kompenserande tiltak

Den planlagde turisthytta ligg i eit område som i dag i liten grad vert nytta av villrein, men ligg i omsynssona «Omsynssone villrein» i Heiplanen og tett opp mot grensa til «Omsynssone nasjonalt villreinområde». I tiltaksplanen for Setesdal Ryfylke villreinområde er det lagt opp til fleire tiltak som skal betre moglegheitene for at villreinen på nytt kan ta i bruk områda vestover mot Frafjordheiane. Eit viktig omsyn ved vurderinga av søknaden er difor korleis tiltaket vil påverke moglegheitene for framtidig reetablering av villrein i området. Ei ny turisthytte med tilhøyrande aktivitet, ferdsel og transport vil medverke til auka menneskeleg påverknad i eit område som på sikt kan bli viktig for villreinen. Tiltaket vil slik sett ikkje bidra til å nå målsettinga om reetablering av Frafjordheiane som villreinområde. Tvert imot vil tiltaket auke den samla belastninga i eit område som kan få betydning for villreinen i framtida.

Som eit kompenserande tiltak bør difor Sandnes kommune vurdere om det skal stillast krav om nedlegging og sanering, eventuelt flytting, av turisthytta Langavatn dersom det vert gjeve løyve til bygging av ny turisthytte på Kvernafjellet. Langavatn ligg nær eit kartfesta villreintrekk, og ei nedlegging eller flytting av hytta nærare Lysefjorden vil kunne redusere ferdsel og aktivitet i viktige funksjonsområde for villreinen. Eit slikt tiltak vil kunne bidra positivt dersom villreinen på nytt tek i bruk områda i Frafjordheiane.

Transport og ferdsel

Etablering av ei ny turisthytte på Kvernafjellet vil medføre auka aktivitet i området. Det omfattar transport av byggjematerialar, utstyr og forsyningar, samt auka ferdsel knytt til drift og bruk av hytta. Av søknaden går det fram at det er rekna med om lag éin årleg helikoptertransport i driftsfasen. Samanlikna med transportbehovet for fleire mindre turisthytter framstår dette som urealistisk lågt. Sandnes kommune bør difor be om ytterlegare dokumentasjon og konkretisering av det venta transportbehovet i driftsfasen. Når det gjeld anleggsfasen, kjem det ikkje tydeleg fram av søknaden kor stort behovet for helikoptertransport vil vere. Bygging av ei bygningsmasse på om lag 199 m² BYA, med tilhøyrande sikringshytte og tekniske installasjonar, vil truleg krevje eit vesentleg tal transportar. Sandnes kommune bør difor innhente ei nærare utgreiing av det samla transportbehovet i byggeperioden. Helikoptertransporten vil påverke naturmiljøet og opplevingsverdiene i verneområdet gjennom støy og forstyrring.

Etablering av ei ny turisthytte vil føre til auka bruk av området i Lysefjorden, og utløyse behov for omlegging og tilrettelegging av eksisterande sti- og løypenett. Sjølv om ferdsla i området i dag er relativt avgrensa, er det allereie omfattande slitasje i våte parti langs turstien austover frå Kvernafjellet. Auka ferdsel vil forsterke desse skadane og skape behov for tilretteleggingstiltak. Sandnes kommune bør difor innhente opplysningar om korleis nødvendig tilrettelegging av sti og eventuelle terrenginngrep er tenkt gjennomført før søknaden vert handsama.

Verneområdestyret har motteke ein eigen søknad frå DNT Stavanger og Omegn som gjeld omlegging av stien frå nordenden av Låtervikvatnet via Kjeragplatået til Kjeragbolten. Sidan denne søknaden har nær samband med etableringa av den planlagde turisthytta og framtidig ferdselsmønster i området, ønskjer verneområdestyret å gjennomføre ei synfaring før saka vert handsama. Synfaringa er planlagt gjennomført våren 2027. Verneområdestyret er i utgangspunktet positive til å flytte ferdsla nærare kanten mot Lysefjorden, men vurderer at det ikkje er føremålstenleg å handsame søknaden før synfaring er gjennomført og fleire viktige avklaringar ligg føre. Eit sentralt spørsmål er om Sandnes kommune vil stille krav om kompenserte tiltak, mellom anna nedlegging og sanering av turisthytta Langavatn. Eit slikt krav kan få betydning for korleis sti- og løypenettet bør utformast i framtida. Nedlegging av Langavatn kan til dømes utløyse behov for andre løysingar enn dei som ligg til grunn for den føreliggjande søknaden.

SANDNES KOMMUNE

Villreinnemnda for Setesdalsområdet

Deres ref.	Vår ref.	Saksbehandler	Dato
	BYGG-26/00448-10	Rune Idsøe +47 97729517	25.08.2026

Søknad om dispensasjon oversendes for uttalelse etter plan- og bygningsloven § 19-1 - Selvbetjent turisthytte på Kvernafjellet, 222/1

Eiendom (gnr/bnr/fnr/snr):	222 / 1 / 0 / 0
Ansvarlig søker:	Arkitektkontoret Vest AS
Ansvarlig prosjekterende:	ARKITEKTKONTORET VEST AS
Sektormyndighet:	ROGALAND FYLKESKOMMUNE
Sektormyndighet:	STATSFORVALTAREN I ROGALAND
Intern høringsinstans:	Politisk sekretariat
Tiltakshaver:	DNT Stavanger og omegn

Fakta:

I regi av Stavanger Turistforening er det søkt om dispensasjon og rammetillatelse for oppføring av ny ubetjent turisthytte ved Kvernafjellet. Anlegget består av en hovedhytte med 34 sengeplasser og en mindre sikringshytte med 6 sengeplasser. Hytta planlegges med inntil 40 sengeplasser fordelt på hovedhytte og sikringshytte, og skal drives som en selvbetjent turisthytte.

Noen nøkkeltall for hovedhytta: Lengde: 24 meter, bredde: 6 meter. Bebygd areal (BYA): 164,6 m². Bruksareal (BRA): 133,2 m² (1. etg.) + 106,8 m² (2. etg.) = 240 m². Mønehøyde: 7,928 meter og gesimshøyde: 4,404 meter (begge til gjennomsnittlig planert terreng). Deler av hytta mot øst er tenkt plassert på søyler.

Ut fra det som er opplyst, skal sikringshytta fungere som beredskap ved eventuell brann i hovedhytta, men også kunne benyttes som ordinært gjesterom med tilrettelegging for hund, og for bruk vinterstid. Sikringshytta får BYA 52,6 meter, BRA 34,1 m² og måler 9 x 4,4 meter. Mønehøyde 4,91 meter og gesimshøyde 2,724 meter.

Det skal også settes opp et enkelt skjul for oppbevaring av gass.

Bygningene skal ikke ha innlagt vann. Sanitærløsningen er basert på frostsikre komposteringstoaletter og lokal biologisk rensing av avløpsvann.

Adresse: Rådhuset, Rådhusgata 1, 4306 Sandnes. Sentralbord 51 33 50 00
Postadresse: Postboks 583, 4302 Sandnes | postmottak@sandnes.kommune.no
www.sandnes.kommune.no | **Sandnes - i sentrum for framtiden.**

Det vil være behov for helikoptertransport særlig i anleggsfasen, men også for drift. Ved normal drift opplyser Turistforeningen at det vil være tilstrekkelig med en flygning årlig.

Hovedhytta er tenkt plassert 30 meter fra grensa til Frafjordheiane landskapsvernområde. Det er estimert ca. 2200 overnattingsdøgn i året, i all hovedsak i perioden juni – september, selv om kapasiteten er vesentlig større.

Hjemmelshaver (Avantor AS) har gitt skriftlig samtykke til planene.

De omsøkte tiltak ligger innenfor aktsomhetskart for snøskred. Det er dokumentert tilstrekkelig sikkerhet etter kravene i plan- og bygningsloven § 28-1 og TEK17 § 7-3, se vedlagt notat.

Gjeldende plan:

Eiendommen er uregulert og avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål (LNF) i kommuneplanens arealdel.

Tiltaksområdet ligger innenfor hensynssone bevaring naturmiljø (H560 villrein) og i ytterkanten av hensynssone ras- og skredfare (H310_1).

Dispensasjon:

Det er søkt om dispensasjon fra LNF-formålet.

Søkers begrunnelse:

Dispensasjonssøknaden kan sammenfattes i følgende punkter:

- Formålet er å etablere et overnattingstilbud mellom Flørli og Øygardsstøl/Kjerag og legge til rette for gjennomføring av vandrerruten rundt Lysefjorden over flere dagsetapper.
- Plasseringen er valgt utenfor landskapsvernområdet og er begrunnet med hensyn til terrengtilpasning, begrenset synlighet i landskapet, tilgang til vann og gode forhold for energiforsyning.
- Tiltaket er planlagt med miljøløsninger som blant annet solenergi, komposteringstoiletter og lokal håndtering/rensing av avløpsvann.
- Bygging og drift vil i hovedsak være avhengig av helikoptertransport, men det legges opp til å begrense transportbehovet mest mulig.
- Det foreslås mindre tilpasninger av stinettet i tilknytning til hytta, samt tiltak for å redusere slitasje og erosjon på eksisterende stier.
- Søker vurderer at tiltaket vil styrke friluftslivstilbudet i området og bidra til å kanalisere ferdsel til etablerte traseer.

Vurdering etter naturmangfoldloven §§ 8-12:

Til søknaden er det utarbeidet et notat med vurdering av naturmangfold. Notatet er basert på eksisterende kunnskap, tiltaksområdet er ikke befart.

Området består i hovedsak av kalkfattig nakent berg med lite vegetasjon. Det er registrert heipiplerke, steinskvett og leveområder for fjellrype i området. Det er ikke registrert hekkeplasser for sensitive fuglearter som kan bli påvirket av tiltaket. Det er heller ikke registrert viktige naturtyper eller truede arter innenfor selve tiltaksområdet.

I sonderingsmøte den 27.08.2025 opplyste Statsforvalteren muntlig at det er minimum 39 potensielle rødlistearter som kan forekomme her. Samtidig er arealbeslaget lite, noe som reduserer sannsynligheten for utilbørlig skade.

Tiltaksområdet inngår i likhet med resten av Setesdal Vesthei – Ryfylkeheiane landskapsvernområde i nasjonalt villreinområde. I flere år har villreinen ikke trukket til Frafjordheiane. Det er trolig sommer- og høstbeite som er mest aktuelt dersom villreinen skulle trekke inn i området igjen.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig, jf. naturmangfoldloven § 8. Vurderingen bygger på tilgjengelige registreringer av arter, naturtyper, villreininteresser, vannmiljø og verneområdeverdier. Det er ikke registrert truede naturtyper eller viktige artsforekomster innenfor selve tiltaksområdet.

Etter føre-var-prinsippet i § 9 legges det vekt på at det foreligger usikkerhet knyttet til håndtering av gråvann og svartvann. Som del av tiltaket er det foreslått filtrering av gråvann og det skal ikke legges vann i bygget. Som toalett er det foreslått kompostering der svartvann ledes i ledning til filtrering i grunn og kompost flys ut med helikopter. Forsvarlig løsning mot forurensning er vesentlig for at føre-var-prinsippet ikke skal gjøre seg gjeldende.

Ved vurderingen etter § 10 er det lagt vekt på at tiltaket ligger innenfor nasjonalt villreinområde og nær landskapsvernområdet. Tiltaket har begrenset omfang og er lokalisert i et område med eksisterende friluftaktivitet. Den samlede belastningen på naturmangfoldet vurderes derfor som begrenset.

Etter §§ 11 og 12 forutsettes det at tiltakshaver benytter miljøforsvarlige løsninger og dekker kostnadene ved nødvendige avbøtende tiltak. Et slikt tiltak kan være vilkår om at nødvendig helikoptertrafikk i forbindelse med drift kun tillates vinter og vår (for eksempel 1. november – 1. mai). Helikoptertrafikk i både anleggs- og driftsfasen vil kunne virke forstyrrende for fugle- og dyreliv, kanskje særlig i hekketiden.

På grunn av tiltakets nærhet til Frafjordheiane landskapsvernområde må tiltaket også vurderes etter § 49. Vernehensynene skal tillegges vekt i vurderingen dersom tiltaket kan ha innvirkning på verneverdiene.

Formålet med vernet fremgår av verneforskriftens § III:

- «1. Å ta vare på eit samanhengande, særmerkt og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområde med eit særmerkt plante- og dyreliv, stølsområde, beitelandskap og kulturminne.
2. Å ta vare på eit samanhengande fjellområde som leveområde for den sørlegaste villreinstamma i Europa.»*

Både visuelle virkninger og endring av opplevelsen av nedbyggingsgrad (områdets attraktivitet) og forurensning kan påvirke verneinteressene negativt.

Vår vurdering av omsøkt dispensasjon:

Etter plan- og bygningsloven § 19-2 kan dispensasjon bare gis dersom hensynene bak bestemmelsene det dispenseres fra, eller hensynene i lovens formålsbestemmelser ikke blir vesentlig tilsidesatt. Det forutsettes i tillegg at fordelene ved å gi dispensasjon er klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. Dersom statlig eller regional myndighet har uttalt seg negativt bør kommunen ikke dispensere.

For å vurdere om dispensasjon etter plan- og bygningslovens kapittel 19 bør gis, må det tas utgangspunkt i den/de bestemmelser det er aktuelt å fravike. I dette tilfelle er det LNF-formålet det er aktuelt å fravike.

Hensyn bak bestemmelsen det dispenseres fra:

Landbruks-, natur- og friluftsmål (LNF) benyttes som arealmål for områder som skal nyttes eller sikres til landbruksproduksjon, og/eller som skal bevares som naturområder eller områder med spesiell betydning for friluftslivet. Gjennom å avsette det aktuelle området til LNF-mål i kommuneplanen, har kommunen valgt å sette hensynet til de ulike allmenne interessene foran private interesser, som f.eks. utvidelse av eksisterende bebyggelse. Dette er arealer som i det vesentlige skal være ubebygde, men hvor det kan tillates bebyggelse som fremmer arealmålet, f.eks. bebyggelse i tilknytning til landbruksvirksomhet eller bruk av området til friluftsliv.

Dette betyr at det må gjøres en samlet vurdering av hvilke konsekvenser tiltaket vil få for hensynet til blant annet allmenn ferdsel, friluftsliv og rekreasjon, biologisk mangfold, landbruksinteresser, landskapsinteresser og kulturminner før dispensasjon eventuelt kan gis.

Tiltaksområdet ligger innenfor nasjonalt viktig kulturlandskapsområde (KULA) rundt Lysefjorden. Det er ingen registrerte kulturminner i området rundt tiltaksområdet.

Fjellområdene på sørsiden av Lysefjorden er registrert som svært viktig friluftsområde, der lav inngrepsgrad er fremhevet som en av de største kvalitetene.

Satsingen er et viktig tiltak i Turistforeningens virksomhet, og det er ønskelig å kanalisere gjester til områder som tåler belastningen. Det fremheves særlig å etablere attraktive tilbud som kan bidra til å trekke besøkende bort fra villreinens kjerneområder.

Samtidig er det ønskelig å videreutvikle satningen på vandrerute «Lysefjorden rundt», som også er omtant i regionalplanen som et sentralt regionalt grep for å utvikle reiseliv og friluftsliv i området rundt fjorden. Det er etablert stinett, men avstanden mellom hytter og overnattingsanlegg i Flørli og Lysebotn/ Øygardsstøl er for stor for vanlige dagsturetapper.

Anlegget vil ikke være synlig fra fjorden. Det er ellers opplyst at platået der anlegget er tenkt, ligger i en forsenkning i terrenget, med høyere fjell bak stort sett fra de fleste vinkler. Vi legger til grunn at de visuelle virkningene inn i verneområdet vil bli forholdsvis begrensede, selv om hovedhytta er forholdsvis stor.

Med økt ferdsel vil det medføre økt slitasje på natur og stier, også innenfor verneområdet. Det kan bli behov for sikring mot slitasje og erosjon og oppgradering eller endring av stiene enkelte steder med klopplegging for å unngå slitasje. Det opplyses at det vil bli søkt til verneområdestyre om å legge om løypa fra nordenden av Låtervikvatnet, over Kjeragplatået til Kjeragbolten.

Vi vil ta stilling til dispensasjonen når berørte myndigheter har uttalt seg.

På grunnlag av dette oversendes saken for uttalelse etter reglene i plan- og bygningsloven § 19-1 siste ledd.

Informasjon:

Regionale og statlige myndigheter hvis saksområde blir direkte berørt, skal få mulighet til å uttale seg før det gis dispensasjon fra planer, jf. plan- og bygningsloven § 19-1. Saken sendes på høring til Statsforvalteren i Rogaland, Rogaland fylkeskommune og lokalt områdeutvalg. For områdeutvalget er uttalelse ikke lovpålagt etter plan- og bygningsloven § 19-1, men utvalg for by- og samfunnsutvikling har gitt uttrykk for at også områdeutvalgene må være en høringsinstans i forbindelse med saker der det søkes om dispensasjon.

Frist for uttale settes til **innen 21.09.2026**, fire uker fra vår oversendelse.

Ved utløp av fristen tas saken til behandling. I særlige tilfeller kan kommunen forlenge fristen før denne er utløpt i henhold til plan- og bygningsloven § 21-8, jf. Byggesaksforskriften (SAK10) § 7-5.

Vedran Milic
Ingeniør

Rune Idsøe
Rådgiver
+47 97729517

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Vedlegg:

Rammesøknad
Vurdering naturmangfold Kvernafjell
Følgerev - Søknad om rammetillatelse
Søknad om dispensasjon
Situasjonsplan
Snitt A
Plan 1. etasje
Illustrasjon 2
A40-06 Fasade Nord og øst-Sikringshytte
Fasade sør og vest
Fasade sør
Fasade nord
Situasjonsplan 1-5000
Illustrasjon 1
Plan 2. etasje
Fasade vest
Fasade øst
Plan, snitt og 3D
Skredfarevurdering Sandnes_222-1

Mottakere:

Politisk sekretariat
ROGALAND FYLKESKOMMUNE
STATSFORVALTAREN I ROGALAND
STATSFORVALTAREN I ROGALAND, Alf Odden
Villreinnemnda for Setesdalsområdet

Kopi til:

Arkitektkontoret Vest AS
DNT Stavanger og omegn

Søknad om dispensasjon

Selvbetjent turisthytte for Stavanger Turistforening
Kvernafjell
GNR 222 BNR 1

Søknad om dispensasjon

Det søkes med dette om dispensasjon fra LNF-formål for oppføring av ny selvbetjent turisthytte og sikringshytte på vegne av Stavanger Turistforening (STF).

STF har gjennom en årrekke søkt å få realisert et overnattingsalternativ mellom Kjerag og Flørli, innenfor landskapsvernområdet. En dispensasjonssøknad ble først innvilget av verneområdestyret i 2020, men ble påklaget og vedtaket omgjort av Miljødirektoratet i 2021. Med bakgrunn i den prinsipielle avklaringen som kommer av Miljødirektoratets vedtak, søkes det nå etablert en hytte lenger vest, like utenfor grensen for landskapsvernområdet.

Vandreruta Lysefjorden rundt er en av regionens større satsinger innen naturbasert reiseliv, og vil binde sammen de ulike attraksjonene i Lysefjorden, inklusive Kjerag, Preikestolen og Flørli. Satsingen er et av de sentrale tiltakene i det foreliggende høringsutkastet til Regionalplan for Lysefjordområdet. Arbeidet ledes av et tett samarbeidsprosjekt mellom Lysefjorden Utvikling AS og STF, med støtte fra berørte kommuner og fylkeskommunen.

Fotturen rundt Lysefjorden har vært etablert i omkring 20 år. Besøkstallet antas å være økende, men mange av dem som går turen bruker telt, og det foreligger ikke pålitelig statistikk over antall som går turen. Det er imidlertid klart økende oppmerksomhet rundt turen, både blant lokalbefolkning og tilreisende.

Uten en hytte på Kjerag er turen fra Flørli til Øygardsstøl for lang for de fleste. Turen er lang og tung, og estimeres av STF til 10 timer. Det er mange eksempler på vandrere som bruker vesentlig lengre tid.

En plassering midtveis mellom Flørli og Kjerag vil være ideell for vandrere rundt fjorden, men er nå utelukket basert på Miljødirektoratets avslag. Den omsøkte plasseringen lenger vest deler opp distansen i en kort etappe fra Flørli og en lengre etappe til Øygardsstøl. Likevel vil begge etappene være av akseptabel lengde og gjøre turen tilgjengelig for flere.

Målgruppen vil her være fjellvandrere som er på tur 2-3 dager eller lengre. Disse vil primært komme fra Flørli eller Øygardsstøl, men i noen grad også fra det øvrige rutenettet i Frafjordheiene. Det forventes at trafikken i det vesentligste vil være i barmarksesongen, med bare helt marginalt besøk vinterstid.

I SVRs besøksstrategi er Kjerag utpekt som et spesielt område der man forventer fortsatt økning i besøkstallet. Øygardsstøl er utpekt som en innfallsport til

Frafjordheiene, og det er vedtatt en rekke tiltak for å håndtere den store menneskestrømmen. I forvaltningsplanen heter det på s. 75 at «Verneområdestyret er positiv til den planlagte opprustinga av Lysefjordløypa.» Øygardsstøl er ut fra verneformålet godt egnet som en innfallsport, og kanalisering av trafikken langs kanten av fjorden er godt forenelig med verneinteressene.

Konseptet Lysefjorden rundt er basert på at hyttene og rutene skal tilby tilleggsopplevelser ut over «bare» en tradisjonell fottur. På Skåpet og Preikestolen fjellstue kan gjestene oppleve moderne arkitektur. I Flørli og på Bakken gard er det krafthistorie og gårdshistorie som står i sentrum. En ny turisthytte på ruta Lysefjorden rundt bør etter vår mening bygges i moderne norsk arkitektur og etter aller høyeste miljøstandard. Dette vil bidra til å gi gjestene en tilleggsopplevelse og understreke Lysefjorden rundt som et høykvalitets bærekraftig reisemål.

Regionalplan Lysefjorden omtaler vandreruta Lysefjorden rundt som et sentralt regionalt grep for å utvikle reiseliv og friluftsliv i området rundt fjorden. Fotturen Lysefjorden rundt er i planen et strategisk grep, som binder hele fjorden sammen, både fysisk og som konsept. Dette vil bidra til å utvikle denne til en vandreopplevelse i verdensklasse i tråd med planens ambisjoner.

I planens punkt 3.3.4 heter det:

Langs vandreruta kan det unntaksvis vurderes nye, enkle overnattingstilbud der det er avgjørende for å etablere overkommelige dagsetapper.

I dialog med fylkeskommunen om denne planen har STF understreket at en ikke ser behov for mange nye overnattingssteder langs ruta, bortsett fra denne ved Kvernafjell.

Det er bare på denne etappen det er nødvendig med en helt ny hytte i urørt natur. Øvrige overnattingstilbud for Lysefjorden rundt bør, slik vi ser det, etableres ved bruk av gamle fjellgårder og andre bygg, eller på de utvalgte destinasjonene. STF er nå i dialog med grunneiere og samarbeidspartnere spesielt om å få realisert de gamle gårdene Håheller og Fyljesdalen som turisthytter knyttet til Lysefjorden rundt.

Plassering

Målsettingen for en tomteplassering har vært å dele opp turen fra Flørli til Øygardsstøl så nær midten som mulig. Hytta bør derfor plasseres så langt øst som mulig uten å komme i konflikt med landskapsvernområdet. Videre har STF ønsket å plassere hytta slik at den får kontakt med fjorden, og gir gjestene en opplevelse av det svimlende stupet og dramatiske landskapet. Samtidig er det et mål om at hytta skal gli mest mulig inn i terrenget, og ikke fremstå dominerende. Den må også plasseres slik at den ikke blir skadet av store snømengder om vinteren. Endelig er det nødvendig å utforme og plassere hytta slik at den får en stor fasade mot sør for montering av betydelig mer solcellepaneler enn hva som tidligere har blitt benyttet på de selvbetjente hyttene. Det må også være tilgang på rent vann, selv i tørre sommersesonger.

STF har vurdert mange ulike alternativer i området som ligger utenfor verneområdet. Det er vanskelig å finne en plassering som oppfyller alle disse kriteriene, men STF har funnet en lokasjon like øst for Kvernafjellet som vi mener vil fungere bra, se vedlagte kartskisser og situasjonsplan.

Denne plasseringen vil ikke være synlig fra fjorden. Fra terrenget rundt vil en hytte her ikke fremstå som dominerende. Plataet der tomten ligger er en forsenkning av

terrenget, og med høyere fjell bak sett fra de fleste vinkler. Fra de aller fleste vinkler vil derved hytta ikke komme i horisonten.

Videre vil det bli lagt vekt på å utforme en naturlig uteplass utenfor hytta som er på sørsiden og med skjerming mot stupet foran, av sikkerhetshensyn. Stupet vil kunne oppfattes dramatisk, samtidig som risikoen for fall er begrenset med fjellhyller nedenfor.

Den foreslåtte plasseringen fremstår som en god avveining mellom å gi gjestene en dramatisk følelse av å være på kanten av stupet, samtidig som bygningen er dempet i terrenget og plassert for minst mulig synlighet.

Utforming

Tegninger over byggets utforming, utarbeidet av Arkitektkontoret Vest er vedlagt. Både av hensyn til tilpasning på tomten, behov for store veggflater til solceller, robusthet ift. ekstreme værforhold og planløsning har vi valgt et langt og smalt bygg. Grunnflaten er på 146m². Bruksareal (BRA) for begge etasjer er 240m². Bygget planlegges foret ut med en ytterkledning av matte metallplater. På grunn av denne utforingen får bygget større utvendige mål enn normalt ut fra grunnflaten. Dette gir da et bebygd areal (BYA) på ca. 165m². I tillegg kommer en sikringshytte på ca. 53m² BYA.

STF ser behov for en kapasitet på inntil 40 overnattinger på en slik hytte, fordelt på 34 i hovedhytta og 6 i sikringshytta. For å løse dette innenfor et mest mulig kompakt bygg, planlegges det å ha senket himling i hele bygget og bruke hele 2. etasje til 11 små tosengsrom og 2 firemannsrom, tilsvarende som hytta som ble bygget i Viglesdalen i 2018. En kan da ha plass til 40 faste sengeplasser som kan bestilles på forhånd.

Ved utformingen er det lagt vekt på enkelhet og robusthet. Bygget vil bli utsatt for helt ekstraordinære påkjenninger fra vær og vind. Det er også en målsetting at byggingen skal kunne gjøres så raskt og enkelt som mulig for å begrense byggetid og behov for helikoptertransport. Bygget er derfor i utgangspunktet et enkelt bygg med saltak og moduler på 3 meters bredde, men som da fores ut med en robust ytterkledning som tekkes med metallplater.

Materialvalg vil bli gjort ut fra de samme kriterier. Fasaden mot sør planlegges dels dekket med solcellepanel/solfangere i en utførelse som ikke gir gjenskinn og i størst mulig grad går i ett med terrenget. Moderne solcelleprodukter gir en rekke farger og overflatestrukturer å velge i. Bygget for øvrig planlegges dekket med sink eller andre matte og mørke metallplater, i en farge som går mest mulig i ett med terrenget rundt. Andre fasadelementer vil bli utført i tre og i matte materialer for best mulig terrengtilpasning.

Interiøret er ikke planlagt i detalj, men her vil det bli utstrakt bruk av trematerialer.

På den planlagte tomten er det en del høydeforskjell, slik at det spesielt i vestenden blir høydeforskjell mellom gulv og terreng. Dette planlegges utnyttet til en sokkeletasje til tekniske anlegg, tanker og lager. Terrenget på sørsiden er dominert av slette berg som gir et tørt og godt inngangsparti og en sosial møteplass på solsiden av hytta.

Vann vil bli ført fram mot hytteveggen med en slange fra bekken som renner sør for hytta. Det blir ikke innlagt vann i byggene. Sanitæranlegg planlegges med komposteringstoiletter og lokal behandling av gråvann med biologisk rensing. Det planlegges dobbel kapasitet på toalettene, slik at halvparten av toalettene kan låses av til enhver tid, for å gi tid til kompostering. Dette vil vesentlig redusere

behovet for tømming av tankene, som antakeligvis må skje ved at tankene flys ut for tømming og deponering.

I vurdering av naturmangfold utført av Norconsult, stilles det spørsmål ved avrenning fra komposteringstoalettene. Dette planlegges håndtert ved at drenering fra toalettene ledes gjennom en rensegrøft nordover fra hytta. Her er det forsenkninger i terrenget der drenering kan ledes gjennom en rensegrøft, som tildekkes med lokale masser fra utgraving av byggegrunn. Rensegrøften vil avsluttes før vernegrensen og vil gi biologisk rensing av avrenningen.

Det er videre stilt spørsmål om toalettløsning vinterstid. STF benytter slike tanker på en rekke av sine anlegg. De er frostsikre og fryser til på vinteren. På den tiden av året er det lavere besøk og ikke utfordringer med lukt osv. så lenge tankene fryser. Når det så tiner på våren, vil innholdet drenere ut igjen.

Videre er det behov for et mindre bygg som sikringshytte. I tilfelle brann må STF ha et frittstående bygg som kan brukes i nødsfall. Dette vil da også bli brukt som ordinært gjesterom med tilrettelegging for hund. Dette vil også være det naturlige valget for de få gjestene som måtte komme vinterstid.

Endelig må det settes opp et enkelt skjul til oppbevaring av gass, adskilt fra byggene der det er varig opphold.

Det søkes på denne bakgrunn om tillatelse til å oppføre et hovedbygg med BYA på inntil 165m² og sikringshytte på inntil 53m², samt overbygget gasskap.

Bygging og drift

STF planlegger å drive turisthytten på Kvernafjell som en selvbetjent turisthytte som er åpen hele året, men der det alt vesentligste av besøk vil være fra juni til oktober. Det vil i høysesong være frivillige hytteverter til stede.

Eneste transportvei for tyngre leveranser er med helikopter. Mest hensiktsmessige landingsplass er antakeligvis dammen ved Akslaråttjernet (Langavatn) eller fra Songesand på andre siden av Lysefjorden. Bygging og etterforsyninger må nødvendigvis skje med leveranser luftveien. Det vil bli søkt løsninger som minimerer bruken av helikopter. I normal drift vil en hytte som dette kunne driftes med kun én årlig helikoptertransport.

I miljøløsningene som det arbeides med vil STF søke å erstatte deler av vedforbruket med oppvarming basert på solstrøm. Ved å kle store deler av taket mot sør med solcellepaneler og med stor batterikapasitet regner en med å kunne varme bygget med solenergi deler av sommersesongen. En vil derved redusere vedforbruket og helikoptertransport knyttet til dette.

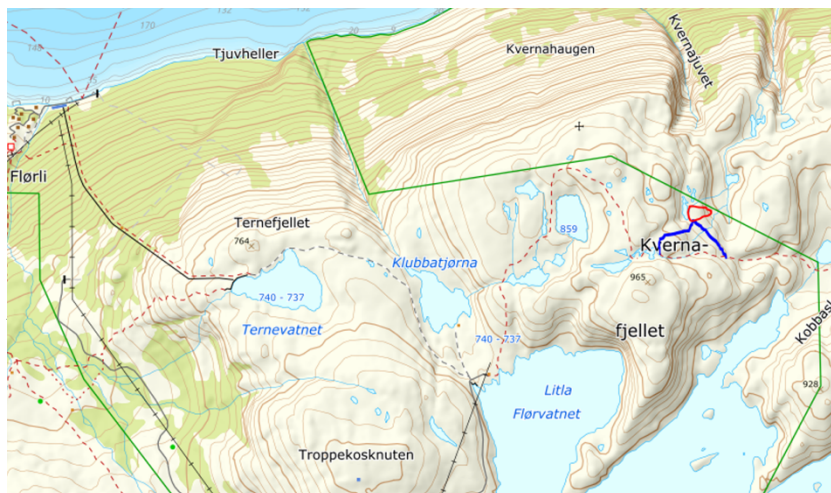
STF arbeider ut fra en handlingsplan for miljø, og arbeider for å gjøre den samlede miljøbelastningen fra STF's egen drift så liten som mulig. STF arbeider kontinuerlig for å tilpasse driften slik at en skal klare seg med minst mulig transport inn til hyttene, ved valg av proviantutvalg, god logistikk og medvirkning fra gjestene.

Ved utforming av denne hytta vil det legges spesiell vekt på miljøriktige løsninger som også bidrar til å gi gjestene en opplevelse av å ta del i STF's miljøengasjement. Dersom en klarer å skape en økt miljøbevissthet hos medlemmene og andre gjester, vil det kunne ha vesentlig større effekt enn det en kan oppnå bare gjennom egen drift. STF vil oppfordre gjester til å reise mindre og oppleve mer, reise kollektivt og bidra f.eks. med å bringe søppel med seg tilbake. I dette ligger også at en vil prioritere markedsføring av dette tilbudet mot et norsk publikum.

Hyttas planlagte miljøprofil innebærer også en god mulighet til å bruke den til å formidle verneverdiene i verneområdet og gi informasjon om SVRs virksomhet. STF ser frem til et godt samarbeid med SVR om dette.

Omlegging av løyper

Ved bygging av en hytte på Kvernafjell vil STF ønske å merke to nye løpetraseer. For det første er det behov for en kort avstikker fra dagens løype og ut til hytta. Det er ikke i detalj avgjort hvor i terrenget en slik løype bør gå, men som prinsippskisse ser en for seg følgende trasé:

Det vil også bli søkt til verneområdestyret om å legge om løypa fra nordenden av Låtervikvatnet, over Kjeragplatået til Kjeragbolten.

Betydning for ferdsel i området

Satsingen på Lysefjorden rundt er et viktig tiltak i STF's virksomhet, der en søker å kanalisere gjester til områder som tåler belastningen. Spesielt er det viktig å etablere attraktive tilbud som kan bidra til å trekke besøkende bort fra villreinens kjerneområder og over til mer villreinvennlig ferdsel. Det er derfor en målsetting at ferdselen skal øke i dette området, som vurderes som robust og lite kritisk i forhold til villrein.

Det er i dag ikke god statistikk over ferdselen mellom Flørli og Kjerag. På Flørli er det anslagsvis 12 000 besøkende per år som går Flørlitrappene, og på Kjerag er det omkring 65 000 besøkende. Bare i et lite mindretall av disse gikk turen videre fra Flørlitrappene og over mot Kjerag. På Langavatn var det 1400 overnattinger i 2024. Også disse gikk i hovedsak andre ruter enn dagens løype fra Flørli til Langavatn.

Selv om det er store antall besøkende på attraksjonene Flørli og Kjerag, etableres tilbudet Lysefjorden rundt for et mye lavere antall fjellvandrere. Kapasiteten på hyttene er typisk omkring 40, og det begrenser hvor mange som kan gå de enkelte etappene hver dag. Gjennom innføring av forhåndsbestilling på hyttene jevnes besøket ut, og STF opplever svært sjeldent overfylte hytter med mange drop-in gjester.

En forventer at en hytte på Kvernafjell vil være svært attraktiv som en helgetur for regionen, da man kan komme til Flørli en fredag, gå til Kvernafjell lørdag og Kjerag søndag for deretter å ta båt ut fjorden til utgangspunktet. Det må derfor forventes

et belegg opp mot maks kapasitet de fleste helgene fra slutten av juni til midten av oktober. I tillegg vil det være en del besøk også i midtuke, særlig i skolenes sommerferie. Basert på sammenlignbare hytter forventes et besøk på i overkant av 2 000 overnattinger per år, fordelt omtrent som følger:

	Helgedager	Ukedager
Januar	4	0
Februar	6	0
Mars	18	9
April	16	8
Mai	36	18
Juni	192	84
Juli	288	528
August	288	352
September	192	84
Oktober	72	18
November	3	0
Desember	4	0
Sum	1 119	1 100
Totalt	2 219	

Det må forventes at en andel av de besøkende går tur/retur fra Flørli eller Skåpet, mens resten går videre til Kjerag eller andre hytter i Frafjordheiene. Det er vanskelig å anslå hvordan dette vil fordele seg, men om Lysefjorden rundt blir et godt innarbeidet turkonsept vil STF arbeide for at en større del av de besøkende tar det som en rundtur til Kjerag.

I tillegg må det forventes noe dagsturer fra Flørli. Særlig de første par årene etter åpning da det vil være noen som ønsker å se hytta uten å overnatte. På grunn av tilgjengeligheten til Flørli og distansen inn regner en likevel med at dette over tid vil være svært begrenset.

I tillegg til de som overnatter på hytta, vil det være en del som går med telt. Allerede i dag opplever en at det er et antall teltere som går strekningen. STF vet at flere av disse går med telt fordi de har fått informasjon om at det er langt mellom hyttene. Derved vil noe av dagens ferdsel med telt gå over til hyttene. Likevel må en forvente at antallet teltere langs rute vil stige, i tråd med generell økning i spesielt internasjonal turisme, og etter hvert som Lysefjorden rundt blir innarbeidet.

En hytte på Kvernafjell vil gjøre det enklere for STF å ta aktivt del i arbeidet med å håndtere også vandrere som går med telt. Regelmessig tilsyn og hyttevakter som kan bidra med råd og vink, er tiltak som vil kunne bidra til å redusere evt. uheldige virkninger av utstrakt telting.

Dagens sti går stedvis over fuktig terreng som er utsatt for erosjon. Det er allerede med dagens ferdsel flere strekninger som er preget av slitasje på terrenget. Før åpning av ny hytte vil STF derfor gjennomføre en kartlegging av stien, flytting til mindre utsatte områder og evt. klopplugging for å unngå slitasje. Dette vil bli gjort i samarbeid med Verneområdestyret, og med egen søknad om tillatelser etter verneforskriften om nødvendig.

Vi håper med dette at søknaden er tilstrekkelig belyst, og at søknad om dispensasjon kan innvilges.

Med hilsen
Arkitektkontoret Vest AS

Thorbjørn Fuglestad.

Thorbjørn Fuglestad
Sivilarkitekt MNAL

Oppdragsgiver: Stavanger turistforening
Oppdragsnr.: 52409296 Dokumentnr.: N02

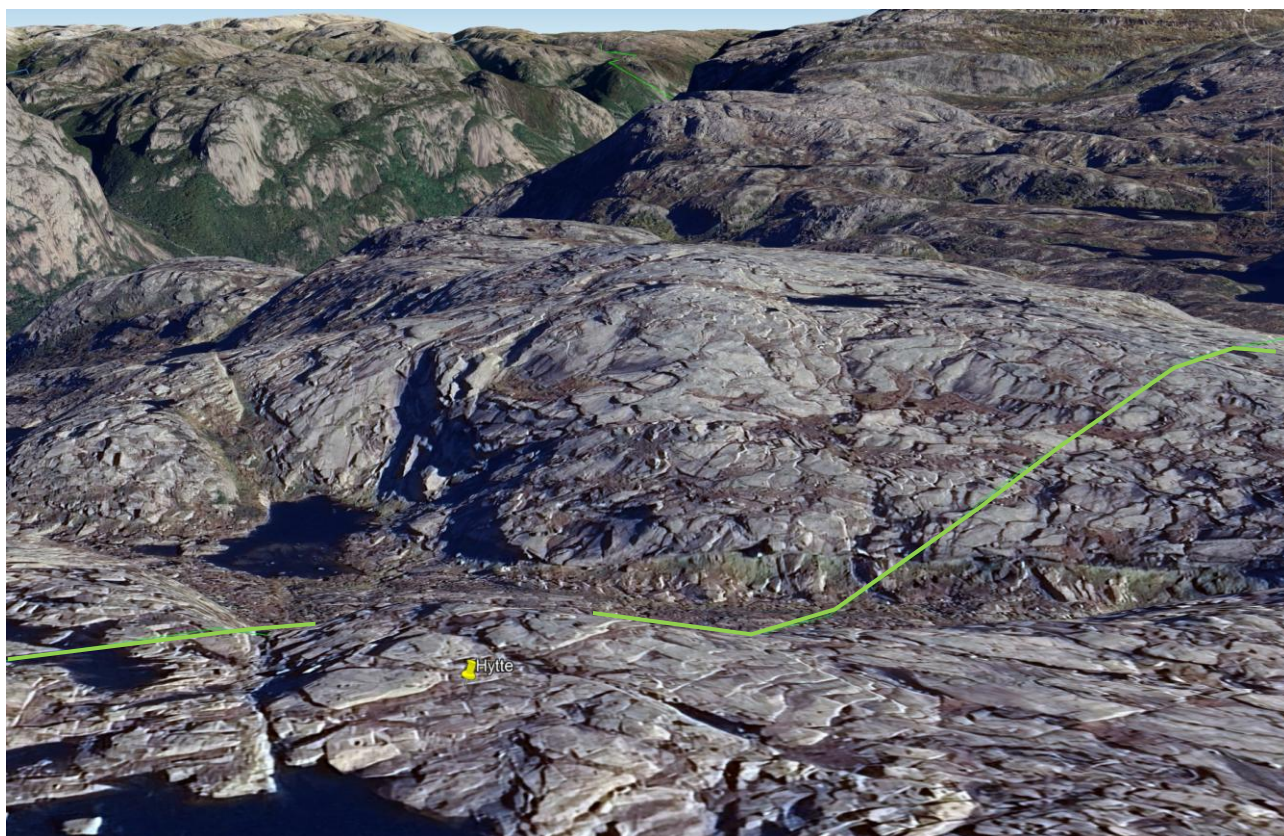
Til: Stavanger Turistforening v/ Preben Falck
Fra: Norconsult Norge AS v/Alv Terje Fotland
Sted, dato: Bergen / 2025-12-18

Vurdering naturmangfold Kvernafjell

Stavanger Turistforening søker om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel for Sandnes kommune 2023-2028 for å oppføre en turisthytte på Kvernafjell på ruten mellom Flørli og Kjerag. I forbindelse med søknadsarbeidet er Norconsult Norge AS ved miljørådgiver Alv Terje Fotland engasjert til å gjøre en vurdering av naturverdiene i området på bakgrunn av eksisterende kunnskap. Tiltaksområdet ligger i område for landbruk, natur og friluftsliv (LNF-område) og med hensynsone for naturmangfold/villrein. Det ligger dessuten like utenfor grensen til Frafjordheiane landskapsvernområde.

Geologi/naturgrunnlag

Tiltaksområdet ligger i et svært kalkfattig grunnfjell av granitt dominert av blankskurt berg med lite løsmasser. Klimatisk ligger området i lavalpin sterkt oseanisk sone. Kjeragbolten øst for området er områdets geologiske turistmagnet. Dette er for øvrig et område hvor man må vise høy aktsomhet med hensyn til radon (ngu.no).

Figur 1 Grense til landskapsvernområde (grønn linje) ligger rett nedenfor hyttetomt symbolisert med gul nål i illustrasjon. Bildeutsnitt hentet fra Google Earth viser utsikt østover i landskapsvernområdet retning Kjerag.

Oppdragsgiver: Stavanger turistforening
Oppdragsnr.: 52409296 Dokumentnr.: N02

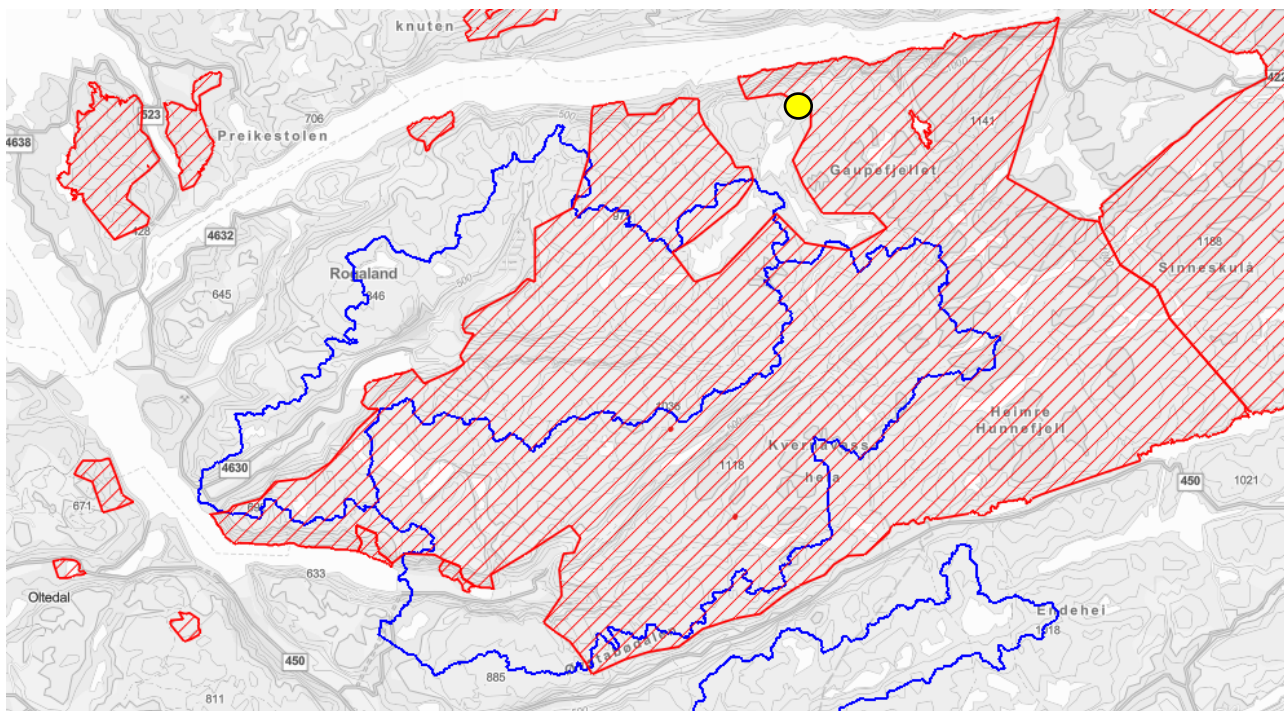
Landskapsvernområde

Forskrift om verneplan for Frafjordheiane trådte i kraft 19.12.2003 og gjelder et område på litt over 400 kvadratkilometer. Store deler av landskapsvernområdet inngår også i verneplan IV for vassdrag fra 1993; Frafjordelva og Espedalselva. Og innbefatter områder i Sandnes kommune, Gjesdal kommune og Sirdal kommune. Hensikten med vernet har blant annet vært å ta vare på et representativt, særpreget og vakkert landskap med bratte fjord- og dalsider, via lave heier til glattskurt høgfjell, samt å ta vare på vassdrag og viktige leveområder for plante- og dyreliv. Allmenheten skal ha mulighet til naturopplevelser gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Tiltaksområdet ligger i et område dominert av Flørlivassdraget som er holdt utenfor landskapsvernområdet siden det er påvirket av vannkraftutbygging. Tomten ligger imidlertid bare 30 m fra vernegrensen, med utsikt inn i verneområdet og i nedbørsfelt til et vassdrag som drenerer inn i landskapsvernområdet. Det betyr at §49 i naturmangfoldloven kan komme til anvendelse:

§49 (Utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde)

Kan virksomhet som trenger tillatelse etter annen lov, innvirke på verneverdiene i et verneområde, skal hensynet til disse verneverdier tillegges vekt ved avgjørelser av om tillatelser bør gis, og ved fastsetting av vilkår.

Figur 2 Verneområder etter naturmangfoldloven vist med rød skravur og verna vassdrag etter vassdragsloven som områder med blå avgrensning. Tiltaksområdet vist med gult punkt.

Utdrag fra vernebestemmelser: Det skal ikke gjøres inngrep som vesentlig endrer landskapet sin art og karakter. Statsforvalter avgjør hva som kan defineres som dette. Dette er likevel ikke til hinder for at staten kan gi tillatelse til framføring av nye kraftlinjer.

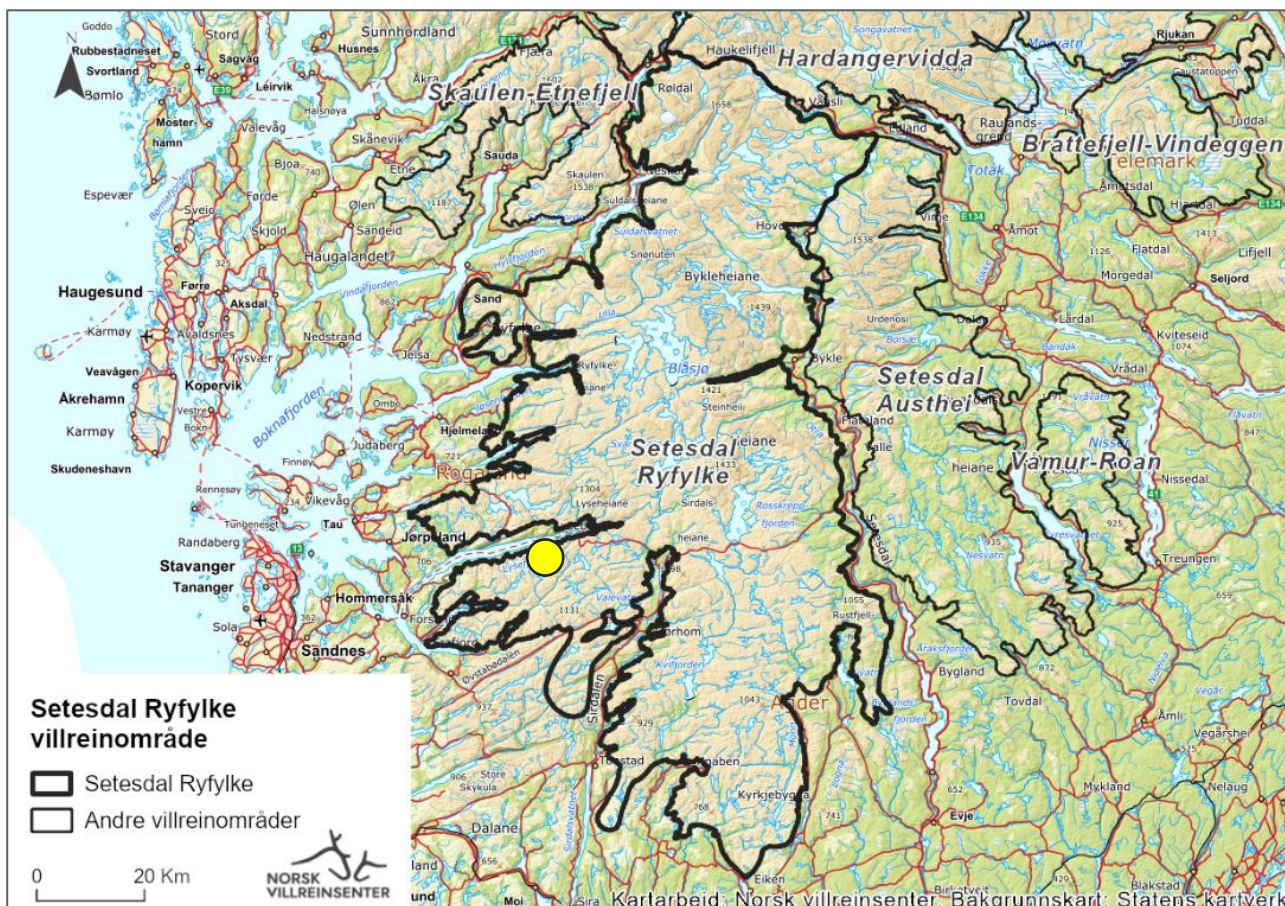
Det er landingsforbud og forbud mot å fly lavere enn 300 m i verneområdet. Forvaltningsstyresmakter kan etter søknad gi tillatelse til transport av varer inn til hytter og transport av materialer til vedlikehold og byggearbeid på hytter i landskapsvernområder. Forurensning som kan påvirke naturmiljøet er forbudt.

Oppdragsgiver: Stavanger turistforening
Oppdragsnr.: 52409296 Dokumentnr.: N02

Det er utarbeidet Forvaltningsplan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane (SVR 2015-2025) som inkluderer Frafjordheiane landskapsvernområde. Som prinsipp for forvaltningen av Frafjordheiane er det lagt til grunn at i alle dispensasjonssøknader så blir det en avveining av det konkrete behov og innvirkningen tiltaket vil ha med hensyn til verneformål og verneverdier.

Villrein

Tiltaksområdet inngår i Frafjordheiane beiteområde, i Setesdal Ryfylke villreinområde jamfør naturbase.no. Dette er utpekt som nasjonalt villreinområde og er det sørligste i Norge. Villrein er rødlistet som nær truet (NT) og er dessuten en nasjonal ansvarsart. Av ulike årsaker som inkluderer kraftutbygging med etablering av anleggsveier og hyttebygging trekker ikke villreinen for tiden til Frafjordheiane. Området er best egnet som beiteområde sommer/høst siden mye snø gjør området mindre egnet vinter/vår. Forvaltningsplanen for SVR presiserer at det ikke skal åpnes opp for tiltak som kan hindre at villreinen på nytt etablerer seg i området. Det har høsten 2025 vert på høring forslag til tiltaksplan for Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei. For det som angår Frafjordheiane er det foreslått tiltak for å få redusert trafikk på anleggsvei som kan ha en barriereeffekt på trekk til og fra området.

Figur 3 Oversiktskart over Setesdal/Ryfylke villreinområde og hvor tiltaksområdet er vist med gult punkt.

INON

Tiltaket ligger 390 m fra areal klassifisert som Inngrepsfri Natur i Norge (INON). INON-arealet har status som sone 2 (1-3 km fra tyngre naturinngrep) Det er midlertidig bare «større tekniske inngrep» som veier og kraftlinjer, som vil påvirke denne grensen og en turisthytte som dette regnes ikke under denne definisjonen.

Oppdragsgiver: Stavanger turistforening
Oppdragsnr.: 52409296 Dokumentnr.: N02

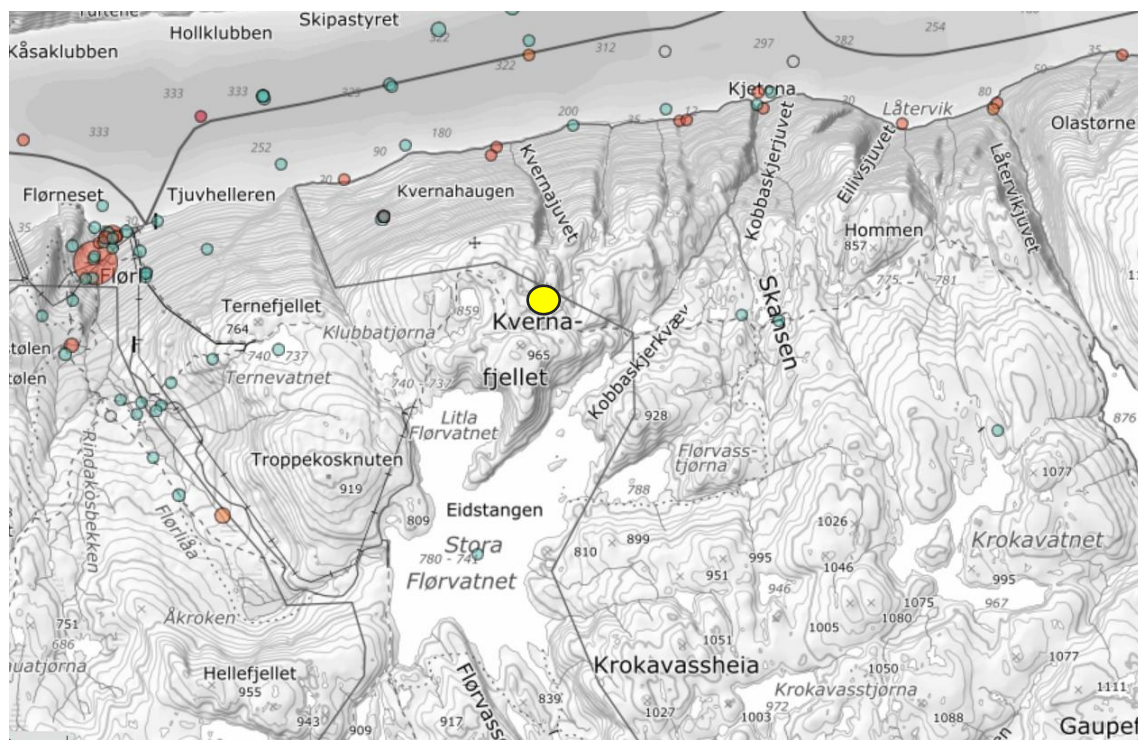
Artsmangfold

Det er få registreringer i Artsdatabanken i fjellområdet mellom Flørli og Kjerag, til tross for at det er T-merket tursti. Som forventet er det registrert fugleartene heipiplerke og steinskvett og leveområder for fjellrype. Alle er livskraftig, men både fjellrype og heipiplerke er i tillegg nasjonale ansvarsarter siden vi har over 25% av den europeiske populasjon. Øst for Kjerag er det mange registreringer, men sett bort ifra fiskemåke (sårbar, VU) og heilo (nær truet, NT) er det bare registrert livskraftige arter. Det er sjekket ut at det ikke er registrert reirplasser for sensitive arter som ligger så nært at de kan bli negativt påvirket av tiltaket.

Siden det ikke har vært anledning å få gjort en kartlegging av arter på og ved tiltaksområdet er det gjort en potensialevurdering av rødlistearter av karplanter og mose på bakgrunn av registreringer som er gjort i nærliggende kalkfattige høyfjellsområder.

Tabell 1 Oversikt over rødlistearter som er registrert i tilsvarende fjellstrøk i nærheten.

Art	Artsgruppe	Rødlistestatus	Leveområde
jøkelstarr	karplante	VU	snøleier
polarlusegras	karplante	NT	snøleier, berg og ur
fjellbunke	karplante	NT	særlig snøleier
hjelmose	mose	VU	fuktig torv- eller sandblandet jord
strandsotmose	mose	VU	flomsoner til lavalpin
bresotmose	mose	VU	på stein langvarig snødekke
fjellhårstjerne	mose	VU	berg og jord, ikke vanlig kalkfattig
fjellhutremose	mose	NT	surt berg langvarig snødekke
snøhutremose	mose	NT	sur jord langvarig snødekke
breumose	mose	NT	sur jord langvarig snødekke

Figur 4 Artsregistreringer i og ved tiltaksområdet fra 1990-2025. Røde punkt indikerer funn av rødlistearter, mens turkise punkt indikerer livskraftige arter. Tiltaksområdet vist som gult punkt.

Oppdragsgiver: Stavanger turistforening

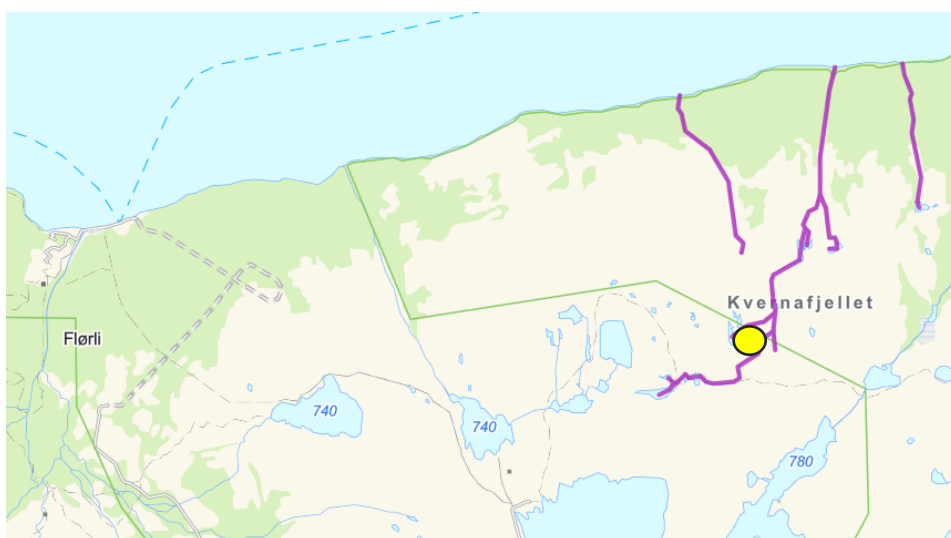
Oppdragsnr.: 52409296 Dokumentnr.: N02

Naturtyper

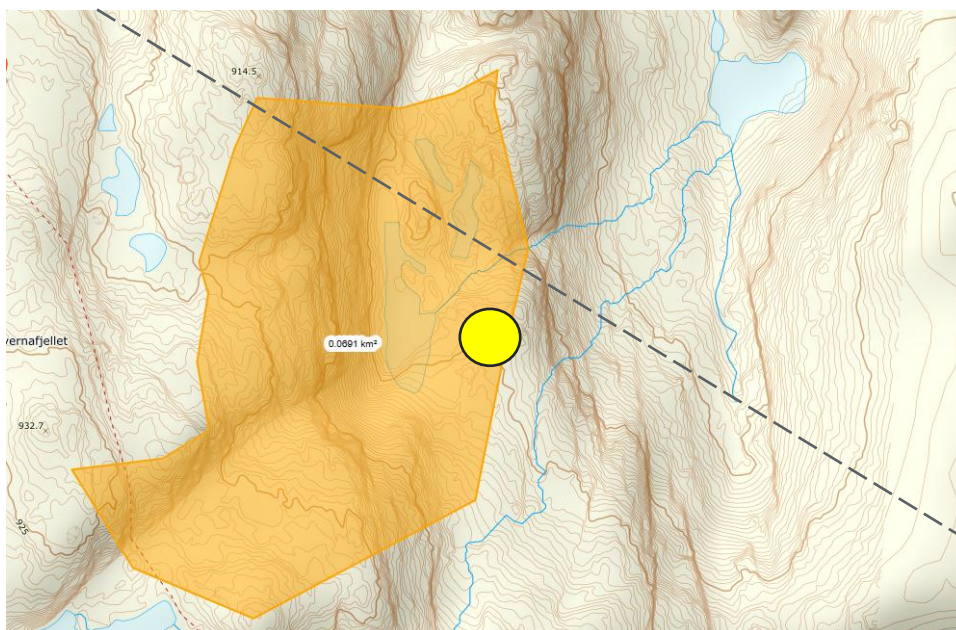
Det er ikke foretatt kartlegging av naturtyper i området etter metodikken naturtyper i Norge. Ut ifra flyfoto kan et større område hvor hytten er planlagt, defineres som kalkfattig nakent berg, som er en naturtype som ikke er rødlistet.

Vassdrag

Tiltaket ligger like ved et tjern og en bekk i vannforekomsten «Lysefjorden sør bekkefelt» (id: 031-67-R). Vannforekomsten gjelder hele 32 små bekker på sørsiden av Lysefjorden øst og vest for Flørlivassdraget, hvorav tre bekker fra Kvernafjellområdet. Økologisk tilstand er i henhold til vann-nett.no satt til moderat og status er knyttet til at vannforekomsten i middels grad er påvirket av sur nedbør.

Figur 5 Utsnitt av kart i vann-nett.no som viser tre av bekkene i vannforekomsten Lysefjorden sør bekkefelt.

Figur 6 Omtrentlig nedslagsfelt på ca 70 dekar som inkluderer tomten vist som oransje og hyttetomt symbolisert med gult punkt. Grenset til landskapsvernområdet vist som stiplet linje.

Oppdragsgiver: Stavanger turistforening
Oppdragsnr.: 52409296 Dokumentnr.: N02

Avstand til tjern (846 moh) og utløpsbekk som følger en sprekkesone i NØ retning er ca 20 m. KPA Sandnes har for øvrig byggegrense på 20 m til «øvrig vassdrag» (§1.33). Tomten ligger høyt til fjells (850 moh) og Kvernafjellet i bakkant er 930 m. Nedbørsfeltet er bare ca 70 dekar og vannføring i bekken nedstrøms hyttetomt vil være liten og tidvis svært liten.

Virkningsvurdering

Hyttetomten er lagt i et område med mye bart fjell og ligger eksponert, både på grunn av utsikt, men også slik at det ikke samler seg mye snø. Plasseringen er viktig for tiltaket sin del, i et område med store snømengder som dette. Det er utsyn møt øst inn i landskapsvernområde og fra landskapsvernområdet til hytten.

Hytten er plassert på nakent berg og stinett går dels på fattig fjellhei og dels på nakent berg. Påvirkning på naturtypene er vurdert som ubetydelig. Det er lite potensial for at det på selve tomten finnes rødlistearter av karplanter og mose. Av artene som er vist i tabell 1 er det egentlig ingen som kan forventes å finnes på den aktuelle tomten gitt foretrukket vekstområde. Siden her er mye bart fjell vil det også være ubetydelig slitasje på vegetasjon omkring hytten og sti fram til hytten fra T-merket sti. Indirekte vil det kunne bli noe mer slitasje på langsgående stinett mellom Flørli og Lysevegen ved å opprette en turisthytte i området. Tiltakets begrensede arealbruk og noen flere turgåere i fjellet er ikke forventet å påvirke fuglelivet i området negativt.

Området ligger som hensynsone for villrein og inngår i nasjonalt villreinområde, men det har vært observert svært lite villrein på sommer/høstbeite i området siden 90-tallet. Vegbygging, hyttebygging og kraftutbygging gir mye ferdsel i trekkområdet og det skal mye til for at villreinene igjen skal trekke ut til Frafjordheiane. Om reinen skulle komme tilbake, ligger hytten helt i randen på villreinområde og lokalt er det et område med begrenset beiteverdi. Økt tilrettelegging her har begrenset negativ konsekvens. Helikoptertrafikk bør i så fall legges utenfor den tiden reinen oppholder seg i området (altså utenfor sommer/høstsesong). I en større sammenheng vil økt tilrettelegging og kanalisering av turisttrafikk til dette området kunne sees i sammenheng med redusert tilrettelegging der villreinen er mer sårbar.

Tomten ligger på bart fjell tett på tjern og bekkeløp med svært liten vannføring og rett ovenfor grensen for landskapsvernområde. Verneforskriften tillater ikke forurensning og vannforskriften har egne krav. Som del av tiltaket er det foreslått filtrering av gråvann og det skal ikke legges vann i bygget. Som toalett er det foreslått kompostering der svartvann ledes i ledning til filtrering i grunn og kompost flys ut med helikopter. Det er estimert ca 2500 overnattingsdøgn i året, i all hovedsak i perioden juni-september. Med 40 senger er kapasiteten vesentlig større. Kort sommer og lave temperaturer forlenger komposteringstiden og det kan bli behov for frostsikre løsninger for vinterbruk, for eksempel tett tank vinterstid. Kort avstand til landskapsvernområde, lite løsmasser, lite eller ingen vannføring i bekk og forventet tidvis høyt belegg på hytten er det risiko for at denne løsningen kan medføre fare for forurensning til vassdrag og verneområdet. Det forventes at det sees nærmere på hvordan man kan løse håndtering av gråvann og svartvann slik at man unngår forurensning.

Oppsummering

Dersom man legger til grunn løsninger som forhindrer forurensning til vassdrag vurderes ikke tiltaket å være i strid med vannforskriften eller verneformål for landskapsvernområdet. Når det gjelder naturmangfoldloven vurderes kunnskapsgrunnlaget som godt og tilstrekkelig selv om det ikke er gjort kartlegginger i felt.

Det legges til grunn at det inkluderes tekniske løsninger i tiltaket som unngår forurensning av vassdrag og inn i landskapsvernområde. Det er særlig viktig at løsning er driftssikker gitt at hytten skal være ubetjent og tilpasset ulike årstider.

Oppdragsgiver: Stavanger turistforening

Oppdragsnr.: 52409296 Dokumentnr.: N02

Revisjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent
01	18.12.2025		Alv Terje Fotland	Lene M. Rabben	Parul Khandelwal

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Arkivsaksnummer: 2026/2220

Saksbehandlar: Jørn Trygve Haug

Dato: 06.10.2026

Utval	Utvalsak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	38/26	15.10.2026

Tilråding frå arbeidet med reduksjon av motorferdsla i verneområda.

Vedlegg:

- 1 Reduksjon av motorferdsla i verneområde_sluttrapport
- 2 Oppstart av arbeid - innbyding til deltaking - Verneområdestyret for Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane og Frafjordheiane - arbeid med avgrensing av motorferdsel i verneområda

Forvaltar si innstilling

Verneområdestyret syner til bestilling gjeven i styremøte 3.3.2026 og rapport frå gjennomført prosess lagt ved saka.

Verneområdestyret støtter forvaltningssekretariatet sine forslag til tiltak slik dei kjem fram i saka. Nokre tiltak kan såleis gjennomførast ved fornying av aktuelle løyve. Andre tiltak vil bli vurdert i prosessen med revisjon av forvaltningsplanen.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Verneområdestyre vedtok i møte 3.3.2026 å sette i gong eit arbeid med reduksjon av motorferdsla i verneområda. I saka vart det gjeven rammer og føringar for arbeidet. Målgruppa for arbeidet var større føretak og organisasjonar som årleg driv mykje motorferdsel i si verksemd, og der denne er søknadspliktig etter verneforskrifta.

I tråd med verneområdestyret sitt vedtak har forvaltningssekretariatet siste halvår gjennomført eit slikt arbeid. I prosessen har aktørane blitt utfordra på å ha ein kritisk gjennomgang av eigen motorferdsel, og korleis den kan reduserast og/eller gjennomførast på ein måte som er minst belastande for verneverdiane.

Sluttrapport frå arbeidet ligg ved saka inkl. brev sendt aktørane (vedlegg 1- 2).

Det har komen inn få konkrete forslag til reduksjon i tal snøskuterturar eller landingar med helikopter. Fleire aktørar syner til tiltak som er aktuelle på sikt.

Vurdering

Sjølvs om det er få konkrete innspel frå dei ulike aktørane meiner forvaltar det likevel er grunnlag for å foreslå konkrete tiltak for å redusere motorferdsla og gjere attverande motorferdsel mindre belastande for verneverdiane.

For vidare arbeid er det naturleg å dele det to kategoriar, der dei eine er gryteklare tiltak som kan settast i verk når løyva skal fornyast. Den andre kategorien er tiltak som krev meir avklaring og dialog og som difor bør takast som del av revisjon av forvaltningsplanen for verneområda.

Tiltak som bør gjennomførast når løyva skal fornyast

- 1) *Bruk av helikopter i staden for snøskuter der dette er eit klart betre alternativ enn bruk av snøskuter. Gjeld særleg hytter og installasjonar med lang køyreavstand i viktige vinterbeiteområde for villrein og hytter lokalisert nær sårbare hekkelokaltetar. I høve til verneverdiane vil oktober månad ofte vera ein gunstig periode. For hytter med enkel tilkomst med båt bør dette vurderast som alternativ.*
- 2) *Krevje samkøyring med snøskuter i særleg sårbare område og der det elles ligg til rette for det, til dømes køyring til Kringlevatn turisthytte og dei nærliggjande Statskoghyttene Såvatn og Sandvasshytta.*
- 3) *Kalibrering mellom turistforeiningane i høve til tal snøskuterturar pr. turisthytte. DNT sør ser ut til å gjennomføre langt fleire snøskutertransportar til sine turisthytter enn DNT Stavanger og omegn. Tal transportar i DNT sør sine løyve vil bli kalibrert etter tilsvarande hytter hjå DNT Stavanger og omegn i høve til sengeplassar og overnattingstal.*
- 4) *Forbetra bruløysing over Anlaugsbekken i Sirdal for meir effektiv transport og unngå køyring i meir sårbare område. Når Statskog ikkje kjem over brua tvinga dette fram køyring lenger aust kor faren for forstyrring av villrein er større.*

Tiltak som bør jobbast vidare med som del av revisjon av forvaltningsplanen

- 1) *10. april som sesongslutt for snøskuterløyva. Denne datoen vil truleg vera del av vedteken tiltaksplan. Det må vera ein prosess for å sikre at dette er eit godt tiltak alle stader i verneområda, inkludert korleis ein skal løyse transporten i år med sein påske.*
- 2) *Reduksjon i tidspunkt for kvisting av turistløypene til berre å gjelde påske. Dette vil gjelde for fleire løypestrekningar som går i viktige vinterbeiteområde. DNT Stavanger og omegn har alt slikt vilkår for mange av sine løyper. Vil bety størst endring for DNT sør sitt rutenett.*

- 3) *Flytting av punkt for kraftselskapa sine snømålingar og/eller overgang til fjernavlesing. Med dette kan ein unngå fleire av dei lengste køyrestrekningane inn i verneområda. Må skje i dialog med kraftselskapa og NVE.*
- 4) *Opne for at redningsgruppene kan delta på nyttekøyring med snøskuter i regi av kraftselskap, DNT og Statskog. Dette for å få ned talet på kjentmannsturar og nyttetransportar.*
- 5) *Innstramming i tidspunkt for bruk av helikopter. I gjeldande forvaltningsplan er det føringar om å unngå flyging i reinsjakta (der det er jakt), og på våren 1.4 – 1.6 for å unngå forstyrning av fugl i hekketida (15.3 – 15.6 nær hekkelokalitetar for artar på nasjonal raudliste). I hovudsak ser ein føre seg å vidareføre dette, med område og tidsvindaug må vurderast på bakgrunn av oppdatert kunnskapsgrunnlag. Ein må sikre at større aktørar er kjend med tidsvindauga slik at dei så langt som råd kan planlegge flyginga ut i frå dette.*

Konklusjon

Forvaltar tilrå tiltaka slik dei kjem fram av saka.

**Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane**

Reduksjon av motorferdsla i verneområda

- sluttrapport frå arbeidet i 2026

Forvaltningssekretariatet for Verneområda i Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane og Frafjordheiane. 2026.6.10.

Bakgrunn

Bakgrunnen for rapporten er pågåande arbeid med tiltaksplanar for villreinområda der det er varsla eit større arbeid for å redusere den samla påverkande frå motorferdsel. Innafor verna areal er verneområdestyra gjeven eit særskilt ansvar for gjennomføring av arbeidet.

Sjølv om tiltaksplanen ennå ikkje er formelt vedteken ønskja verneområdestyret å sette i gong ein prosess med siktemål å redusere motorferdsla. I første omgang skulle arbeidet rettast mot større føretak og organisasjonar som har mykje motorferdsel knytt til si verksemd, og der denne motorferdsla er søknadspliktig etter verneforskriftene. Arbeidet gjeld både snøskuter og helikopter.

Verneområdestyret vedtok føringar for prosessen i møte 3.3.2026. I tråd med saka vert det lagt fram ein sluttrapport frå arbeidet. Sjølvle tilrådinga går fram av eigen sak for handsaming i verneområdestyret 15.10.2026.

Beskriving av gjennomførte prosess

Innbyding til deltaking i arbeidet vart sendt aktørane i brev dagsett 5.5.2026. Følgjande vart beden med i prosessen:

DNT Stavanger og omegn, DNT Sør, Statskog, Sira – Kvina kraftselskap, Otra Kraft, Å Energi, Statkraft, Lyse kraft, Hydro, Statnett, Glitre nett, Agder politidistrikt og Sør-Vest politidistrikt med tilhøyrande leitegrupper/beredskapsgrupper.

Aktørane vart oppmoda om å gå igjennom eigen motorferdsle med siktemål å redusere den samla køyringa gjennom året og vurdere korleis dei kan gjennomføre transporten minst belastande for verneverdiane. Konkret vart dei utfordra på:

- Korleis gjere transporten meir effektiv, færre turar og kortare tidsrom.
- Kva ruter er kortast og minst belastande for verneverdiane
- Kor er det potensiale for samkøyring og samordning mellom fleire aktørar?
- Kan/bør meir transport over på helikopter eller båt?
- Vurdering av større lokale lagre som kan fyllast på barmark slik at transportlenga på vinteren vert kortare.
- Kor kan det vera aktuelt med friviljug reduksjon i tilbodet, til dømes stenging av hytter delar av sesongen eller reduksjon i komforten/tilbodet på den enkelte hytte.
- Reduksjon i tidsrom for kvisting av vinterløypene, til dømes utsetting til påske, eller fjerne kvistinga før påske der det er særlege grunnar for det
- Tidspunkt for køyring og landing

Forvaltningssekretariatet arrangerte gruppevise møter med alle aktørane der dei la fram førebels tankar om reduksjon av motorferdsla. Det vart sett frist til 1. september (for nokre utsett til 17. oktober) for å kome med endeleg forslag til reduksjon av motorferdsla. Det vart ført referat frå alle møta.

Innspel frå aktørane

Tilbakemeldinga frå aktørane varierer mykje, frå at dei alt har redusert så mykje som råd, til at det vert jobba kontinuerleg med ytterlegare reduksjon. Gjennomgåande er det få konkrete forslag til innsparing i tal turar, men fleire syner til tiltak som på sikt kan gi noko reduksjon og/eller korleis naudsynt køyring/transport kan gjennomførast med mindre miljøavtrykk.

Nedanfor er eit samandrag av innspela som har kome inn. Det er forsøkt å gruppere i gjennomførte tiltak og nye tiltak (potensiale), men overgangen her er flytande.

Kraft- og nettselskap

Selskap/organisasjon	Gjennomført	Potensiale
Glitre nett	Samordning av oppgåver så meir kan gjerast på same oppdrag Analyse- og vedlikehaldsplanlegging for å unngå akutte og ekstraordinære oppdrag.	Videre effektivisering og samordning internt og med eksterne aktørar
Statnett	Naudsynt arbeid vert lagt til haust og tidleg vinter for å redusere belastninga.	Meir bruk av driftshytta på Beinlei for å redusere motorferdsla på vegen til Oddatjørn. Statkraft har og tilgang til denne.
Otra kraft	Motorferdsel allereie avgrensa til det som er strengt naudsynt	Mogleg reduksjon på sikt (2 – 5 år) som følgja av meir automatisering og fjernstyring av anlegga.
Å Energi	Alt redusert så mykje som råd.	Inga
Statkraft	Deltar i FoU-prosjekt med siktemål å redusere negativ påverknad på villrein under drift, vedlikehald og prosjektgjennomføring. Deler av tiltaka er alt gjennomført.	For vintersesongen er det særleg peika på betre tilgang på ferske data om kor det er observert villrein, til dømes frå SNO. Forenkla målemetodar og mindre feltarbeid i.f.b.m snøsmåling. Viljuge til å evaluere enkelte målepunkt der dette kan ha positiv verknad for villrein. Redusere varigheita av merking av trase for trygg ferdsel over Blåsjø og andre risikoområde. Merksemd på ruteval og spordisiplin. Bruk av helikopter viss mindre belastning.

Lyse kraft og Hydro	Motorferdselen er langt på veg allereie avgrensa til det som er strengt naudsynt. Utarbeida eigne rutinar for villrein- og miljøomsyn	Meir fjernstyring og fjernavlesing av anlegga, meir robuste installasjonar, betre samordning av transport og bruk av drone ved tilsyn.
Sira-Kvina kraftselskap	Motorferdsla allereie avgrensa til eit minimum.	Vurdere samkøyring med leitegrupper, Statskog og turistforeininga. Krevjande samordning.

Turistforeiningane og Statskog

Selskap/organisasjon	Gjennomført	Potensiale
Statskog	Har i lang tid hatt fokus på reduksjon av motorferdsla. Tilpasse køyringa til føret for mest mogleg effektiv transport, helst med to slede. Framskote vedlagre for mindre tomkøyring Kombinasjonsturar – lass båe vegar Skifta til reintbrennande omnar for mindre vedforbruk	Nytt vedlager v/Elsvatn – Holmevatn vil redusere køyringa på strekninga Ådneram – Elsvatn Utbetring av bruløysinga over Anlaugbekken for unngå køyring via Rosskreppfjorden. Meir kombinasjonskøyring og betre planlegging.
DNT Stavanger og omegn	Oppgradert til nyare snøskuterar med større lastekapasitet. Bytta til reintbrennande vedomnar for å minske vedtransporten. Framskote vedlager på Beinlei	Samkøyring med andre aktørar, til dømes leitegruppene. Utvida lagerkapasitet på hyttene. Meir helikopter der dette er egna. Vitjande tek med eigen søppel heim. Berre køyre når det er egna føre.

DNT sør	Leigeavtaler på hyttene legg føringar for val av transportør. Allereie gjort så mykje som praktisk mogleg. Investert i større snøskuterar og det vert berre køyrd på godt føre. Byta ut til reintbrennande omnar	Utvide lagerkapasiteten på enkelte av hyttene for å unngå «kriseforsyning» Meir samarbeid med andre aktørar, men dette må gå både vegar Få fleire til å ta med seg søppelet heim
---------	--	---

Leitegruppene (FORF)

Dette er dei friviljuge organisasjonane som har sitt virke i redningstenesta, forkorta FORF.

Innafor verneområda er det til saman ni leitegrupper som opererer, seks i Rogaland tilhøyrande Sør-Vest politidistrikt, og tre tilhøyrande Agder Politidistrikt. Aktiviteten til leitegruppene i denne samanheng gjeld den årlege øvingsverksemd i form av kjentmannsturar i verneområda. Leitegruppene sine kjentmannsturar er regulert gjennom øvingsplanane som politidistrikta utarbeidar og snøskuterløyva frå verneområdestyret eller arbeidsutval.

For leitegruppene som sokner til Sør-Vest Politidistrikt har prosessen vore samkøyrd med politiet sin pågåande revidering av øvingsplanen. Eit felles møte vart halden med forvaltningssekretariatet, politiet og leitegruppene 15.9.2026.

I møtet 15.9.2026 var leitegruppene generelt kritiske til at rammene for å drive øving og kjentmannskøyring har blitt snevra inn dei seinare åra. Ønskjer meir fleksible løyver der dei sjølv kan vurdere traseval og dekke område utanfor etablert løypenett. Kan då heller gå ned på ta turar. Ønskjer opning for samkøyring med andre aktørar (til dømes kraftselskap) då dette kan redusere den totale køyringa, og sikre turar i område dei elles ikkje har tilgang til. Fornøgd med at det vert opna for at leitegruppene kan vera med på kvarandre sine turar innafor visse rammer.

Forvaltningssekretariatet si attendemelding i møtet var at det ikkje er tida for å mjuke opp løyvepraksisen mht. fleire trasear og nye område, i alle fall ikkje i område som er viktige for villreinen gjennom vinteren. Oppmoding om at utkast til revidert øvingsplan vert lagt fram for arbeidsutval eller verneområdestyret før godkjenning.

Forvaltningssekretariatet har vore i kontakt med Agder Politidistrikt, men det har ikkje lukkast å få gjennomført eit tilsvarande møte før ferdigstilling av sluttrapport.

Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Setesdalsvegen 3273, Rysstad
Sandsvegen 122, Sand
Kommunehuset, Tonstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 38 17 62 06
sfagpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/svr>

«MOTTAKERNAVN»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

«KONTAKT»

Saksbehandler Jørn Trygve Haug

Vår ref. 2026/2220-2 432.2

Dykkar ref. «REF»

Dato 05.05.2026

Oppstart av arbeid med siktemål å redusere motorisert ferdsl i verneområda. Innbyding til deltaking.

Bakgrunn

Verneområdestyret for SVR vil med dette ta initiativet til eit arbeid med siktemål å redusere motorferds i verneområda. Føringar for arbeidet vart lagt i styresak 5/26 handsama i verneområdestyret 3.3.2026. Arbeidet vil gjelde bruk av snøskuter, ATV med belte og landing med helikopter, der dette er regulert i verneforskriftene og verneområdestyret for SVR har forvaltningsmynde.

Bakgrunnen for arbeidet er pågåande arbeid med tiltaksplanar for villreinområda, der det er varsla eit større arbeid med å redusere den samla påverknaden frå motorferds i villreinområda. Tiltaksplanen for Setesdal Ryfylke villreinområde blir venteleg bli vedteken av Klima- og miljødepartementet før sommaren.

I tråd med verneområdestyret sitt vedtak vil arbeidet i denne omgang bli avgrensa til å gjelde større aktørar med relativt omfattande motorferds i verneområda. Ein rapport med tilråding skal leggst fram for verneområdestyret ila. oktober 2026. Handsaminga i verneområdestyret vil danne grunnlaget for handtering av søknadar om motorferds i åra framover.

Vårt utgangspunkt er at aktørane sin motorferds jamt over er avgrensa til det som er naudsynt. Det bør likevel vera nyttig, og i aktørane sin interesse, med ein kritisk gjennomgang for å sjå på moglegheiter for meir effektiv transport og/eller andre måtar å legge opp transporten på.

Ein oversikt over dagens nivå på motorferds går fram av tabell vedlegg 1. Det står att å legge inn tal for nokre av aktørane.

Landskapsvernområde	Dyraheio, Fráfjordheiane, Hovden, Kvanndalen, Lusaheia, Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane, Vormedalsheia
Naturreservat	Hisdal, Lislevatn, Ljosådal, Migaren, Nordraheia, Vidmyr, Ørestø, Øyastøl
Biotopvernområde	Holmavassåno, Steinbuskardet-Hisdalen

Innhald i arbeidet

Vi legg opp til at dei ulike aktørane først går kritisk igjennom si eiga køyring og helikopterbruk, og vurderer om det er mogleg å redusere omfanget frå dagens nivå. Det vil vera naturleg å skilje mellom kraft- og nettselskap som drifter samfunnskritisk infrastruktur, og andre kommersielle og friviljuge aktørar. For kraft- og nettselskap må ein kanskje akseptere ein meir beskjeden reduksjon slik at anlegga kan driftast på ein praktisk og forsvarleg måte.

Når det gjeld ein eventuell reduksjon i motorferdsla knytt til kjentmannskøyring for leitegrupper/beredskapsgrupper så er det alt jobba mykje med dette gjennom revisjon av politiet sine øvingsplanar. Ytterlegare reduksjon/ending må takast som del av den årlege evalueringa av denne aktiviteten og ved revidering av øvingsplanane. Vi har likevel vald å innlemme det i prosessen no for ein mest mogleg samla gjennomgang av motorferdsla.

Vi er kjend med at fleire av dykk alt har jobba mykje med reduksjon i motorferdsla. Vi trur likevel det kan vera rom for ytterlegare reduksjon gjennom ein felles dugnad. I arbeidet er det naturleg med ei særleg merksemd på reduksjon av motorferdsla i:

- Trekkområde, kalvingsområde og viktige vinterbeiteområde for villrein slik det kjem fram i naturbase (sjå lenke vedlegg 1).
- Nærleiken til hekkelokalitetar for rovfugl og hubro
- Unngå flyging (landing) i perioden og område med reinsjakt

Vi ser føre oss ei brei tilnærming til arbeidet der dykk også ser på alternative måtar å organisere transporten. Følgjande vil vera særleg aktuelt, lista er ikkje uttømande:

- Korleis gjere transporten meir effektiv, færre turar og kortare tidsrom.
- Kva ruter er kortast og minst belastande for verneverdiane
- Kor er det potensiale for samkøyring og samordning mellom fleire aktørar?
- Kan/bør meir transport over på helikopter eller båt?
- Vurdering av større lokale lagre som kan fyllast på barmark slik at transportlenga på vinteren vert kortare.
- Kor kan det vera aktuelt med friviljug reduksjon i tilbodet, til dømes stenging av hytter delar av sesongen eller reduksjon i komforten/tilbodet på den enkelte hytte.
- Reduksjon i tidsrom for kvisting av vinterløypene, til dømes utsetting til påske, eller fjerne kvistinga før påske der det er særlege grunnar for det
- Tidspunkt for køyring og landing

Førebels framdriftsplan

Aktørane går kritisk gjennom eigen motorferdsel med siktemål å redusere den samla køyringa gjennom året ref. prikkpunkta ovanfor. Frist 25. mai

Juni måned – forvaltningssekretariatet organiserer gruppevise møte som synt nedanfor der vi går igjennom aktørane sine forslag til reduksjon i eigen motorferdsel. Møtedato og møteform avtalast nærmare. I utgangspunktet ønskjer vi å få til fysiske møte.

1. Statskog, DNT sør og Stavanger Turistforeining
2. Sira – Kvina kraftselskap, Otra Kraft, Å Energi, Lyse kraft, og Glitre nett.
3. Statnett, Statkraft og Hydro
4. Leitegrupper/beredskapsgrupper tilhøyrande Sør – Vest politidistrikt. ref. gjeldande øvingsplan. Her vert også repr. frå politidistriktet beden med.
5. Leitegrupper/beredskapsgrupper tilhøyrande Agder politidistrikt. ref. gjeldande øvingsplan. Her vert også repr. frå politidistriktet beden med.

1. juli – 20. august - aktørane gjer sjølv ei omarbeiding og justering av forslag til reduksjon i motorferdsla på bakgrunn av det som kjem fram i møta.

1. september – frist for å sende inn omarbeida forslag til forvaltningssekretariatet.

Oktober måned – rapport og tilråding vert lagt fram for verneområdestyret.

Vi håpar på ei brei tilslutning til arbeidet og at de innan 25. mai har høve til ein gjennomgang i eigen organisasjon slik det er lagt opp til i framdriftsplanen.

Spørsmål i saka kan rettast til underteikna eller verneområdeforvaltar Alf Odden.

Med helsing

Jørn Trygve Haug
verneområdeforvaltar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg 1.

Oversyn på dagens nivå på motorferdsal målt i tal turar og landingar:

Aktor	2024		2025		Merknad
	Snøskuter	Helikopter	Snøskuter	Helikopter	
Sra - Kvina kraftselskap	130	0	130	0	Kun anslag fra SK, ikke rapportert
Å Energi (Åseral/Bygland)	20	0	22	1	
					I tillegg 42 landingar med helikopter 2024 ifbm. frakt av gytegrus + 23 landingar i 2025 ifbm. større vedlikehold
Otra kraft/Otterraaens BEF	44	2	44	1	
Glitre nett	17	1	0	0	
Statnett	3	1	3	11	
Stavanger Turistforening	159	47	159	51	
DNT sør	81		113		For 2024 mangler rapport fra to transportører.
Statskog	44	0	27	0	

Lenke til kart for trekkområde, kalvingsområde og viktige vinterbeiteområde for villrein:

<https://geocortex02.miljodirektoratet.no/vertigisstudio/web/?app=a3a09afee5c24c459c53a9a9ff0915f1&scale-default=888225.0997183094¢er-default=78932.6265757491%2C6593790.54602653&basemap-default=c5c707fc-11f0-4786-bda8-2e3f45cdabc63&layers-default=108%2C114%2C114-0%2C114-0-0%2C114-0-1%2C114-0-3%2C114-1%2C114-2%2C114-3>

Kopi til:

DNT SØR	Gyldenløves gate 2	4611	KRISTIANSAND S
STATSKOG SF	Postboks 63 Sentrum	7801	NAMSOS
STAVANGER	Postboks 239 Sentrum	4001	STAVANGER
TURISTFORENING			
SIRA KVINA KRAFTSELSKAP	Postboks 38	4441	TONSTAD
OTRA KRAFT DA	Setesdalsvegen 3455	4748	RYSSSTAD
Å ENERGI AS	Postboks 603 Lundsiden	4606	KRISTIANSAND S
LYSE KRAFT DA	Postboks 8124	4068	STAVANGER
GLITRE NETT AS	Postboks 7007	3007	DRAMMEN
STATNETT SF	Postboks 4904 Nydalen	0423	OSLO
STATKRAFT AS	Postboks 200 Lilleaker	0216	OSLO
Norsk Hydro ASA	Postboks 980 Skøyen	0240	OSLO
NORSK FOLKEHJELP ÅSERAL	Heslingbrokka 2	4540	ÅSERAL
NORSK FOLKEHJELP	c/o Birgit Homme	4747	VALLE
SETESDAL	Harstad Øyvegen 70		

SPEIDERNES BEREDSKAPSGRUPPE SØR- VEST SANDNES RØDE KORS	Revheimsveien 126	4043	HAFRSFJORD
STAVANGER RØDE KORS ØVRE SIRDAL LEITEGRUPPE NORSK FOLKEHJELP STRAND OG FORSAND HJELMELAND RØDE KORS AGDER POLITIDISTRIKT	Roald Amundsens gate 20 Thiisabakken 3 Runtleneset 11 Mellarvegen 3	4307 4010 4440 4103	SANDNES STAVANGER TONSTAD JØRPELAND
SØR-VEST POLITIDISTRIKT VALLE FJELLREDNINGSGRUPPE Torvald Gautland	Breidablikk 14 Postboks 514 Lundsiden Postboks 240 c/o Bjørgulv Torgeirson Bjørnara Setesdalsvegen 4004 Belglii 18	4130 4605 4001 4754 4755	HJELMELAND KRISTIANSAND S STAVANGER BYKLE Hovden I Setesdal

Arkivsaksnummer: 2018/1426

Saksbehandlar: Jørn Trygve Haug

Dato: 06.10.2026

Utval	Utvalsak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	39/26	15.10.2026

Søknad om løyve til maskinpreparering og merking av skiløyper i verneområda. Sloaros, Storenos 1, Storenos 2 og Vidmyr. Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane Landskapsvernområde og Vidmyr naturreservat. Hovden Hytteservice. Bykle kommune

Forvaltar si innstilling

Med heimel i *Forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde* kap. 4 pkt. 5.5 bokstav a, d og e, gir verneområdestyret Hovden Hytteservice løyve til maskinpreparering av Sloarosløypa, Storenos 1 og Storenos 2 slik det er merka av på kartet i vedtaket. Løyvet gjeld også for bruk av snøskuter til merking av løypene og vedlikehald av merkinga gjennom sesongen. Løyvet gjeld for 2027.

For løyvet gjeld følgjande vilkår:

- Sloarosløypa, frå Krossloskardet til Langvatn, kan berre maskinpreparerast i vinterferien 19.2 – 7.3, og i påska 19.3 – 29.3. Merking skal tidlegast skje 19.3 og takast ned seinast 30.3.
- Storenos 1 og Storenos 2 kan preparerast torsdag til søndag frå sesongstart til og med 24. april. I vinterferien og påsken kan dei preparerast alle vekedagar. Merkinga (stikkene) skal takast ned seinast 24. april.
- Før traseane vert merka skal Hovden Hytteservice hente inn oppdatert informasjon om det er observert villrein i områda der traseane går. I så fall skal merking og maskinpreparering utsettast til det ikkje lenger er fare for å uroe dyra.
- Om det vert observert villrein, eller nye spor etter villrein, i områda der traseane går, skal løypekøyraren straks vende og køyre tilbake i dei oppkøyrde spora, med berre belte og ikkje sporsetjaren nede i snøen. I slike tilfelle skal tiltakshavar konsultere forvaltningssekretariatet før løypa eventuelt blir køyrd opp att eller fullført. Om det er melding om villrein, eller posisjonar frå GPS-merka villrein i områda der traseane går, skal ikkje dei nemnde tre traseane preparerast i det heileteke. I alle høve skal det gå minimum tre dagar før neste forsøk på preparering.
- Innan 1.6.2027 må det sendast inn logg for prepareringa av Sloarosløypa, inneverande sesong. Loggen skal sendast forvaltningssekretariatet for SVR.
- Det er ein føresetnad at ferdselsregistreringa i Sloarosløypa vert gjennomført som tidlegare år.

Med heimel i Naturmangfaldslova § 48 får Hovden hyttetervice løyve til merking og preparering av skiløypa i Vidmyr naturreservat slik det går fram av kartet i vedtaket. Merking og preparering kan skje frå sesongstart til og med 30. april. Løyvet gjeld t.o.m 30. april 2028.

Kart med godkjende trasear:

Med heimel i Forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde kap.4 pkt. 5.1 bokstav a, gir verneområdestyret avslag maskinpreparering av Sloarosløypa utover dei to vinterferievekene og påska.

Som grunngjeving legg verneområdestyret vekt på at Sloarosløypa går i eit viktig vinterbeiteområde der maskinprepareringa bør avgrensast til berre å gjelde vinterferien og påske. For seinare sesongar vil verneområdestyret vurdere ytterlegare avgrensing av tidspunkt for maskinpreparering og merking slik at villreinen får lengre periode utan forstyrring. Utsetting av tidspunkt for maskinpreparering og merking til påske vil vera særleg aktuelt. Verneområdestyret legg til grunn at det vert henta inn ytterlegare ferdselsdata og analyse av GPS-data frå området.

Traseane Storenos 1, Storenos 2 og Vidmyr bør kunne tillatast etter same regime som tidlegare år. Traseane ligg nær område det uansett er mykje aktivitet. I motsetnad til Sloarosløypa er dette rundløyper som i mindre grad styrer ferdsla langt inn i heia. Preparering på Vidmyr går på snødekt mark som minimal grad vil påverke vegetasjonsdekket

For søkt motorferdsel vil det i mange høve også vera naudsynt med løyve etter *Lov om motorferdsel i utmark*. Søknad om dette må sendast kommunen.

Etter § 10 i *Lov om motorferdsel i utmark* kan grunneigar nekte motorferdsel på sin eigedom. Vi oppmodar difor om at du hentar inn samtykke frå aktuelle grunneigarar der dette skulle være naudsynt.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Bakgrunn for saka

Hovden Hyttetervice har søkt om å fornye løyvet til maskinpreparering og merking av skiløypene Sloarosløypa, Storenos 1, Storenos 2 og Vidmyr på Hovden i Bykle kommune. Konkret vert det søkt om (sjå og kartet i vedtaket):

- Maskinpreparering av Sloarosløypa frå Krossloskaret til Langvatn i perioden fredag før vinterferien til 2. påskedag. Mellom vinterferien og påskeferien skal løypa berre maskinpreparerast i helgene (fredag – søndag).
- Maskinpreparering av Storenos 1 og Storenos 2 som normalt berre vert maskinpreparert torsdag – søndag gjennom heile sesongen.
- Maskinpreparering av løypa på Vidmyr
- Bruk av snøskuter til merking (stikking) av traseane, vedlikehald av merkinga gjennom sesongen og innsamling av merkinga ved sesongslutt.

I søknaden er det synt til at traseane ligg i godkjend sti- og løypeplan del av kommuneplanen frå 2019. I tillegg at det i verneforskrifta er opna for maskinpreparering av løypene på vilkår.

Søknaden er i tråd med løyvet som vart gjeven i 2024, men då vart maskinpreparering av Sloarosløypa avgrensa til å gjelde berre vinterferien og påske (ikkje helgane i mellom).

Kart over traseane går fram av vedtaket. Sloarosløypa vert kvista og maskinpreparert frå Krossloskardet til Langvatn, om lag 6 km. Vidare til Sloaros turisthytte vert den berre kvista, snaut 2 km.

Historikk

Det er lang tradisjon for maskinpreparering av dei aktuelle skiløypene. I åra 2014 – 2017 vart ikkje Sloarosløypa maskinpreparert av di den vart vurdert å påverke verneverdiane nemneverdig. I 2017 vart det gjort ei forskriftsendring som opna for at fleire trasear i verneområdet kunne maskinpreparerast etter ein spesifisert dispensasjonsheimel. Av desse var og Sloarosløypa, Storenos 1 og Storenos 2.

Sidan 2018 har ein vore gjennom fire løyveperiodar. I løyvet gjeven i 2021 vart det teken atterhald om at *ny kunnskap om menneskeleg ferdsel og villreinen sin bruk av områda kunne føre til at heile eller delar av løyvet vert teken opp til ny vurdering*. I løyvet som gjaldt ut 2026 hadde verneområdestyret denne grunngjevinga:

Som grunngjeving legg verneområdestyret vekt på at traseane er del av godkjend sti- og løypeplan for Bykle kommune. Storenos 1, Storenos 2 og Vidmyr ligg nær område det frå før er mykje aktivitet og kan såleis bidra til kanalisering av ferdsla. Maskinpreparering av Sloarosløypa må reduserast i tid for å gi villreinen meir ro i svært viktige vinterbeiteområde. Registrering av vinterferdsla i Sloarosløypa syner også at ferdsla er av eit slikt omfang at den utgjer eit betydeleg hinder for at villreinen kan trekke over traseen. Løyvet vert gjeldande for to år. Det bør følgjast opp med registrering av ferdsla i traseen for å sjå om reduksjon i perioden for maskinpreparering har ønskja effekt.

Verneområdestyret er oppteken av at det finst er eit visst utval av høg fjellsløyper på Hovden slik at ein har alternativ om nokre trasear mellombels vert stengd ned av omsyn til villrein. Vidare bør det etablerast gode alternative trasear før trasear vert lagt ned permanent.

Det må nemnast at løyve til merking av Sloarosløypa til no har vore delt mellom Hovden Hytteservice (fram til Langvatn), og DNT sør (Langvatn – Sloaros turisthytte). Ved handsaming av DNT sør sin søknad om merking av løypenettet førre sesong la arbeidsutvalet til grunn at det frå 2027 burde vurderast å utsette kvisting av Sloarosløypa til tidlegast ti dagar før påske.

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane landskapsvernområde av 28.4.00
- Forskrift om freding av Vidmyr naturreservat av 5.9.1986
- Naturmangfaldslova
- Forvaltningsplan for SVR, godkjent 2015.

Heimelsgrunnlag Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde

Føremålet med vernet er etter kap. III i verneforskrifta som følgjer:

1. Å ta vare på eit samanhengande, særmerkt og vakkert naturområde med urørte fjell, hei og fjellskogsområde med eit særmerkt plante- og dyreliv, stølsområde, beitelandskap og kulturminne.

2. Å ta vare på eit samanhengande fjellområde som leveområde for den sørlegaste villreinstamma i Europa

Av verneforskrifta kap. 4 pkt. 5.1.a går det fram at motorisert ferdsel på land er forbode. Vidare går det fram av verneforskrifta kap. 4 pkt.5.5 første ledd og kap. 5.5 bokstav a, d og e at:

Forvaltningsstyresmakta kan, etter skriftleg søknad, gje løyve til bruk av motorkøyretøy for opparbeiding og preparering av skiløyper for allmenta og konkurransar, i følgjande trasear og løyper og i følgjande tidsrom eller i samband med følgjande arrangement:

a) Frå Nos ved Storenos 1 til Sloaros i Bykle kommune frå fredag før vinterferien til 2. påskedag dersom denne ikkje er seinare enn 24. april. Med unntak av i vinterferien og i påska skal løypene berre køyrast opp fredag til sundag

d) Storenos 1 i Bykle kommune frå sesongstart til 25. april

e) Storenos 2 i Bykle kommune frå sesongstart til 25. april

I siste ledd i punkt 5.5 er det gjeve vilkår for slik preparering:

Oppkøyring som nemnt i første ledd skal normalt følgje særskilte trasear som er kartfesta i forvaltningsplanen. Dersom det under oppkøyring er villrein i eller nær traseen, skal løypekøyraren straks vende og køyre tilbake i dei oppkøyrde spora, med berre belte og ikkje sporsetjaren nede i snøen. I slike tilfelle skal tiltakshavar konsultere forvaltningsstyresmakta før løypa eventuelt blir køyrd opp att eller fullført. Forvaltningsstyresmakta kan trekke tilbake løyve gitt etter første ledd dersom det er naudsynt av omsyn til villreinen. Nærare retningslinjer kan fastsetjast i forvaltningsplanen

Opninga for å gi løyve til maskinpreparering av aktuelle trase er ei spesifisert dispensasjonsbestemming som kom inn i samband med forskriftsendringa i 2017.

Med unntak av løypa på Vidmyr går alle dei aktuelle traseane delvis i kalvingsområde der det jamfør verneforskrifta kap. 4 pkt. 4.2 er ferdselsforbod i perioden f.o.m 25.april t.o.m. 31. mai.

Heimelsgrunnlag Vidmyr naturreservat

Føremålet med vernet er etter kap. 3 i verneforskrifta *å ta vare på eit stort, representativt myrområde med godt utvikla bekke- og strengemyrer som har ein rik flora med eit stort innslag av artar som er plantegeografisk interessante.*

Etter kap.4 pkt. 4 i verneforskrifta er motorisert ferdsel forbode. Dispensasjon frå forskrifta må difor handsamast etter den generelle unntaksbestemminga i naturmangfaldlova § 48. Jamfør denne kan forvaltningsmyndigheita gjere unntak frå vernevedtaket om det ikkje strir mot verneføremålet og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig.

Vurdering

Vurdering etter naturmangfaldlova (NML)

Etter § 7 i Naturmangfaldlova skal dei miljørettslege prinsippa i §§ 8 til 12 i naturmangfaldlova leggst til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndigheit. Forvaltningsmyndigheita må ved alle tiltak som vedkjem naturmangfaldet vurdere søknadane etter desse paragrafane

NML § 8 Kunnskapsgrunnlaget

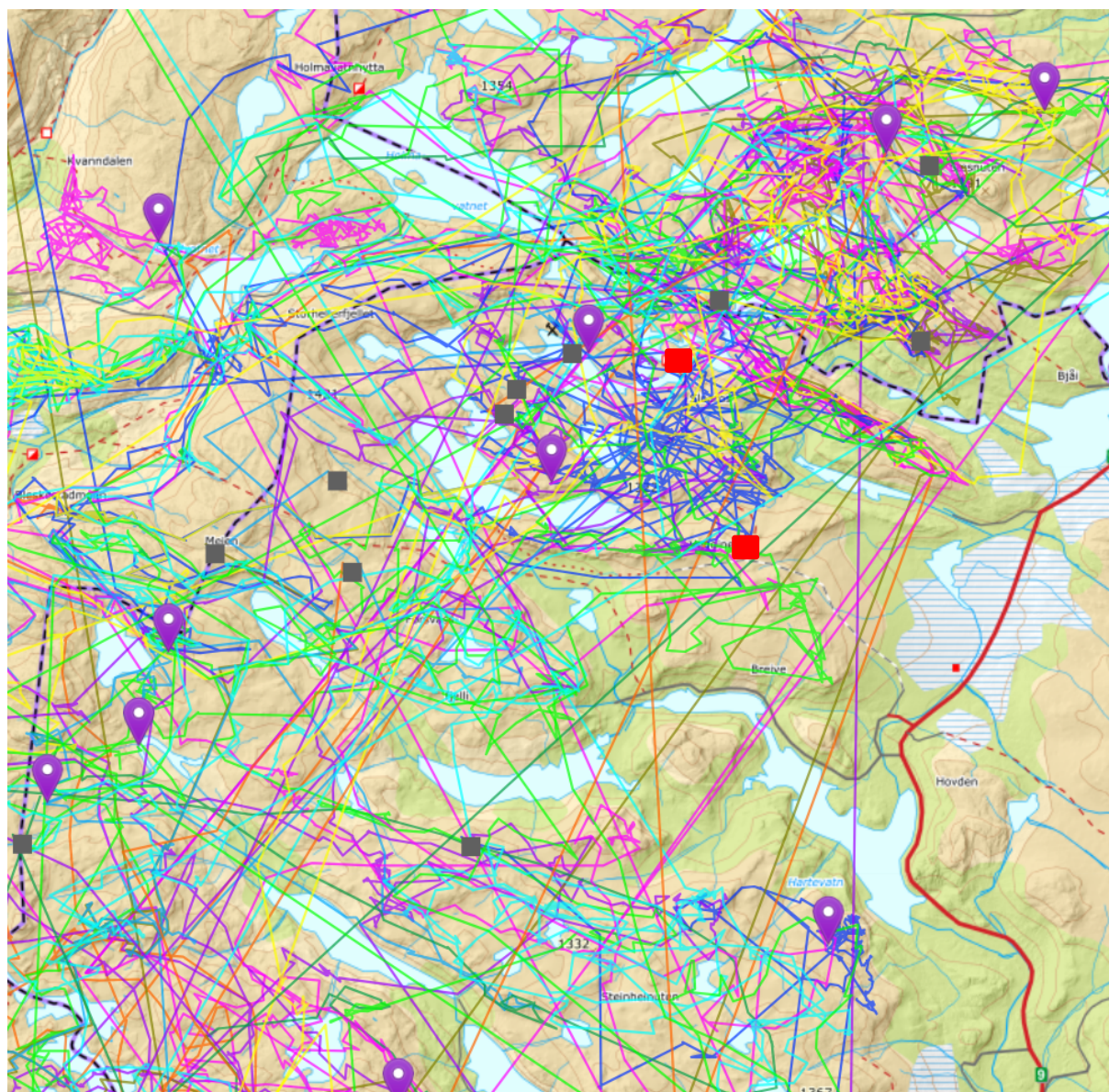
Kunnskapen om naturmangfaldet i området er henta frå lokalkunnskap, Miljødirektoratet sin naturbase (www.naturbase.no) og database for sensitive artsdata. I tillegg data frå NINA sitt GPS - merkeprosjekt og Klassifisering av de ti nasjonale villreinområda etter kvalitetsnorm for villrein (NINA rapport 2126 frå 2022). Som del av kunnskapsgrunnlaget er det også nytta registrering av ferdsla i Sloarosløypa sesongane 2022, 2023, 2024 og 2026 i regi av forvaltningssekretariatet og med fagleg støtte frå NINA.

I 2025 kom forslag til tiltaksplan etter kvalitetsnorma. Verneområdestyret støtta hovudtrekka i forslaget, inkl. forslaget om å utsette kvisting av Sloarosløypa til påske (tiltak 65). Tiltaksplanen er venta å bli vedteken ila. få veker.

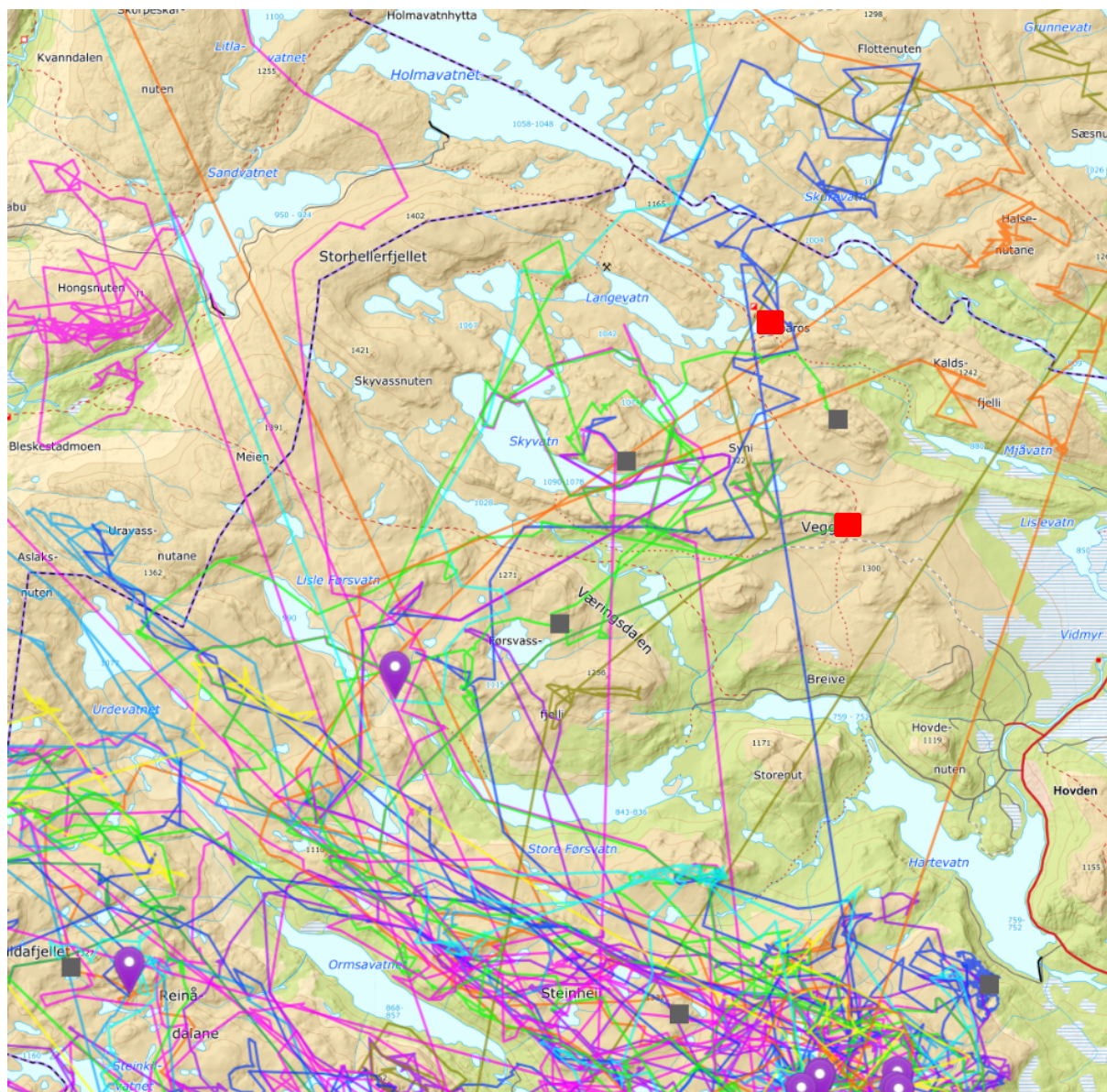
Villreinens bruk av området

Sloarosløypa går i viktige vinterbeiteområde for villrein. Dette er godt dokumentert gjennom GPS-merkeprosjektet. Storenos 1 og 2 ligg også i viktige vinterbeiteområde, men her er villreinen sin bruk av området meir sporadisk. Truleg grunna monaleg meir menneskeleg forstyrring. Delar av desse traseane ligg i kalvingssone for villrein med ferdselsforbod 25.4 – 31.5. På Vidmyr ligg trekksoner for villrein over Rv. 9 mellom aust – og vestheia, men traseen på Vidmyr går ikkje direkte inn i denne. Trekket over rv.9 er i seinare tid berre nytta sporadisk grunna aukane biltrafikk på Rv. 9 og det generelle ferdselstrykket i området. Bestandssvingningar kan også påverke dette. Karta nedanfor syner GPS – data frå området (kar 1 og kart 2), trekksona over Rv. 9 og kalvingsområdet (kart 3).

Kart 1. GPS-data frå simler februar og mars månad alle år. Kjelde: www.dyreposisjoner.no Krossloskardet og Sloaros turisthytte er merka med raude punkt.

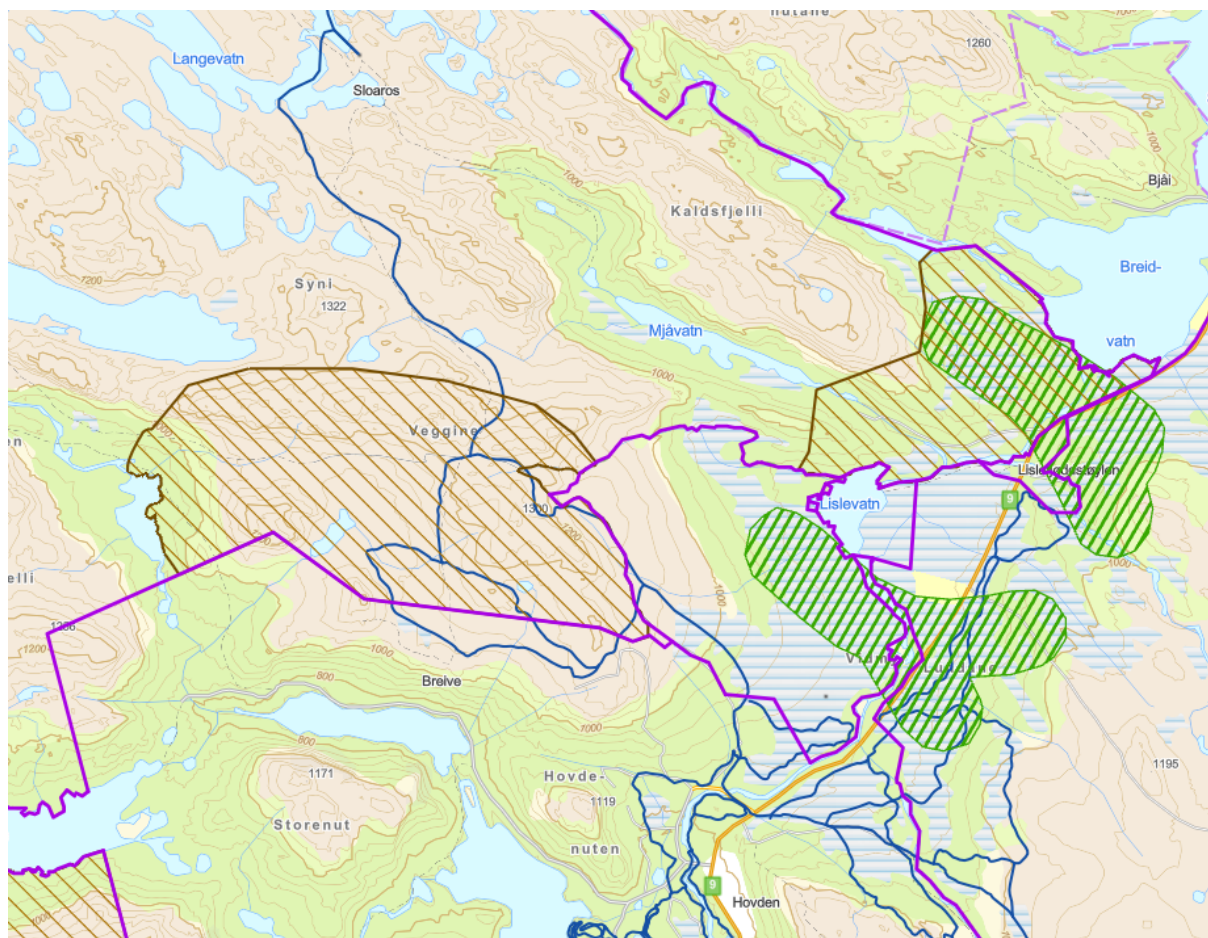
Kart 2. GPS-data frå simler april måned alle år. Kjelde: www.dyreposisjoner.no Krossloskardet og Sloaros turisthytte merka med raude punkt.

GPS-data ovanfor syner at simlene i første rekke nyttar områda ved Sloarosløypa tidleg på vinteren (kart 1). I april måned (kart 2) har dei fleste bevega seg mot kalvingsområda lenger sør. Dette mønsteret kan tyde på at maskinpreparering i påska vil vera mindre forstyrrende enn maskinpreparering tidlegare på vinteren.

Merk at GPS-data syner områdebruken med dagens påverknad. Av kart 1 kan det sjå ut til at simlene har nytta områda ved Sloarosløypa også i tida med maskinpreparering og mykje ferdsel. Det bør gjerast ytterlagar analyse av GPS-data og ferdselsdata for å få eit meir fullstendig bilete av områdebruken og påverknaden frå ferdsel. Uansett tolking av data ligg det fast at kvisting og maskinpreparering bidreg til å sende mykje folk inn i område villreinen gjerne skulle hatt ro på vinteren.

Kart 3 med trekksoner (grøn skravur) og kalvingssone (raud skravur). Vernegrensene er teikna med lilla line og skiløypene er merka med blått.

I klassifiseringa av dei nasjonale villreinområda i 2022 (NINA rapport 2126) kom Setesdal Ryfylke villreinområde dårleg ut (ikkje godkjend). Det skuldast ikkje minst at mange av trekkvegane heilt eller delvis har gått ut av bruk. For Sloarosløypa er trekkfunksjonaliteten vurdert å vera redusert med 50 – 90 % for vinterperioden. Kring Storenos (Storenos 1 og 2) er villreinens bruk (*funksjonell arealutnyttelse*) vurdert å vera redusert med 50 – 90% i vinterperioden og over 90% i kalving-oppvekstperiode (kjelde: kartfortelling delnorm 3, NVS)

Ferdselsdata og overnattingsstatistikk

Tabellen nedanfor syner ferdselsdata i Sloarosløypa åra 2022 – 2023 og 2025 – 2026. Merk at i åra 2022 – 2023 vart traseen maskinpreparert vinterferien og påske samt helgene i mellom. I åra 2025 – 2026 har traseen berre vore maskinpreparert i vinterferien og i påska. Tala i tabellen er eit gjennomsnitt av dei to teljarane plassert i Krossloskardet og Hardingskaret. Kolonne til høgre syner gjennomsnitt for dei tre dagane fredag – søndag til saman.

Tala syner store variasjonar mellom åra, mykje styrt av vær og snøtilhøve. Særleg dei to siste sesongane (2025 og 2026) var gjennomgåande dårlege snøvintrar. I 2026 vart løypa berre køyrd med snøskuter i vinterferien grunna lite snø. Ser ein på helgetrafikken isolert peikar det i retning av at færre folk brukar løypa når han ikkje vert preparert i helgene, men det er framleis over 20 passeringar i snitt pr. dag i helgene. Helst burde ein hatt lengre tidsseriar for å sjå utviklinga.

År	Måleperiode	Passeringer hele perioden	Gj.snitt pr. dag	Gj.snitt helg fre.- søn.
2022	21.2. – 17.4.	2382	43	105
2023	12.2. – 9.4.	4642	83	152
2025	16.2. – 20.4	2465	36	64
2026	16.2. – 5.4.	880	18	64

Sloaros turisthytte er eigd av DNT sør. For åra 2023 – 2025 var det i gjennomsnitt 200 gjestedøgn pr. år på hytta i vinterperioden. Turisthytta vert forsynt med bruk av snøskuter frå Hovden med kring 15 årlege turar. Ofte er det då køyrd via Mjåvatn nord for Sloarosløypa.

Vidmyr

På Vidmyr er det fleire myrområde med rik flora. Her finn ein innslag av suboseaniske artar, nordlege/alpine artar og sørlege /låglandartar. Fattigmyrvegetasjon dominerer med bjønneskjegg og blåtopp som dei vanlegaste. Det er og eit innslag av kalkkrevjande låglandsartar. Ein finn og brudespore, ein orkidé knytt til myrslått. I delane av Vidmyr med skog og vierkratt er det rikt med fugleliv, her finn ein artar som til dømes enkelbekkasin, boltit og rugde.

Det er registrert mange kulturminne på Vidmyr. Mykje av dette er knytt til tida med utvinning av jern.

Andre artar

Det er ikkje registrert hekkelokaliteter for rovfugl eller andre raudlista artar som kjem i konflikt med dei aktuelle traseane.

Ut frå omtalen ovanfor vurderer ein kunnskapsgrunnlaget å vera tilstrekkeleg til å fatte vedtak i saka. «Føre var prinsippet» i NML § 9 vert likevel tillagt vekt i dei vidare vurderingane.

NML § 10 Økosystemtilnærming og samla belastning

Bykle har 3000 fritidsbustader og om lag 20 000 vitjande i helg og høgsesong vinterstid (*Kjelde: Bykle kommune sin uttale til forslag til tiltaksplan s. 26*). Det meste av dette er lokalisert i midt-regionen og på Hovden. Den store mengda fritidsbustader gir naturleg nok mykje ferdsel inn i verneområda og særleg perioden sein sommar/tidleg haust, samt frå vinterferien og fram til påske. Ein må forvente at ferdsla aukar i åra framover som følgje av vidare utbygging. Skiheisen til Storenos gjer at høg fjellsløypene innover i vestheia blir lett tilgjengeleg for mange. Hovden har eit godt utbygd løypenett sommar og vinter, og mykje av ferdsla er kanalisert til løypenettet. Med den store mengda turistar vil det likevel vera eit monaleg omfang av «villgåing» utanfor løypenettet. Kart frå Strava heatmap underbygger dette.

Løypene Storenos 1 og 2 ligg nær opp til Hovden og hytteområda der og det er enkel tilgang til desse løypene via Hovden alpinsenter. Sjølv om det ut frå verneomsyn er problematisk med maskinpreparering av løyper her, er det eit vesentleg poeng at området ligg så nær Hovden og skisenteret at det uansett vil vera monaleg ferdsel. Maskinpreparering kan såleis ha ein viktig kanalisierende effekt. Løypa på Vidmyr ligg tett på hytteområda med tilhøyrande infrastruktur.

Annan menneskeleg ferdsel i områda der traseane går er i hovudsak knytt til jakt på hausten samt slipp, ettersyn og sinking av sau.

Anna motorisert ferdsel i området er i første rekke knytt til transport til enkelte driftshusvær i dette heiområdet, tilsyn og drift av kraftanlegg samt SNO sin aktivitet. Samla sett vurderast denne motorferdsla å vera moderat.

NML § 11 Kostnadane ved miljøforringing skal berast av tiltakshavar og NML § 12 Miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar

Hovden hytteservice er ansvarleg for at maskinprepareringa vert gjennomført på ei miljømessig god måte. Tilsvarande som tidlegare år vil det bli stilla ein rekke vilkår til maskinprepareringa. Dette knytt til tidspunkt for preparering og rutinar ved observasjon av villrein

Handsaming etter § 48 i naturmangfoldloven

Maskinpreparering av løypene i Vidmyr naturreservat må handsamast etter § 48 i naturmangfoldlova. Ein føresetnad for å gi løyve etter denne paragrafen er at tiltaket ikkje strir mot verneføremålet og ikkje kan påverke verneverdiane nemneverdig. Verneføremålet er knytt til ivaretaking av myrområde og flora. Det er lang tradisjon for preparering av traseane som går over Vidmyr og det er ikkje kjend at dette har påverka verneverdiane vesentleg. Til ein viss grad vil hardpakking av snøen som følgje av maskinpreparering kunne påverke vegetasjonen i traseen. Omfanget av dette vurderast likevel som liten og utan at det kan seiast å kunne stri mot verneføremålet eller påverke verneverdiane nemneverdig. Føresetnaden for å kunne gi dispensasjon vurderast difor å vera til stade.

Drøfting og tilråding

Sloarosløypa

Verneområdestyret la i førre vedtak vekt på at perioden for maskinpreparering av Sloarosløypa måtte reduserast for å gi villreinen meir ro i svært viktige vinterbeite. Tal frå teljinga tydar på at ferdsla er mykje redusert i helgene, men det er framleis ein god del personar som tar turen innover. At traseen er kvista gjennom heile sesongen bidreg truleg til dette.

Ved å tillate maskinpreparering alt i vinterferien, som normalt startar 15. – 20. februar legg ein til rette for mykje ferdsel i ein periode då villreinen normalt oppheld seg i områda. Det er ein fordel at ferdsla er kanalisert, men ulempa er at det skjer i feil område.

Ved å tillate maskinpreparering berre i påska ville ein avgrensa det til ein periode då villreinen, og særleg simlene, normalt har trekt lengre sør til kalvingsområda kring Ormsa, Vatnedalen og Botsvatn. Det vil likevel vera ein konflikt dei åra påska er tidleg og det framleis står ein del rein igjen i områda.

Om ein held på at det er viktig å skjerme områda kring Sloarosløypa tidleg på vinteren bør også kvisting utsettast til påske. Arbeidsutvalet i verneområdestyret signaliserte dette seinast i januar i 2026 ved handsaming av DNT sør sin søknad om vintermerking av løypenettet.

Ein fare med å ikkje tillate tilrettelegging av Sloarosløypa før påske kan vera at ferdsla i området tidleg på vinteren ikkje vert kanalisert. Forvaltar legg her til grunn at utan tilrettelegging i form av kvisting og maskinpreparering vil det vera svært få som tar seg inn i området. Det vil sjølvsagt vera ein fordel om det finns gode alternativ andre stader.

Forvaltar vil tilrå at ein vidarefører regimet frå dei to siste sesongane med eit år, dvs ut sesongen 2027. Ein får då enda eit år med ferdselsregistrering og kan i tillegg gjere ytterlegare analyse av GPS-data frå området. Før neste handsaming vil og vedteken tiltaksplan ligge føre.

Arkivsaksnummer: 2026/11546

Saksbehandlar: Alf Odden

Dato: 06.10.2026

Utval	Utvalsak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR	40/26	15.10.2026

Møteplan for 2027 - Verneområdestyret for SVR

Forvaltar si innstilling

Verneområdestyret vedtek møteplanen for 2027.

Dato	Tid og stad	Møte
19. februar	11.00-15.00, Kvinesdal	Ordinært styremøte, med dialogmøte med rådgjevande utval
Medio april	Undervegs på eventuell styretur	Ordinært styremøte
4. juni	11.00-15.00, Hjelmeland	Ordinært styremøte
7. september	08.00-11.00, Teams	Ordinært styremøte
Medio oktober	08.00-11.00, i forkant av Heiplansamlinga	Ordinært styremøte

Styremedlemmane vil får tilsendt innkalling til dei ulike styremøta i Outlook så snart møteplanen er vedtatt.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

I følgje verneområdestyret sine vedtekter skal det haldast minimum fire styremøte kvart år.

Så sant det ikkje er spesielle omstende, har vi lagt oss på denne møtefrekvensen for å halde reisebelastninga nede. Styremøta går på omgang mellom medlemskommunane.

Dette er i utgangspunktet lagt opp til fysisk oppmøte på styremøta.

Det blir lagt opp til ei synfaring av aktuelle sakar på minst eit av styremøta.

Ved eit av styremøta blir det lagt normalt opp til eit dialogmøte med *rådgjevande utval*.

Vurdering

Første styremøte blir i Kvinesdal 19. februar. Det er og lagt opp til ei dialogmøte med rådgjevande utval. Dette dialogmøte skulle ha vore under det avlyste styremøtet 22. september. Møte er lagt slik at Miljødirektoratet sine løyvingar til tiltaksmidlar drift av verneområdestyret skal være på plass, og gjere det mogleg å handsame budsjettet for 2027.

Om det blir styretur, vil eit av styremøta bli gjennomført undervegs på turen. Det er fleire aktuelle tidspunkt for ein eventuell styretur, men det vil truleg være lettast å finne tid i vekene etter påske.

Siste styremøte før sommaren blir lagt til Hjelmeland 4. juni.

Første styremøte etter sommaren vil komme nær tidspunktet for kommunestyre- og fylkestingsvalet. Erfaringsmessig er det vanskeleg å finne plass til eit fysisk møte i vekene før og etter valet. Vi legg derfor opp til eit møte på teams 7. september.

Siste styremøte blir i forkant av Heiplansamlinga i midten av oktober. Møtestad og møtetidspunkt vil bli avklart etterkvart.